

Allvarliga arbets-skador och långvarig sjukfrånvaro

afa
FÖRSÄKRING

2023

Vill du ta del av
kommande publikationer?
Ladda ner och prenumerera på
våra statistikrapporter här:

[afaforsakring.se/
statistikrapporter](https://afaforsakring.se/statistikrapporter)

Vi arbetar förebyggande

Afa Försäkring ger trygghet och ekonomiskt stöd under arbetslivet vid sjukdom, arbetsskada, arbetsbrist, dödsfall och föräldraledighet. Våra försäkringar ingår i kollektivavtalen och 9 av 10 anställda i privat näringsliv, kommuner och regioner är försäkrade hos oss genom jobbet. Det gör vardagen tryggare för både anställda och arbetsgivare och bidrar samtidigt till social och ekonomisk hållbarhet i samhället.

Afa Försäkring drivs utan vinstutdelning och vi försäkrar utan krav på hälsoprövning. Vår målsättning är att ingen ska gå miste om den ersättning som han eller hon har rätt till. I vårt uppdrag ingår att förvalta kunskaper för att bidra till bättre arbetsmiljö och hälsa. Sedan 1963 har vi hanterat mer än 15 miljoner försäkringsärenden. Information om skade- och sjukdomsärenden finns lagrade i vår skadedatabas och sträcker sig ända tillbaka till 1974. Eftersom en stor del av den sysselsatta arbetskraften är försäkrad hos Afa Försäkring har vi god kunskap om olika typer av skadehändelser och sjukdomar som drabbar människor i arbetslivet.

Skadedatabasen utgör grunden för vårt stöd till skadeförebyggande forskning och utveckling. Vi är en av Sveriges främsta anslagsgivare inom forskning om arbetsmiljö och hälsa. År 2021 satsade vi cirka 320 miljoner kronor på förebyggande insatser, varav cirka 140 miljoner på forskning och utveckling.

Afa Försäkring ägs av Svenskt Näringsliv, LO och PTK.

Vår vision är att alla ska ha en trygg vardag.

Läs mer på afaforsakring.se

Innehåll

VD har ordet	4	Långvarig sjukfrånvaro	50
Om rapporten	5	Nya sjukfall 2011–2021	53
Sammanfattning och slutsatser	6	Nya sjukfall – ålder, kön och sysselsättning	54
Arbets-skador	12	Yrke och kön – Kommuner och regioner	56
Godkända arbets-skador 2011-2021 – samtliga avtalsområden	14	Yrke och kön – arbetare i privat sektor, Svenskt Näringsliv/LO	70
Arbetsolyckornas fördelning efter allvarlighet	15	Långvariga sjukfall 2007–2021 efter avtalsområde, ålder och kön	82
Allvarliga arbetsolycksfall – avtalsområde	16	Psykiska och muskuloskeletala diagnoser över tid	84
Allvarliga arbetsolycksfall – ålder, kön och sysselsättning	18	De långa sjukfallens fördelning efter avtalsområde, ålder, kön och diagnos	87
Allvarliga arbetsolycksfall efter yrkesgrupp	19	Sjukfall med samsjuklighet	91
Allvarliga arbetsolycksfall som medfört medicinsk invaliditet	26	Sjukfall som medfört månadsersättning efter kön och avtalsområde 2016–2020	95
Vanliga orsaker till allvarliga arbetsolycksfall	28	Antal långa sjukfall per 1 000 sysselsatta efter län och kön	96
Exempel på händelseförlopp	30	Långvarig sjukfrånvaro med diagnos covid-19 efter avtalsområde	98
Åldersberoende risk, efter händelsetyp och kön	36	Bilagor	101
Var på kroppen sker skadorna?	38	Yrkesgrupper	109
Antal allvarliga olycksfall per 1 000 sysselsatta efter län och kön	40	Begrepp	110
Allvarliga arbetsolyckor vid distansarbete	43	Referenser	111
Vanliga orsaker till färdolycksfall	45	Uppgifter i vårt skaderegister – metod och urval	112
Godkända arbetssjukdomar	46		
Fördjupning, arbetssjukdomar med diagnos covid-19	49		

VD har ordet

Afa Försäkring har administrerat kollektivavtalade försäkringar på uppdrag av arbetsmarknadens parter i 60 år. Vi försäkrar 9 av 10 anställda i Sverige och är därmed störst när det gäller försäkringar i arbetslivet. Våra olika försäkringar ger ekonomiskt skydd vid sjukdom, arbetsskada, arbetslöshet, dödsfall och föräldraledighet.

I vår skadedatabas finns information lagrad om drygt 15 miljoner försäkringsärenden från början av 1970-talet fram till idag. Det ger oss värdefull kunskap om skador och sjukdomar i yrkesgrupper och i samband med arbetsuppgifter i både privat och offentlig sektor. Statistiken från databasen utgör en väsentlig del av beslutsunderlaget för vårt stöd till forskning och utveckling inom arbetsmiljö och hälsa.

Vi vill att så många som möjligt ska kunna ta del av vår statistik. Därför presenterar vi årligen denna rapport som visar hur de allvarliga arbetsskadorna och den långvariga sjukfrånvaron har utvecklats. Statistiken förändras från år till år och vi vill betona att skadefrekvensen på den svenska arbetsmarknaden är låg internationellt sett.

Under ett par år i början av 2010-talet ökade antalet allvarliga olyckor per 1 000 sysselsatta. Antalet allvarliga olycksfall per år var sedan oförändrat i sex år. 2019 ökade antalet olycksfall något för att året därpå minska. 2021 års siffror visar nu att risken för en allvarlig arbetsolycka ökar från 2,4 per 1 000 sysselsatta och är tillbaka på 2,6, samma nivå som 2019.

När det gäller den långvariga sjukfrånvaron ser vi en viss ökning av antalet sjukfall för både kvinnor och män inom såväl kommuner och regioner som i den privata sektorn.

Vår vision är att alla ska ha en trygg vardag. Nu fortsätter vårt arbete för att minska ohälsan och skadorna i arbetslivet.

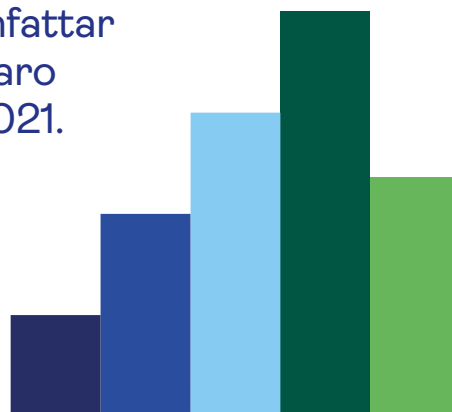
A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Anders Moberg', with a long, sweeping flourish extending to the right.

Anders Moberg
Verkställande direktör,
Afa Försäkring

Om rapporten

Detta är vår årliga rapport och den sammanfattar utvecklingen av arbetsskador och sjukfrånvaro fram till och med skade-/insjuknandeåret 2021. Statistiken är, om inte annat anges, avläst den 31 december 2022.

Statistiken kommer från Afa Försäkrings skadedatabas som är ett register över de försäkringsärenden som Afa Försäkring hanterar. Arbetsskade- och sjukförsäkringsärenden utgör majoriteten av våra försäkringsärenden.

Försäkringarna som är grunden för vår statistik:

Arbetsskadeförsäkringen

Trygghetsförsäkring vid arbetsskada, TFA, omfattar samtliga anställda, det vill säga såväl arbetare som tjänstemän inom avtalsområdena Svenskt Näringsliv/LO/PTK och Fremia/LO/PTK. Fremia är en arbetsgivarorganisation för kooperativa och idéburna företag. TFA-KL omfattar samtliga anställda i kommuner och regioner, Svenska kyrkan och Sobonaföretag. Sobona är en arbetsgivarorganisation för företag som är verksamma inom kommun- och regionnära verksamheter. Afa Försäkring har också uppdraget att administrera och reglera arbetsskador i enlighet med det statliga personskadeavtalet (PSA), och har därför information om i stort sett alla anmälda arbetsskador i Sverige.

Sjukförsäkringen

Avtalsgruppsjukförsäkringen AGS omfattar arbetare inom avtalsområdet Svenskt Näringsliv/LO och Fremia/LO. Fremia är en arbetsgivarorganisation för kooperativa och idéburna företag. AGS-KL omfattar anställda i kommuner, regioner, Svenska kyrkan och Sobonaföretag. Sjukförsäkringen omfattar däremot inte statligt anställda eller tjänstemän inom det privata avtalsområdet. Sjukförsäkringen ger ett komplement till sjukpenning eller sjuk- eller aktivitetsersättning från Försäkringskassan och sjukfrånvaron behöver inte vara arbetsrelaterad.

**SSYK
2012**

Yrkesklassificering

Afa Försäkring använder sig sedan 2015 av Statistiska centralbyråns standard för yrkesklassificering SSKYK 2012 (Statistiska centralbyrån, 2012). Under 2018 gjordes uppdateringar som ledde till förändringar för vissa SSKYK-grupper för kommuner och regioner. Från 2019 använder Statistiska centralbyrån en ny datakälla och metod för att klassificera förvärvsarbetare. Dessa förändringar innebär ett tidseriebrott mellan åren 2017 och 2018 samt mellan 2018 och 2019.

Sammanfattning och slutsatser

Arbets-skador

(TFA, TFA-KL och PSA)

1 Totalt godkändes 63 030 arbets-skador med skadeår 2021

(arbetsolycksfall, färdolycksfall och arbetssjukdomar)

Av dessa arbets-skador var

- ▶ 53 881 arbetsolycksfall
- ▶ 8 778 färdolycksfall
- ▶ 371 arbetssjukdomar

Av de 53 881 arbetsolycksfallen var

- ▶ 11 783 allvarliga arbetsolycksfall

Med allvarligt arbetsolycksfall menas olyckor som lett till mer än 30 dagars sjukskrivning eller motsvarande läkningstid, medicinsk invaliditet eller dödsfall.

2 Förändringar under 2021

Under 2020 minskade antalet skador till följd av bland annat ett minskat antal arbetade timmar, både på grund av minskad sysselsättning och permitteringar på grund av covid-19-pandemin. Eftersom permitterade räknas som anställda bidrog det till att risken per 1 000 sysselsatta sjönk under 2020. Under 2021 ökade antalet arbetade timmar och antalet skador och den totala risken för allvarliga arbetsolycksfall återgick till samma nivå som 2019.

3 Allvarliga arbetsolyckor ökade

Det totala antalet allvarliga arbets-skador ökade jämfört med 2020. Även risken ökade, från 2,4 till 2,6 allvarliga arbetsolycksfall per 1 000 sysselsatta. Risken ökade i alla sektorer.

4 Yrke och kön

Skadepanoramats ser i stora drag ut som tidigare. Risken för arbetsolycksfall är högst för mansdominerade yrkesgrupper inom industri och hantverk. 2021 var risken för män 3,3 allvarliga olyckor per 1 000 sysselsatta, en ökning jämfört med tidigare år. Högst risk för män återfinns i yrkesgrupperna *byggnadsträarbetare*, *träindustriarbete* och *livsmedelsarbete*. För kvinnor var risken 1,9 allvarliga olyckor per 1 000 sysselsatta 2021, också en ökning jämfört med tidigare år. För kvinnor är risken högst i yrkesgrupperna *byggnadsträarbetare*, *träindustriarbete* och *yrkesförare*.

5 Fallolyckor

Den vanligaste orsaken till ett allvarligt olycksfall är en fallolycka. De utgör en tredjedel av alla allvarliga arbetsolyckor. Bland kvinnor är fallolyckor vanliga inom vård- och omsorgsykten och då särskilt *fall i samma nivå*. För män är fallolyckor från höjd vanligare, till exempel från stegar och byggnadsställningar. För män sker de flesta fallolyckor inom yrkesgrupperna *betong-, bygg- och anläggningsarbete* och *metall- och övrigt industriellt arbete*.

6

Lastningsolyckor

Näst efter fallolyckor är den vanligaste olyckstypen *lasta, lossa, bära eller flytta*. Denna typ av olycka drabbar främst yrkesgrupperna *yrkesförare* och *metall- och övrigt industriellt arbete* och leder ofta till skador i fingrarna.

7

Arbetsolycksfall fördelat efter Sveriges län

Risken för ett allvarligt arbetsolycksfall var högst i Kalmar län, med 3,5 olycksfall per 1 000 sysselsatta. Näst högst risk hade Norrbottens och Södermanlands län, med 3,3. Lägst var risken i Stockholms län, med 1,6. Skillnaden mellan länen kan till viss del förklaras av skillnader i näringslivsstrukturen.

8

Färdolycksfall

Olycksfallen under färd till och från arbetet ökade under 2021. Färdolyckor är vanligare bland kvinnor än bland män. Kvinnor står för 67 procent av olyckorna. De vanligaste orsakerna är att *ramla ute* och olyckor med cykel, vilka utgör tre av fyra färdolycksfall.

9

Godkända arbetssjukdomar

Antalet arbetssjukdomar minskade 2021 jämfört med 2020, främst på grund av att antalet arbetssjukdomar orsakade av *COVID-19* minskade jämfört med föregående år. Arbetssjukdomar är vanligare bland män än bland kvinnor. De vanligaste diagnoserna för män är *effekter av vibrationskador* och *karpaltunnelsyndrom*. Tidigare har *bullerskador* varit vanligast, men trenden är nu att de minskar. För kvinnor är det vanligast att arbetssjukdomen är orsakad av *COVID-19*. Näst vanligast är att den är orsakad av psykiska besvär.

Sjukfrånvaro

(AGS-KL)

Kommuner och regioner

1 Totalt ersattes 27 669 nya långa sjukfall med insjuknandeår 2021

Med långa sjukfall menas sjukfall som har lett till mer än 90 dagars sjukfrånvaro eller månadsersättning. Afa Försäkring betalar ut månadsersättning till personer med beviljad sjuk- och aktivitetsersättning som omfattas av AGS-KL.

2 Ökad risk i Kommuner och regioner

Risken för långvarig sjukfrånvaro ökade mellan 2020 och 2021, från 22,3 till 23,2 långa sjukfall per 1 000 sysselsatta.

3 Åldersgrupper och kön

Risken för långvarig sjukfrånvaro ökade för kvinnor över 36 år och minskade för åldersgrupperna 16–25 år och 26–35 år. För män ökade risken i samtliga åldersgrupper.

4 Yrke och kön

Kvinnor hade 2021 mer än dubbelt så många långa sjukfall per 1 000 sysselsatta som män. Risken för långvarig sjukfrånvaro var 27,2 för kvinnor och 11,4 för män. Den kvinnodominerade yrkesgruppen *undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl. stod* för flest långa sjukfall inom Kommuner och regioner.

5 Månadsersättning

I genomsnitt ledde 0,1 sjukfall per 1 000 sysselsatta till månadsersättning inom Kommuner och regioner.

6

Vanliga diagnoser

De två största diagnoserna inom Kommuner och regioner är *psykiska* och *muskuloskeletal*, som tillsammans står för ungefär två tredjedelar av de långa sjukfallen. Den vanligaste diagnosen bakom en långvarig sjukfrånvaro är en psykisk diagnos. Det gäller både kvinnor och män inom Kommuner och regioner. Psykiska diagnoser började öka som andel av alla diagnoser under 2010 och ökningen fortsatte fram till 2016, för att därefter stabiliseras fram till 2020 då andelen minskade något. Andelen ökade 2021 men är fortfarande något lägre än 2019. Kvinnor inom yrkesgruppen *socialt arbete* hade 2021 den högsta risken för ett långvarigt sjukfall med en psykisk diagnos. Sjukfall med psykiska diagnoser blir oftare långa jämfört med övriga diagnoser.

7

Sjukfallens längd

Medianlängden för långa sjukfall inom Kommuner och regioner ökade från 214 dagar 2020 till 268 dagar 2021. En förklaring till ökningen är en regelförändring som inneburit att Försäkringskassan avslutar färre sjukfall vid dag 180.

8

Covid-19

Det är fler kvinnor än män som har ersatts av AGS-KL för ett långt sjukfall på grund av *covid-19* med insjuknande-år 2020 och 2021. De flesta arbetade inom vårddyrken, såsom *undersköterskor*, *vårdbiträden*, *personliga assistenter*, *m.fl.* och *sjuksköterskor* och *barnmorskor*.

9

Samsjuklighet

För sjukfall med mer än en diagnos är en kombination av flera psykiska diagnoser vanligast.

Sjukfrånvaro (AGS)

Svenskt Näringsliv/LO

1 Totalt ersattes 55 829 nya sjukfall med insjuknandeår 2021

Av dessa 55 829 sjukfall var

► 23 994 nya långa sjukfall

Med långa sjukfall menas sjukfall som har lett till mer än 90 dagars sjukfrånvaro eller månadsersättning. Afa Försäkring betalar ut månadsersättning till personer med beviljad sjuk- och aktivitetsersättning som omfattas av AGS.

2 Ökad risk i privat sektor

Risken för långvarig sjukfrånvaro ökade mellan 2020 och 2021, från 17,2 till 17,9 långa sjukfall per 1 000 sysselsatta.

Av dessa 55 829 sjukfall var

► 31 835 nya korta sjukfall

Med korta sjukfall menas sjukfall som har lett till 15–90 dagars sjukfrånvaro.

3 Ökning av antalet korta sjukfall i privat sektor

Antalet korta sjukfall minskade med drygt 7 000 fall mellan 2020 och 2021. Det kan till stor del förklaras av att den korta sjukfrånvaron var ovanligt hög under pandemin 2020.

4 Åldersgrupper och kön

För både kvinnor och män ökade risken för långvarig sjukfrånvaro för åldersgrupperna över 36 år och minskade för åldersgrupperna upp till 36 år.

5 Yrke och kön

Risken för långvarig sjukfrånvaro var 23,2 för kvinnor och 15,6 för män. För kvinnor hade yrkesgruppen *isolerings- och VVS-montörer* högst risk, och för män *städare och fönsterputsare*.

6 Månadsersättning

I genomsnitt ledde 0,1 sjukfall per 1 000 sysselsatta till månadsersättning i den privata sektorn.

7

Vanliga diagnoser

De två största diagnoserna inom Svenskt Näringsliv/LO är *muskuloskeletala* och *psykiska*, som tillsammans står för ungefär sex av tio långa sjukfall. Sedan 2015 är *psykiska diagnoser* den vanligaste orsaken till långvarig sjukfrånvaro bland kvinnor. För män är fortfarande *muskuloskeletala diagnoser* vanligast. *Muskuloskeletala diagnoser* är den vanligaste diagnosen för avtalsområdet i sin helhet.

8

Sjukfallens längd

Medianlängden för långa sjukfall inom den privata sektorn ökade från 180 dagar 2020 till 201 dagar 2021. En förklaring till ökningen är en regelförändring som inneburit att Försäkringskassan avslutar färre sjukfall vid dag 180.

9

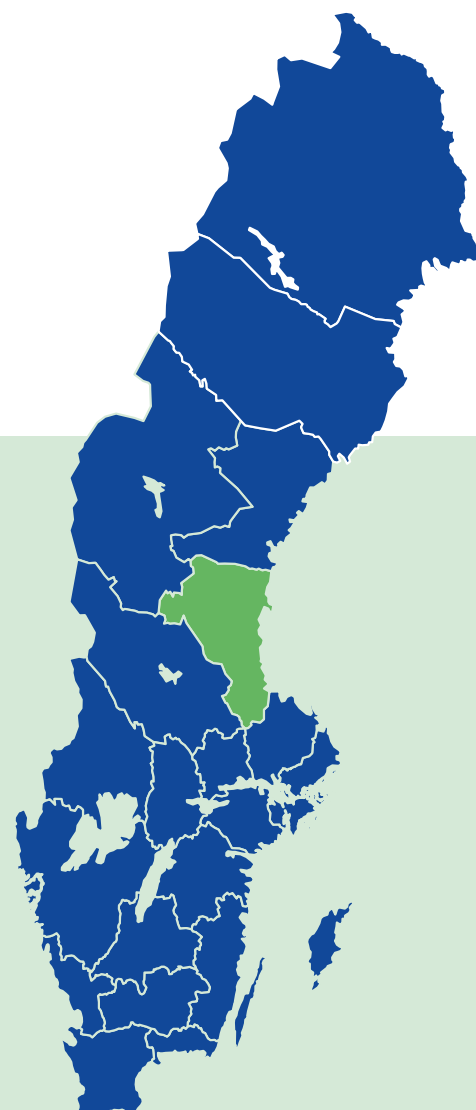
Covid-19

Det är fler män än kvinnor som har ersatts av AGS för ett långt sjukfall på grund av *covid-19* med insjuknandeår 2020 och 2021. De flesta arbetade inom *metall- och övrigt industriellt arbete* och som *yrkesförare*.

10

Samsjuklighet

För sjukfall med mer än en diagnos är en kombination av flera psykiska diagnoser vanligast.

Båda avtalsområden

Långa sjukfall i båda avtalsområdena fördelat efter län

Risken för långvarig sjukfrånvaro var högst i Gävleborgs län, 24,0 långa sjukfall per 1 000 sysselsatta. Lägst risk för långvarig sjukfrånvaro hade Stockholms län, med 16,4 sjukfall per 1 000 sysselsatta.

Arbets- skador

Arbetssskador – innehåll

Godkända arbetssskador 2011-2021 – samtliga avtalsområden

I det första avsnittet redovisar vi antalet godkända arbetssskador i Afa Försäkrings skaderegister 2011–2021, fördelade efter:

- ▶ det år skadan inträffade
- ▶ typ av arbetssskada
- ▶ kön

Arbetsolycksfallens fördelning efter allvarlighet

I avsnitt två redovisar vi antalet godkända arbetsolycksfall fördelade efter:

- ▶ det år olycksfallet inträffade
- ▶ olycksfallets allvarlighet
- ▶ kön

Allvarliga arbetsolycksfall – avtalsområde

De allvarliga olycksfallen redovisas i diagram och delas upp efter:

- ▶ avtalsområde
- ▶ kön

Allvarliga arbetsolycksfall – ålder, kön och sysselsättning

De allvarliga olycksfallen och sysselsättningen redovisas efter:

- ▶ kön
- ▶ ålder

Allvarliga arbetsolycksfall efter yrkesgrupp

De allvarliga arbetsolycksfallen redovisas per yrkesgrupp och delas upp efter:

- ▶ det år olycksfallet inträffade
- ▶ antal olycksfall per 1 000 sysselsatta
- ▶ kön

Allvarliga arbetsolycksfall som medfört medicinsk invaliditet

De allvarliga arbetsolycksfallen som medfört medicinsk invaliditet redovisas per yrkesgrupp och delas upp efter:

- ▶ det år olycksfallet inträffade
- ▶ antal olycksfall per 1 000 sysselsatta

Vanliga orsaker till allvarliga arbetsolycksfall

De allvarliga arbetsolycksfallen redovisas per händelsetyp och delas upp efter:

- ▶ kön

Åldersberoende risk, efter händelsetyp och kön

I detta avsnitt beskriver vi den åldersberoende risken för arbetsolycksfall efter:

- ▶ händelsetyp
- ▶ kön
- ▶ ålder

Var på kroppen sker skadorna?

Allvarliga olycksfall redovisas här efter var på kroppen skadan uppstått och delas upp efter:

- ▶ kön

Antal allvarliga arbetsolycksfall per 1 000 sysselsatta efter län och kön

I avsnittet redovisar vi risken för allvarliga arbetsolycksfall efter:

- ▶ Sveriges län
- ▶ kön

Allvarliga arbetsolyckor vid distansarbete

I avsnittet redovisar vi allvarliga arbetsolycksfall vid distansarbete efter:

- ▶ händelsetyp

Vanliga orsaker till färdolycksfall

Färdolycksfallen redovisas per händelsetyp och delas upp efter:

- ▶ kön

Godkända arbetssjukdomar

Här redovisar vi godkända arbetssjukdomar med visandeår 2017–2021. De delas upp efter:

- ▶ kön
- ▶ diagnos
- ▶ yrkesgrupp

Godkända arbets-skador 2011-2021 – samtliga avtalsområden

En arbets-skada kan vara ett arbetsolycksfall (olycksfall som inträffar under arbetstid), ett färdolycksfall (olycksfall som inträffar under färd till eller från arbetet) eller en arbetssjukdom (sjukdom som kan uppkomma eller försämrats till följd av arbetet eller arbetsförhållandena). Skador som inträffar i samband med framförande av ett trafikförsäkrat fordon ersätts dock i första hand av trafikskadeförsäkringen och inkluderas därför inte i vår statistik över arbets-skador.

Tabell 1 visar antal godkända arbetsolycksfall, färdolycksfall och arbetssjukdomar under perioden 2011–2021 för kvinnor respektive män. Antalet godkända arbets-skador ökade årligen från 2011, men ökningen mattades av under 2014. Under åren 2014 och 2015 var antalet arbetsolyckor stabilt, ökningen av arbets-skador bestod främst av ett något större antal färdolycksfall. Under 2016 och 2017 ökade antalet skador i samband med att sysselsättningen och antalet arbetade timmar ökade.

Under 2020 minskade antalet arbets-skador: färdolyckor och arbetsolyckor minskade, medan arbetssjukdomar ökade. Förändringarna under 2020 berodde till stor del på covid-19. År 2021 ökade antalet arbets-skador igen.

Det är färdolyckor och arbetsolyckor som har ökat, medan antalet arbetssjukdomar har minskat. Ökningen under 2021 är ett tecken på att covid-effekterna på arbetsmarknaden har avtagit.

Statistiken över godkända arbetssjukdomar i detta avsnitt bygger på arbetssjukdomar som har visat sig under perioden 2011 till 2021. Antalet godkända arbetssjukdomar är underskattat, då en arbetssjukdom kan visa sig flera år efter att en person har exponerats för skadlig inverkan i arbetet. En relativt stor andel anmälningar kommer in flera år efter det att skadan visat sig. Det gör statistiken svårtolkad.

I rapporten redovisas godkända arbets-skador efter det år som olyckan inträffade eller arbetssjukdomen visade sig. Med en godkänd arbets-skada menas en arbets-skada som skadereglerats och godkänts enligt försäkringsvillkoren för TFA, TFA-KL och PSA. För information om försäkringsvillkoren se afaforsakring.se. I andra sammanhang, till exempel i Arbetsmiljöverkets statistik, redovisas anmälda arbets-skador utan information om huruvida skadan har godkänts som arbets-skada eller ej.

Tabell 1

Godkända arbets-skador 2011–2021, efter typ av arbets-skada.

Typ av arbets-skada	Kön	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Arbetsolyckor	Kvinnor	14 474	17 409	19 678	20 815	21 305	22 323	22 449	21 835	23 985	21 838	22 440
	Män	22 644	25 420	28 057	29 344	30 432	32 451	33 097	32 548	33 652	31 011	31 441
	Total	37 118	42 829	47 735	50 159	51 737	54 774	55 546	54 383	57 637	52 849	53 881
Färdolycksfall	Kvinnor	4 185	4 384	4 805	4 259	5 067	5 271	5 728	5 592	6 170	4 518	5 983
	Män	1 599	1 862	2 159	1 941	2 182	2 330	2 631	2 623	2 942	2 329	2 795
	Total	5 784	6 246	6 964	6 200	7 249	7 601	8 359	8 215	9 112	6 847	8 778
Arbetssjukdomar	Kvinnor	150	221	226	203	150	162	113	122	74	391	97
	Män	674	719	694	669	611	536	521	525	442	385	274
	Total	824	940	920	872	761	698	634	647	516	776	371
Total		43 726	50 015	55 619	57 231	59 747	63 073	64 539	63 245	67 265	60 472	63 030

Arbetsolyckornas fördelning efter allvarlighet

I detta avsnitt delar vi in arbetsolyckorna efter antal dagar med sjukfrånvaro och/eller om skadan har lett till medicinsk invaliditet. I samband med att ett ärende registreras hos Afa Försäkring gör skaderegleraren en preliminär bedömning av hur allvarlig skadan är.

Tabell 2 visar arbetsolycksfallens fördelning efter kön, det år olycksfallet inträffade och graden av allvarlighet. Hur allvarlig en skada är bedöms utifrån hur lång tid sjukfallet varat och om den har lett till permanent funktionsnedsättning i form av medicinsk invaliditet eller dödsfall. Medicinsk invaliditet graderas i procent av funktionsnedsättningen.

Tabell 2 visar att de godkända arbetsolycksfallen med kort eller ingen sjukfrånvaro (färre än 31 dagar) ökade kraftigt mellan 2011 och 2014. Under 2012 ändrades försäkringsvillkoren vilket innebar att fler skador med kortare sjukfrånvaro ger rätt till ersättning. Möjligheten att anmäla skador digitalt infördes samma år. Mellan 2015 och 2019 har arbetsolycksfallen legat på en jämn nivå. Allvarliga arbetsolycksfall som har lett till mer än 30 dagars sjukfrånvaro ökade något i mitten av 2010-talet, men har de senaste åren legat på en stabil nivå. Även antalet

arbetsolycksfall som leder till medicinsk invaliditet har varit stabilt. Skador med både kortare och längre sjukfrånvaro och med medicinsk invaliditet minskade under 2020 jämfört med tidigare år, vilket till stor del förklaras av att arbetsmarknaden påverkades av pandemin. Under 2021 ökade antalet olycksfall igen.

Statistiken för senare år är ofullständig, dels eftersom skador kan anmälas in i efterhand och dels på grund av att allvarlighetsgraden kan komma att ändras. En del av arbetsolycksfallen med kortare sjukskrivning kan då övergå till att bli arbetsolycksfall med längre sjukskrivning. Det faktiska antalet arbetsolycksfall som leder till medicinsk invaliditet kan också bli högre än vad som framgår av **tabell 2**, särskilt för senare skadeår. Det beror bland annat på att skadans allvarlighet kan justeras i efterhand.

Allvarliga arbetsolyckor

Med en allvarlig arbetsolycka menar vi att olyckan har lett till mer än 30 dagars sjukskrivning eller motsvarande läkningstid, medicinsk invaliditet eller dödsfall.

Tabell 2

Godkända arbetsolycksfall 2011–2021, efter allvarlighetsgrad.

Arbetsolycksfallens allvarlighet	Kön	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Sjukskriven färre än 31 dagar	Kvinnor	10 887	13 508	15 664	16 742	16 966	17 890	17 864	17 210	19 429	17 863	18 275
	Män	15 899	18 598	20 839	22 152	22 763	24 578	24 742	24 067	25 533	23 813	23 823
	Total	26 786	32 106	36 503	38 894	39 729	42 468	42 606	41 277	44 962	41 676	42 098
Sjukskriven i mer än 30 dagar	Kvinnor	1 722	1 925	2 068	2 219	2 414	2 502	2 479	2 432	2 416	2 361	2 428
	Män	2 454	2 497	2 783	2 823	3 168	3 439	3 353	3 430	3 414	3 271	3 593
	Total	4 176	4 422	4 851	5 042	5 582	5 941	5 832	5 862	5 830	5 632	6 021
Medicinsk invaliditet	Kvinnor	1 863	1 972	1 945	1 853	1 924	1 930	2 105	2 190	2 139	1 614	1 737
	Män	4 271	4 310	4 414	4 349	4 487	4 427	4 987	5 027	4 686	3 913	4 012
	Total	6 134	6 282	6 359	6 202	6 411	6 357	7 092	7 217	6 825	5 527	5 749
Dödsfall	Kvinnor	2	4	1	1	1	1	1	3	1	.	.
	Män	20	15	21	20	14	7	15	24	19	14	13
	Total	22	19	22	21	15	8	16	27	20	14	13
Total		37 118	42 829	47 735	50 159	51 737	54 774	55 546	54 383	57 637	52 849	53 881

Allvarliga arbetsolycksfall – avtalsområde

I tidigare avsnitt har vi redovisat antalet godkända arbets-skador fördelade efter vilken typ av arbets-skada det rör sig om och hur allvarlig olyckan är. **Tabell 1** och **tabell 2** visar antal arbets-skador oavsett vilket avtals-område den skadade tillhör. Trygghetsförsäkring vid arbets-skada (TFA och TFA-KL) och det statliga person-skadeavtalet (PSA) omfattar flera avtalsområden och täcker i princip hela den svenska arbetsmarknaden. Det är därför intressant att se hur antalet allvarliga olycksfall per 1 000 sysselsatta skiljer sig åt mellan de tre avtals-områdena; Kommuner och regioner, staten och privat sektor (Svenskt Näringsliv/LO/PTK). Vi har tagit hänsyn till eftersläpningen i anmälningarna och statistiken för alla skadeår är avläst 31 december året efter skadeåret.

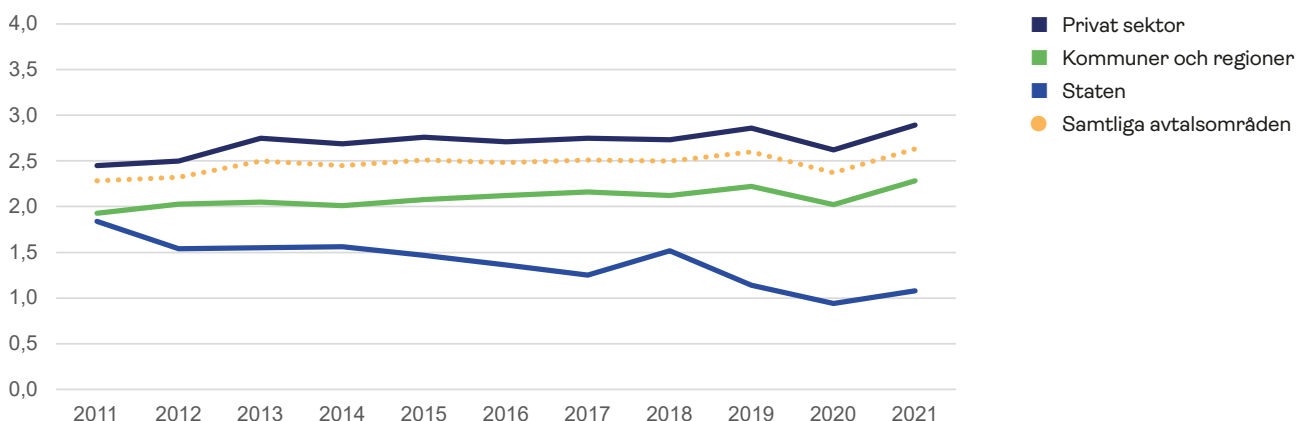
Diagram 1 visar antal allvarliga olycksfall per 1 000 sysselsatta, efter avtalsområde och för samtliga avtalsområden tillsammans. Av diagrammet framgår att det under 2021 inträffade 2,6 allvarliga olycksfall per 1 000 sysselsatta i hela Afa Försäkrings kollektiv. Risken ökade mellan 2011

och 2013, men stabiliserades på värdet 2,5 mellan åren 2013 och 2018. Under åren 2019–2021 varierade risken, den ökade till 2,6 under 2019, minskade till 2,4 2020 för att sedan återgå till 2,6 under 2021. Variationerna under de senaste åren kan förklaras av framför allt två saker. Dels ett förändrat anmälningsbeteende hos de skadade, som innebär att fler skador har anmälts och som bidrog till ökningen av risk år 2019. Och dels covid-19-pandemins påverkan på arbetsmarknaden, som bidrog till färre skador 2020. Ökningen under 2021 är ett tecken på att covid-effekterna på arbetsmarknaden har avtagit.

Diagram 1 visar också att antalet allvarliga olycksfall per 1 000 sysselsatta är högst i privat sektor. Det beror på att sektorn omfattar de mest olycksdrabbade yrkena, det vill säga yrken inom industrin och byggbranschen. Utvecklingen i den privata sektorn och kommun- och regionssektorn har i stort följt varandra under perioden. För staten har antalet allvarliga olycksfall per 1 000 sysselsatta minskat under perioden.

Diagram 1

Antal godkända allvarliga arbetsolycksfall, per 1 000 sysselsatta efter avtalsområde och skadeår.

Varje skadeår är avläst 31 december året efter.

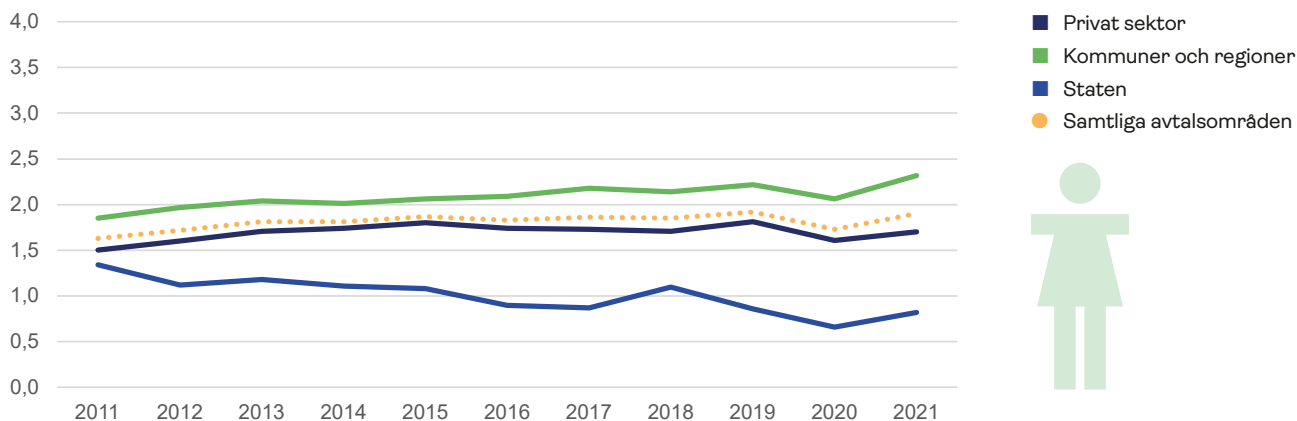
Diagram 2 visar antal allvarliga olycksfall för kvinnor per 1 000 sysselsatta, efter avtalsområde. År 2021 drabbades i genomsnitt 1,9 kvinnor per 1 000 sysselsatta av ett allvarligt olycksfall. Kvinnor som arbetar inom Kommuner och regioner har högst risk. Mellan åren 2011 och 2019 ökade risken något för kvinnor både inom privat sektor och inom kommun- och regionsektorn. Risken sjönk 2020 för att sedan öka igen 2021. För kvinnor anställda inom staten har risken avtagit under perioden.

Diagram 3 visar antal allvarliga olycksfall för män per 1 000 sysselsatta, efter avtalsområde. År 2021 drabbades i genomsnitt 3,3 män per 1 000 sysselsatta av ett allvar-

ligt olycksfall vilket är en ökning jämfört med året innan. Risken ökade mellan 2011 och 2013 och var därefter oförändrad mellan år 2013 och 2018. De flesta män som skadas allvarligt arbetar i privat sektor, och risken för män inom den privata sektorn följer samma mönster som risken för män totalt. För män inom Kommuner och regioner har risken legat ganska stabil under perioden. Risken för anställda inom staten har varierat kraftigare. Antalet sysselsatta och därmed antalet olyckor inom staten är lägre än i de övriga sektorerna, vilket gör att mindre förändringar syns tydligare i statistiken än för de andra sektorerna.

Diagram 2

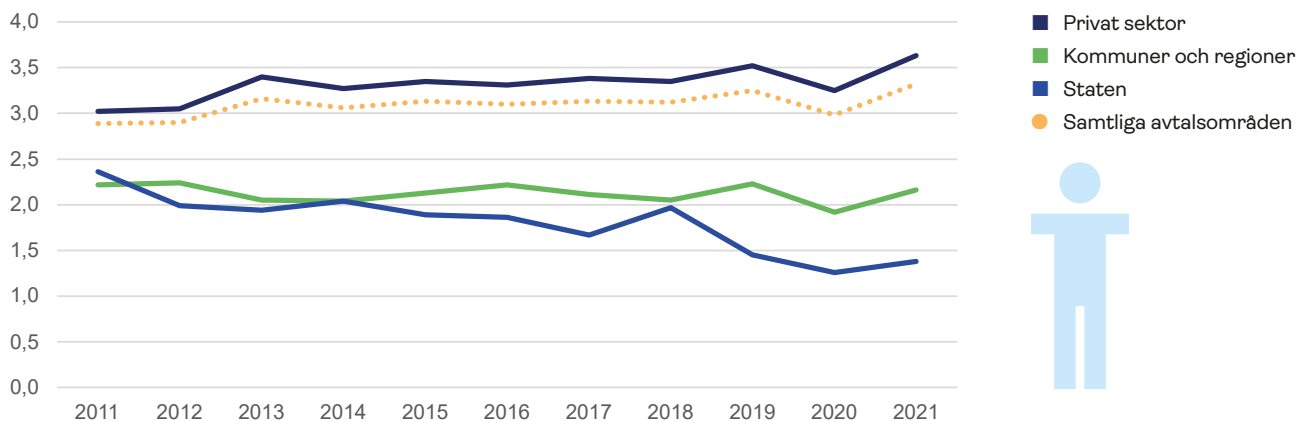
Antal godkända allvarliga arbetsolycksfall, per 1 000 sysselsatta kvinnor efter avtalsområde och skadeår.

Varje skadeår är avläst 31 december året efter.

Diagram 3

Antal godkända allvarliga arbetsolycksfall, per 1 000 sysselsatta män efter avtalsområde och skadeår.

Varje skadeår är avläst 31 december året efter.

Allvarliga arbetsolycksfall – ålder, kön och sysselsättning

De allvarliga arbetsolyckorna, som leder till sjukfrånvaro längre än 30 dagar, medicinsk invaliditet eller dödsfall, är vanligare bland män än bland kvinnor. År 2021 skadades totalt sett 7 618 män och 4 165 kvinnor i ett allvarligt arbetsolycksfall (se **tabell 2**). Föregående avsnitt visade även att fler män än kvinnor skadades i allvarliga arbetsolyckor per 1 000 sysselsatta. Det beror till stor del på att män oftare arbetar i yrkesgrupper med en högre risk för allvarliga arbetsolycksfall.

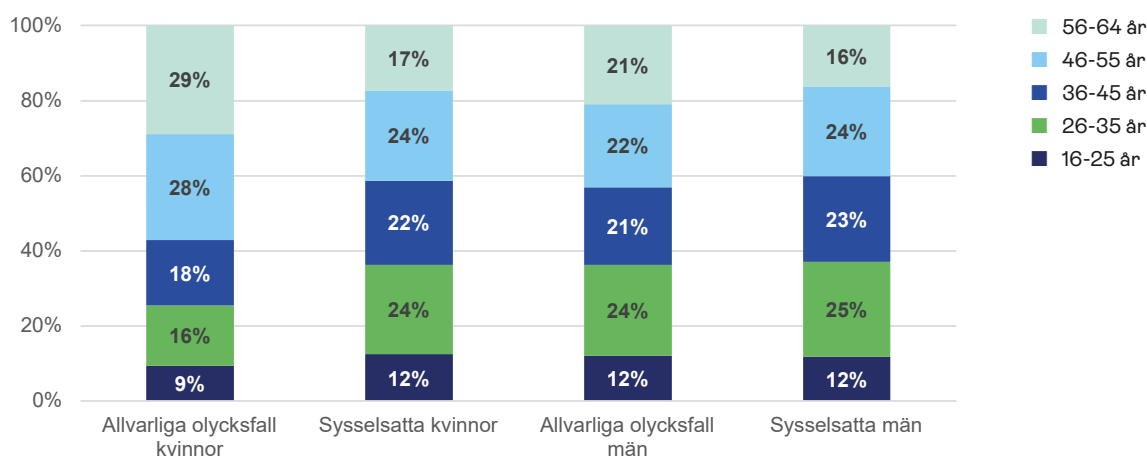
Diagram 4 redovisar kvinnor och män som har drabbats av ett allvarligt olycksfall under 2021 fördelat efter åldersgrupp. Det visar också sysselsättningen för kvinnor och män fördelat efter åldersgrupp. Procentsatserna är avrundade till närmaste heltal, därför summerar inte andelarna alltid till 100 procent.

För kvinnor är antalet allvarliga olycksfall per 1 000 sysselsatta högre i åldern 46–64 år i relation till antalet sysselsatta. Av de sysselsatta kvinnorna är 41 procent över 45 år och av de kvinnor som skadades i allvarliga olycksfall är 57 procent 46 år eller äldre. Det betyder att kvinnor som är äldre än 45 år har en högre risk för allvarliga arbetsolycksfall än kvinnor i genomsnitt.

Män mellan 46 och 64 år har också ett högre antal allvarliga olycksfall i relation till hur många som är sysselsatta i dessa åldersgrupper. Av de sysselsatta männen är 40 procent äldre än 45 år, medan 43 procent av de som skadades är äldre än 45 år. Dessa åldersgrupper har därmed en högre risk för allvarliga arbetsolycksfall än män i genomsnitt. Motsatt förhållande gäller i de yngre åldersgrupperna för båda könen.

Diagram 4

Fördelning av antalet allvarliga olyckor och antalet sysselsatta 2021, efter ålder och kön.

Allvarliga arbetsolycksfall efter yrkesgrupp

I detta avsnitt redovisar vi antal allvarliga olycksfall 2021 och hur stor andel av olyckorna som har lett till medicinsk invaliditet, fördelat efter yrke och kön. För åren 2017 till och med 2021 redovisar vi risken, det vill säga antalet personer per 1 000 sysselsatta (16–64 år), som har drabbats av ett allvarligt arbetsolycksfall.

Tabell 3 redovisar uppgifter för båda könen och **tabell 4** och **tabell 5** redovisar uppgifter för kvinnor respektive män. **Tabell 3** innehåller fler yrkesgrupper än **tabell 4** och **tabell 5** då vissa yrkesgrupper har för få allvarliga arbetsolycksfall för att redovisas uppdelat per kön. Uppgifterna om antal sysselsatta inom respektive yrkesgrupp är hämtade från Statistiska centralbyråns yrkesstatistik.

Under 2021 inträffade totalt 2,6 allvarliga arbetsolycksfall per 1 000 sysselsatta, vilket är högre än året innan. *Byggnadsträarbetare, träindustriarbete och betong-, bygg- och anläggningsarbete* hade det högsta antalet olyckor per 1 000 sysselsatta. Flest olyckor inträffade inom yrkesgrupperna *metall- och övrigt industriellt arbete, undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl. och betong-, bygg- och anläggningsarbete*. Det är stora yrkesgrupper på den svenska arbetsmarknaden.

Det totala antalet allvarliga arbetsolycksfall 2021 var 1,9 per 1 000 sysselsatta kvinnor och 3,3 per 1 000 sysselsatta män, vilket är högre än tidigare år.

Män har högre risk än kvinnor att skadas i en allvarlig arbetsolycka. Det beror bland annat på att män i större utsträckning arbetar i yrkesgrupper som är mer utsatta för allvarliga arbetsolyckor. För männen ledde 49 procent av skadorna under 2021 till medicinsk invaliditet.

Samma år ledde 42 procent av kvinnornas skador till medicinsk invaliditet.

För kvinnor inträffar flest allvarliga olyckor i de yrkesgrupper där flest kvinnor arbetar, det vill säga inom vård och omsorg, skolan, städbranschen, restaurang och inom handeln. 2021 hade yrkesgruppen *undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl.* flest olyckor, 1 067 stycken. För män inträffade flest allvarliga olyckor 2021 i yrkesgruppen *metall- och övrigt industriellt arbete*, 1 511 stycken. För båda könen var antalet allvarliga arbetsolycksfall per 1 000 sysselsatta högst i yrkesgruppen *byggnadsträarbetare*.

Foto: Maskot, Johnér-Bildbyrå

Tabell 3

Antal allvarliga olycksfall per 1 000 sysselsatta 2017–2021 samt antal allvarliga olycksfall och andel medicinsk invaliditet 2021 per yrkesgrupp. Sorterat efter antal allvarliga olycksfall per 1 000 sysselsatta 2021.

Yrkesgrupp	2017	2018	2019	2020	2021	Antal allvarliga olycksfall 2021	Andel medicinsk invaliditet 2021
Byggnadsträarbetare	11,9	11,1	13,0	13,6	12,2	639	63%
Träindustriarbete	8,7	8,4	9,8	7,9	11,2	205	61%
Betong-, bygg- och anläggningsarbete	8,9	9,2	9,3	9,8	10,1	1 060	52%
Livsmedelsarbete	9,0	8,7	9,1	8,5	9,9	218	58%
Brandpersonal	10,9	9,7	12,6	9,1	9,0	48	56%
Jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsarbete	6,4	6,4	7,0	6,6	8,5	353	56%
Isolerings- och VVS-montörer	7,7	7,2	8,1	7,9	8,5	236	55%
Yrkesförare	6,8	6,9	7,1	6,7	8,3	837	37%
Gruv- och bergarbete, stenhuggare	8,1	6,7	6,9	6,0	8,3	49	59%
Metall- och övrigt industriellt arbete	6,1	6,0	6,7	5,8	6,9	1 707	59%
Byggnadsmålare	6,3	6,1	5,7	5,9	6,9	96	52%
Pappers- och pappersmassarbetare	4,5	5,5	5,2	6,0	6,9	75	68%
Elektriskt arbete	5,2	5,0	5,1	4,9	5,8	312	55%
Fastighetsskötare, expeditivakter, renhållningsarbetare, m.fl.	4,3	4,1	4,2	4,5	5,1	432	46%
Kriminalvårdare	5,2	5,1	5,8	3,2	4,7	42	17%
Däckspersonal, lotsar och fartygsbefäl	5,6	3,5	5,2	4,6	4,7	14	50%
Godshanterings- och lagerarbete, m. m.	3,7	4,3	4,5	4,2	4,4	534	43%
Städare och fönsterputsare	3,7	4,2	4,0	4,4	4,4	369	33%
Väktare, ordningsvakter	5,0	4,9	5,1	4,5	4,3	89	37%
Brevbärare och tidningsdistributörer, m.fl.	3,2	3,9	3,4	3,5	4,3	82	20%
Poliser	5,2	7,0	4,8	4,5	4,3	63	32%
Tägvårdar	5,7	4,6	3,3	2,7	4,0	18	33%
Textil-, skinn och läderindustriarbete	2,5	4,2	4,1	2,9	3,4	20	55%
Förskollärare och fritidspedagoger	2,7	2,7	3,2	2,8	3,3	286	33%
Barnskötare, fritidsledare, m.fl.	2,3	2,5	2,8	2,4	3,1	437	41%
Undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl.	2,9	2,8	2,8	2,8	3,0	1 249	34%
Restaurang- och storköksarbete	3,2	2,9	3,3	2,6	2,8	386	58%
Militärt arbete (endast anställda)	4,2	5,8	2,4	1,2	2,3	29	62%
Grafiskt arbete	1,7	2,7	2,5	1,6	2,2	11	73%
Försäljare inom handel m.m.	1,8	1,6	1,8	1,7	1,7	391	57%
Socialt arbete	1,6	1,6	1,5	1,4	1,5	118	36%
Lärare och skolledare	1,5	1,3	1,6	1,2	1,4	278	50%
Ingenjörer och tekniker	1,4	1,5	1,2	1,2	1,3	182	68%
Sjuksköterskor och barnmorskor	1,1	1,2	1,0	1,1	1,1	125	42%
Övrigt hälso-, sjukvårds-, vård- och omsorgsarbete	1,4	1,2	1,2	1,1	0,9	34	50%
Tandvårdsarbete	0,6	0,5	0,7	1,1	0,8	17	47%
Chefsyrken	0,8	0,7	0,7	0,6	0,7	175	55%
Kontors- och kundserviceyrken	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	114	51%
Läkare	0,3	0,5	0,3	0,3	0,2	10	70%
Övriga yrkesgrupper						443	
Samtliga yrkesgrupper	2,5	2,5	2,6	2,4	2,6	11 783	49%

Minst 10 olycksfall per yrkesgrupp och år.

Tabell 4

Antal allvarliga olycksfall per 1 000 sysselsatta 2017–2021 samt antal allvarliga olycksfall och andel medicinsk invaliditet 2021 per yrkesgrupp. Sorterat efter antal allvarliga olycksfall per 1 000 sysselsatta 2021. Kvinnor.

Yrkesgrupp	2017	2018	2019	2020	2021	Antal allvarliga olycksfall 2021	Andel medicinsk invaliditet 2021
Byggnadsträarbetare	17,3	15,3	15,2	25,4	17,1	12	58%
Träindustriarbetare	10,0	5,6	9,1	9,0	12,1	33	64%
Yrkesförare	5,6	8,1	9,7	7,7	9,6	97	31%
Jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsarbete	7,5	7,4	8,4	8,3	9,3	110	51%
Livsmedelsarbete	7,4	6,8	8,5	6,7	9,0	66	53%
Betong-, bygg- och anläggningsarbete	7,6	5,8	12,5	6,9	8,7	28	39%
Tägvårdare	6,8	5,0	-	-	6,0	13	31%
Brevbärare och tidningsdistributörer, m.fl.	4,5	5,3	3,4	3,9	6,0	35	17%
Kriminalvårdare	4,0	5,3	4,0	-	5,6	21	10%
Metall- och övrigt industriellt arbete	4,0	5,0	5,1	4,4	5,5	196	58%
Pappers- och pappersmassarbetare	5,0	9,3	-	9,5	5,4	10	70%
Väktare, ordningsvakter	3,9	4,6	4,1	4,9	4,2	24	29%
Städare och fönsterputsare	3,7	4,3	3,8	4,2	4,2	237	29%
Poliser	4,1	5,5	4,9	3,6	4,1	21	24%
Godshanterings- och lagerarbete, m. m.	3,3	3,7	4,0	4,1	3,9	105	37%
Fastighetsskötare, expeditionsvakter, renhållningsarbetare, m.fl.	2,5	2,1	2,5	2,5	3,3	65	49%
Förskollärare och fritidspedagoger	2,8	2,8	3,2	2,9	3,3	258	33%
Barnskötare, fritidsledare, m.fl.	2,6	2,6	3,0	2,7	3,3	380	40%
Undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl.	3,1	3,0	3,0	3,1	3,2	1 067	33%
Restaurang- och storköksarbete	3,3	3,1	3,4	2,8	3,0	225	57%
Försäljare inom handel, m.m.	1,9	1,6	1,9	1,8	1,9	272	57%
Lärare och skolledare	1,7	1,4	1,7	1,2	1,5	213	48%
Socialt arbete	1,4	1,4	1,2	1,1	1,2	74	42%
Sjuksköterskor och barnmorskor	1,1	1,2	1,0	1,1	1,1	110	41%
Övrigt hälso-, sjukvårds-, vård- och omsorgsarbete	1,3	1,2	1,3	1,1	1,0	31	52%
Tandvårdsarbete	0,6	0,6	0,7	1,2	0,9	16	44%
Ingenjörer och tekniker	0,8	0,9	0,8	0,7	0,9	21	43%
Chefsyrken	0,8	0,9	0,8	0,6	0,8	79	49%
Kontors- och kundserviceyrken	0,6	0,7	0,6	0,5	0,6	96	52%
Övriga yrkesgrupper						250	
Samtliga yrkesgrupper	1,9	1,9	1,9	1,7	1,9	4 165	42%

Minst 10 olycksfall per yrkesgrupp och år.

Tabell 5

Antal allvarliga olycksfall per 1 000 sysselsatta 2017–2021 samt antal allvarliga olycksfall och andel medicinsk invaliditet 2021 per yrkesgrupp. Sorterat efter antal allvarliga olycksfall per 1 000 sysselsatta 2021. Män.

Yrkesgrupp	2017	2018	2019	2020	2021	Antal allvarliga olycksfall 2021	Andel medicinsk invaliditet 2021
Byggnadsträarbetare	11,8	11,0	12,9	13,4	12,2	627	63%
Träindustriarbete	8,5	8,9	9,9	7,7	11,1	172	61%
Livsmedelsarbete	9,8	9,7	9,4	9,5	10,4	152	60%
Betong-, bygg- och anläggningsarbete	8,9	9,3	9,2	9,9	10,1	1 032	53%
Brandpersonal	10,3	9,0	12,9	8,5	8,8	44	57%
Isolerings- och VVS-montörer	7,5	7,2	8,0	7,8	8,5	233	55%
Gruv- och bergarbete, stenhuggare	8,4	7,3	7,0	5,8	8,4	45	62%
Jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsarbete	6,0	6,0	6,3	5,9	8,2	243	59%
Yrkesförare	6,9	6,7	6,8	6,6	8,1	740	38%
Pappers- och pappersmassarbetare	4,4	4,8	5,3	5,3	7,2	65	68%
Metall- och övrigt industriellt arbete	6,5	6,2	7,0	6,1	7,1	1 511	59%
Byggnadsmålare	6,6	6,4	5,5	6,1	7,0	88	51%
Elektriskt arbete	5,3	5,0	5,0	4,9	5,9	307	54%
Fastighetsskötare, expeditivakter, renhållningsarbetare, m.fl.	4,8	4,7	4,7	5,1	5,6	367	45%
Städare och fönsterputsare	3,5	3,8	4,3	4,8	5,0	132	40%
Textil-, skinn och läderindustriarbete	2,8	3,4	5,6	-	4,9	13	46%
Godshanterings- och lagerarbete, m. m.	3,8	4,5	4,6	4,3	4,5	429	44%
Poliser	5,7	7,7	4,7	5,1	4,4	42	36%
Däckpersonal, lotsar och fartygsbefäl	5,5	3,1	4,6	4,3	4,3	12	50%
Väktare, ordningsvakter	5,5	5,1	5,5	4,4	4,3	65	40%
Kriminalvårdare	6,0	4,9	6,9	3,7	4,0	21	24%
Förskollärare och fritidspedagoger	1,9	2,3	2,5	1,8	3,6	28	32%
Brevbärare och tidningsdistributörer, m.fl.	2,6	3,3	3,4	3,3	3,6	47	21%
Restaurang- och storköksarbete	3,1	2,7	3,2	2,2	2,7	161	60%
Socialt arbete	2,2	2,3	2,4	2,4	2,5	44	27%
Militärt arbete (endast anställda)	3,3	5,6	2,1	1,2	2,3	25	60%
Barnskötare, fritidsledare, m.fl.	1,6	1,8	2,0	1,6	2,0	57	51%
Undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl.	2,1	2,0	2,1	1,8	2,0	182	38%
Försäljare inom handel, m.m.	1,7	1,7	1,6	1,5	1,4	119	58%
Ingenjörer och tekniker	1,5	1,6	1,3	1,3	1,4	161	71%
Lärare och skolledare	1,2	1,1	1,4	1,2	1,1	65	54%
Sjuksköterskor och barnmorskor	1,1	1,4	1,2	0,8	1,0	15	47%
Chefsyrken	0,7	0,6	0,7	0,6	0,6	96	60%
Kontors- och kundserviceyrken	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	18	44%
Övriga yrkesgrupper						260	
Samtliga yrkesgrupper	3,1	3,1	3,2	3,0	3,3	7 618	49%

Minst 10 olycksfall per yrkesgrupp och år.

I **diagram 5** och **diagram 6** redovisar vi förhållandet mellan risken att råka ut för en olycka, antal olyckor och antal sysselsatta per yrkesgrupp för kvinnor respektive män år 2021. På x-axeln visas risken (antal olyckor per 1 000 sysselsatta) och på y-axeln visas antalet olyckor som inträffade per yrkesgrupp. Bubblornas storlek illustrerar hur stor yrkesgruppen är i förhållande till andra yrkesgrupper. Den streckade linjen visar den totala risken för samtliga yrkesgrupper för kvinnor respektive män.

Den största bubblan i **diagram 5** är *undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl.* vilket visar att detta är den största yrkesgruppen bland kvinnor. Yrkesgruppen stod även för flest antal allvarliga olyckor bland kvinnor år 2021. Gruppen hade en risk på 3,2 allvarliga olycksfall per 1 000 sysselsatta, att jämföra med genomsnittet på 1,9 för kvinnor. *Yrkesförare* och *jordbruks-,*

skogsbruks- och trädgårdsarbete har bland de högsta riskerna. *Byggnadsträarbetare*, som för kvinnor är en liten yrkesgrupp med få skador, har högst risk på 17,1. På grund av utrymmesskal är den bubblan inte med i diagrammet.

Diagram 6 visar att den största yrkesgruppen bland män är *metall- och övrigt industriellt arbete*, vilket även var den yrkesgrupp med flest antal allvarliga olyckor 2021. Antalet olycksfall var 7,1 per 1 000 sysselsatta, vilket är en högre risk än genomsnittet på 3,3 för män. *Byggnadsträarbete*, som är en medelstor yrkesgrupp, hade det högsta antalet allvarliga olycksfall per 1 000 sysselsatta bland män: 12,2. Även *träindustriarbete, livsmedelsarbete* och *betong-, bygg- och anläggningsarbete* hade hög risk.

Diagram 5

Antal allvarliga olycksfall per 1 000 sysselsatta kvinnor 2021, urval av yrkesgrupper. Storleken på cirkeln visar antalet sysselsatta.

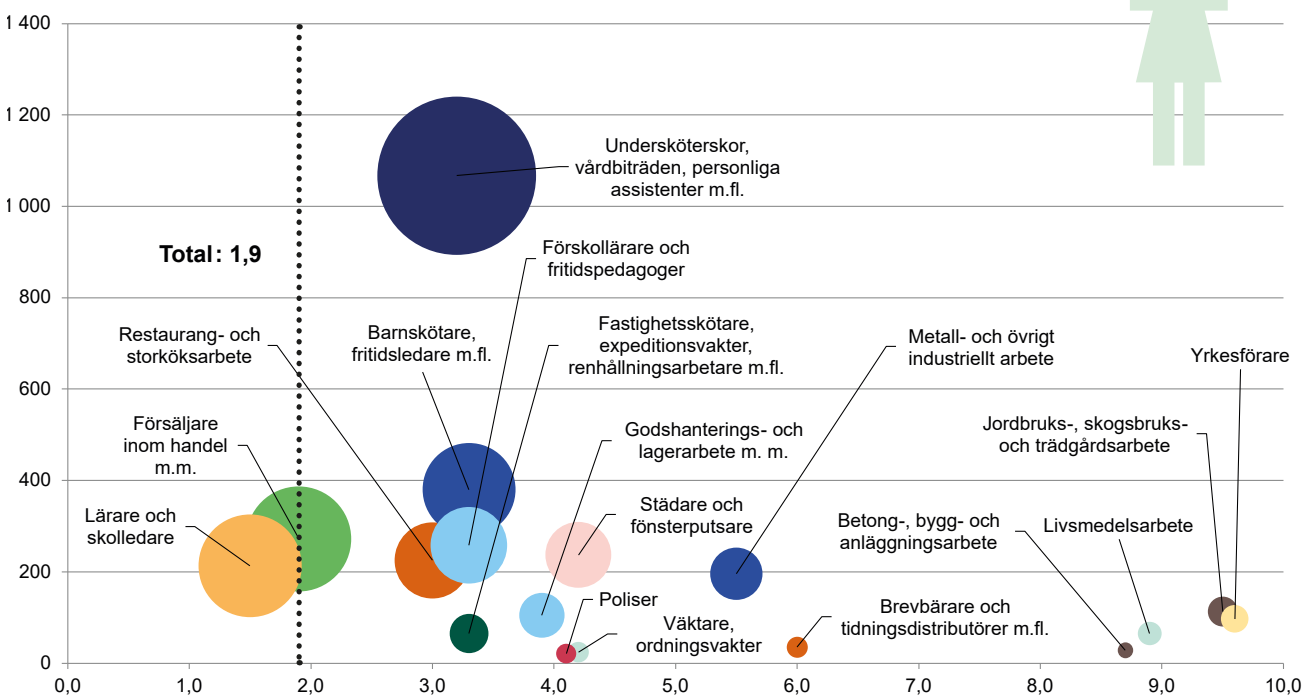
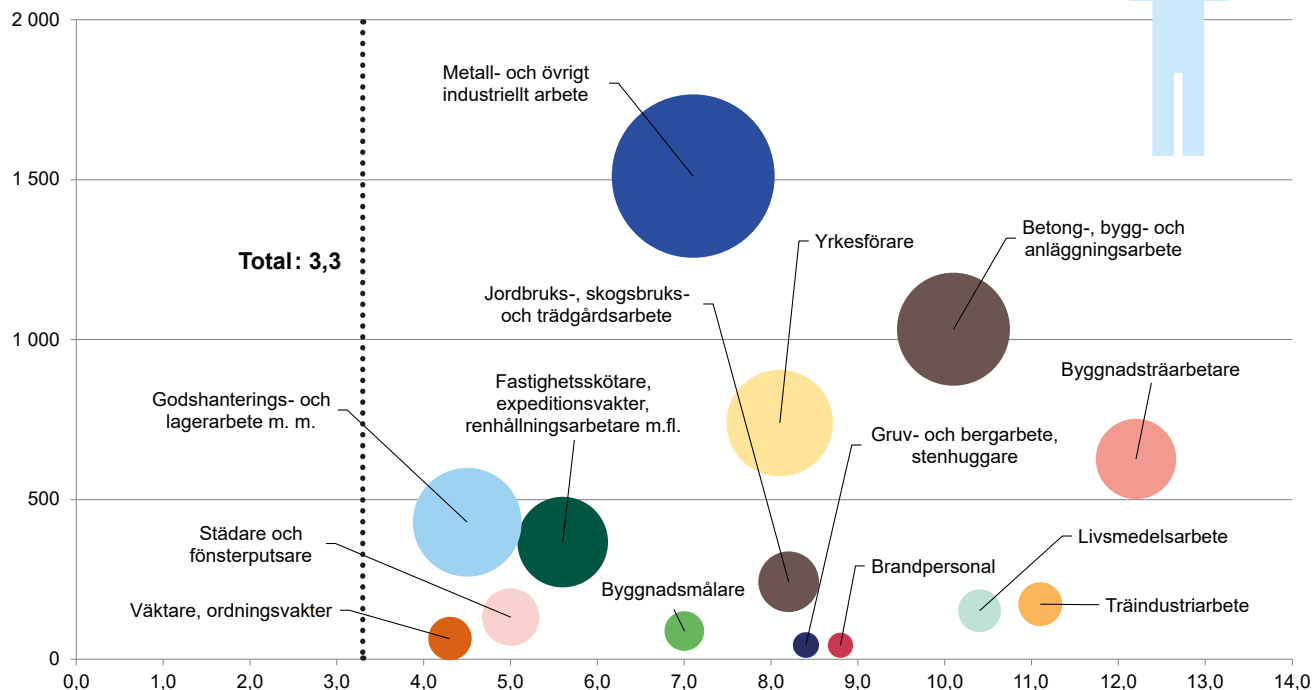

Diagram 6

Antal allvarliga olycksfall per 1 000 sysselsatta män 2021, urval av yrkesgrupper. Storleken på cirkeln visar antalet sysselsatta.

Allvarliga arbetsolycksfall som medfört medicinsk invaliditet

Tabell 6 visar antal arbetsolyckor per 1 000 sysselsatta i olika yrkesgrupper som medfört, eller bedöms komma att medföra, medicinsk invaliditet. Det genomsnittliga antalet arbetsolycksfall per 1 000 sysselsatta 2021 var 1,3, vilket är högre än året innan.

Yrkesgrupperna *byggnadsträarbetare*, *träindustriarbete* och *livsmedelsarbete* hade 2021 högst antal olycksfall per 1 000 sysselsatta som ledde till medicinsk invaliditet.

Tabell 6

Godkända allvarliga arbetsolycksfall som lett till medicinsk invaliditet per 1 000 sysselsatta 2017–2021, sorterat efter antal per 1 000 sysselsatta 2021.

Yrkesgrupp	2017	2018	2019	2020	2021	2021
Byggnadsträarbetare	7,4	6,4	7,7	8,3	7,7	402
Träindustriarbete	5,4	4,8	6,7	4,9	6,9	126
Livsmedelsarbete	4,7	5,1	5,6	4,5	5,7	126
Betong-, bygg- och anläggningsarbete	4,8	4,7	5,3	5,3	5,3	555
Brandpersonal	5,3	3,8	6,1	6,0	5,1	27
Gruv- och bergarbete, stenhuggare	5,0	4,2	3,7	4,3	4,9	29
Jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsarbete	3,7	3,7	4,0	3,4	4,8	199
Pappers- och pappersmassarbetare	2,2	2,9	3,9	3,8	4,7	51
Isolerings- och VVS-montörer	4,1	3,9	5,1	4,7	4,7	129
Metall- och övrigt industriellt arbete	3,5	3,3	4,2	3,5	4,0	999
Byggnadsmålare	3,4	3,0	2,6	2,6	3,6	50
Elektriskt arbete	2,8	2,7	3,2	2,7	3,2	171
Yrkesförare	2,6	2,5	2,8	2,5	3,1	311
Fastighetsskötare, expeditionsvakter, renhållningsarbetare, m.fl.	2,2	1,9	2,3	2,3	2,3	198
Godshanterings- och lagerarbete, m. m.	1,6	1,8	2,0	1,8	1,9	228
Textil-, skinn och läderindustriarbete	1,7	2,4	1,9	-	1,9	11
Restaurang- och storköksarbete	1,5	1,5	2,1	1,7	1,6	224
Väktare, ordningsvakter	1,7	1,8	1,8	1,6	1,6	33
Militärt arbete (endast anställda)	2,8	4,7	1,6	0,9	1,5	18
Städare och fönsterputsare	1,2	1,4	1,4	1,5	1,5	121
Poliser	1,7	3,0	2,1	1,5	1,4	20
Barnskötare, fritidsledare, m.fl.	0,9	1,0	1,2	1,0	1,3	180
Förskollärare och fritidspedagoger	1,1	1,0	1,2	1,0	1,1	93
Undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl.	1,0	0,8	1,0	0,8	1,0	422
Försäljare inom handel, m.m.	0,7	0,7	0,9	0,9	1,0	223
Ingenjörer och tekniker	0,9	0,8	0,8	0,7	0,9	124
Brevbärare och tidningsdistributörer, m.fl.	1,1	1,4	1,4	1,1	0,8	16
Lärare och skolledare	0,8	0,6	0,8	0,6	0,7	138
Socialt arbete	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5	43
Sjuksköterskor och barnmorskor	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	52
Övrigt hälso-, sjukvårds-, vård- och omsorgsarbete	0,7	0,5	0,7	0,4	0,4	17
Chefsyrken	0,5	0,4	0,4	0,3	0,4	97
Kontors- och kundserviceyrken	0,2	0,3	0,3	0,2	0,3	58
Övriga yrkesgrupper						258
Samtliga yrkesgrupper	1,2	1,2	1,3	1,1	1,3	5 749

Minst 10 olycksfall med medicinsk invaliditet per yrkesgrupp och år.

Vanliga orsaker till allvarliga arbetsolycksfall

Tabell 7 visar de vanligaste orsakerna till allvarliga arbetsolycksfall 2020 och 2021.

Den vanligaste orsaken till en allvarlig arbetsolycka är en fallolycka. Fallolyckor delas in i *fall i samma nivå* (kategorierna *ramla ute*, *ramla inne* och *ramla, oklart inne/ute*) och *fall från höjd* (kategorierna *fall i trappa*, *fall från höjd och stege*). *Fall i samma nivå* utgör 30 procent av olyckorna för kvinnor och 14 procent av männens olyckor. *Fall från höjd* är däremot vanligare för män och utgör 14 procent av alla allvarliga arbetsolycksfall, jämfört med 11 procent för kvinnor.

Den näst vanligaste orsaken till en allvarlig arbetsolycka är en olycka i kategorin *lasta, lossa, bära eller flytta*. Även *maskiner för bearbetning och framställning* och *använda verktyg eller maskin (handhållen)* är vanliga orsaker. Dessa händelser är vanligare bland män, eftersom de oftare inträffar i mansdominerade yrkesgrupper. *Hot och våld* är däremot vanligare bland kvinnor eftersom dessa händelser oftare inträffar i kvinnodominerade yrkesgrupper. På följande sidor finns mer information om de olika kategorierna och exempel på händelseförlopp som har orsakat allvarliga arbetsolycksfall.

Tabell 7

Vanliga orsaker till allvarliga arbetsolycksfall 2020 och 2021, efter kön. Sorterat efter totalt antal.

	Kvinnor	Män	Total	Andel av totalen	Medicinsk invaliditet
Ramla ute	1 372	1 336	2 708	12%	39%
Lasta, lossa, bära eller flytta	291	1 557	1 848	8%	46%
Ramla inne	1 001	576	1 577	7%	36%
Maskiner för bearbetning och framställning	269	1 229	1 498	7%	75%
Använda verktyg eller maskin (handhållen)	124	1 367	1 491	6%	72%
Fall i trappa	645	644	1 289	6%	33%
Hot och våld	742	437	1 179	5%	28%
Något ramlar, tippar, välter eller rasar	185	877	1 062	5%	52%
Fall från höjd	211	832	1 043	5%	38%
Skuren av kniv	220	788	1 008	4%	87%
Olycka med person, barn, brukare, elev, boende eller patient (ej hot och våld)	668	241	909	4%	33%
Stège	68	667	735	3%	40%
Skuren av övrigt (t.ex. glas, plåt eller keramik)	146	528	674	3%	81%
Delta i träning, övning eller annan aktivitet	289	305	594	3%	49%
Hetta, eld, explosion, svets, el eller kyla	181	361	542	2%	72%
Vrida kroppsdel	208	333	541	2%	32%
Hantera dörr, port, lucka	207	301	508	2%	56%
Slå i kroppsdel	152	289	441	2%	47%
Cykel	284	127	411	2%	36%
Olycka med lyftanordning inblandad	36	359	395	2%	56%
Olycka med arbetsvagn, pallyftare eller skottkärra	112	251	363	2%	42%
Klämskador, övriga	61	283	344	1%	72%
Djur	196	105	301	1%	49%
Kliva i eller ur fordon	60	229	289	1%	35%
Ramla, oklart inne/ute	81	182	263	1%	39%
Epileptiskt anfall, yrsel	56	55	111	0%	38%
Buller	35	74	109	0%	93%
Truck	20	80	100	0%	48%
Risk för smitta (ej i samband med hot och våld)	52	27	79	0%	9%
Kemikalie	21	58	79	0%	62%
Rån	48	23	71	0%	0%
Kliva i eller ur truck	10	45	55	0%	45%
Elsparncykel/Skateboard med flera	18	20	38	0%	50%
Övriga händelser	71	230	301		
Total	8 140	14 816	22 956	100%	49%

Minst 10 olycksfall per händelsetyp och kön.

Exempel på händelseförlopp

Fallolyckor

En tredjedel av de allvarliga arbetsolycksfallen beror på att den drabbade halkade, snubblade, tappade balansen eller ramlade av någon annan anledning. Olyckorna skedde i samband med förflyttningar inomhus eller utomhus eller vid fall från höjd. Händelserna ledde i 37 procent av fallen till medicinsk invaliditet.

De yrkesgrupper som haft flest fallskador bland kvinnor under 2020 och 2021 är *undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl, barnskötare, fritidsledare, m.fl. och städare och fönsterputsare*. Bland män är fallolyckorna vanligast i yrkesgrupperna *betong-, bygg- och anläggningsarbete, metall- och övrigt industriellt arbete och yrkesförare*. Yrkesförare är särskilt utsatta för fall utomhus, ofta i samband med att de förflyttar sig till och från fordon.

”Jag gick ner för trappan på byggnadsställningen, halkade och slog i höger axel.”

Man 46–55 år
Betong-, bygg- och anläggningsarbete

Diagnos
Kontusion på skuldra och överarm

Skadeallvar
Sjukskriven i mer än 30 dagar

”Jag var i pulkabacken och assisterade barnen med pulkor och hjälpte dem. Jag halkade på en osandad väg i en backe med nedförslut.”

Kvinna 56–64 år
Förskollärare och fritidspedagoger

Diagnos
Fraktur på nedre delen av radius

Skadeallvar
Sjukskriven i mer än 30 dagar

”Jag var inne på en operationssal. Skulle vända mig om och ta ett steg och fastnade med skon i golvet. Det blev tvärnit och jag föll huvudstupa ner i golvet.”

Kvinna 46–55 år
Undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl.

Diagnos
Kontusion på knä

Skadeallvar
Medicinsk invaliditet

Foto: Lars Olsson, YMR Kommunikation

Lasta, lossa, bära eller flytta

Åtta procent av olyckorna inträffade i samband med att man lastade, lossade, bar eller flyttade föremål. Ofta handlade det om att man halkade i samband med lyft eller att man slant och tappade föremål. Ibland hände detta på grund av missförstånd när två personer lyfte något tillsammans.

Olyckstypen är vanligast bland män som arbetar som yrkesförare och inom metall- och övrigt industriellt arbete. Vanligast var skador på fingrar.

”Sorterade stora tunga plast-rullar och flyttade dem från maskin till pall. Klämde fingret mellan rullarna och bröt fingret.”

Man 26–35 år
Metall- och övrigt industriellt arbete

Diagnos
Fraktur på annat finger

Skadeallvar
Medicinsk invaliditet

”Jag lossade retur-gods från last-bilen, fastnade i transportburen och föll.”

Man 56–64 år
Yrkesförare

Diagnos
Kontusion på skuldra och överarm

Skadeallvar
Sjukskriven i mer än 30 dagar

”Lyfte upp avskurna plåt-bottnar från golvet till en pall. Skar mig på en vass plåtkant.”

Man 46–55 år
Metall- och övrigt industriellt arbete

Diagnos
Sårskada på finger (fingrar) utan skada på nagel

Skadeallvar
Medicinsk invaliditet

Foto: Maskott, Johnen Bildbyrå

Maskiner och verktyg

Tretton procent av de allvarliga arbetsolyckorna inträffade vid arbete med maskiner för bearbetning och framställning, eller vid användning av handhållna verktyg. Sju av åtta olyckor drabbade män. Både yngre män och yngre kvinnor, 16–25 år, drabbades av fler olyckor per 1 000 sysselsatta än sina äldre kollegor.

För kvinnor var olyckstypen vanligast i yrkesgrupperna *metall- och övrigt industriellt arbete* och *försäljare inom handel, m.m.* Bland män var den här typen av olycksfall vanligast i yrkesgrupperna *metall- och övrigt industriellt arbete* och *byggnadsträarbetare*. Händelserna ledde i 74 procent av fallen till medicinsk invaliditet.

”Jag slant när jag skulle skiva salami och skar tummen på skärmaskinen.”

Kvinna 16–25 år
Försäljare inom handel, m.m.

Diagnos
Sårskada på finger (fingrar) utan skada på nagel

Skadeallvar
Medicinsk invaliditet

”Jag sågade med justersåg och höll min hand för nära sågklingan, så att jag skar mig.”

Man 26–35 år
Byggnadsträarbetare

Diagnos
Fraktur på annat finger

Skadeallvar
Medicinsk invaliditet

”Jag skruvade ner formar. Skruvdragaren slant och träffade min mun och mina tänder.”

Man 56–64 år
Metall- och övrigt industriellt arbete

Diagnos
Tandfraktur

Skadeallvar
Sjukskriven i mer än 30 dagar

Hot och våld eller rån

Fem procent av arbetsolyckorna orsakades av *hot och våld* eller *rån*. Rån står för sex procent av olyckorna i denna kategori. Bland kvinnor var *undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl., barnskötare, fritidsledare, m.fl.,* och *lärare och skolledare* mest utsatta för *hot och våld* eller *rån*.

Bland män var det vanligt med *hot och våld* eller *rån* i yrkesgrupperna *undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl., väktare, ordningsvakter och poliser*. Olyckor som orsakas av *hot och våld* eller *rån* är vanligare bland kvinnor än bland män.

”En berusad och otrevlig resenär uttalade kränkande ord och tog tag om min hals och arm, så att det uppstod rivmärken på armen.”

Man 36–45 år
Yrkesförare

Diagnos
Akut stressreaktion

Skadeallvar
Sjukskriven i mer än 30 dagar

”En brukare blev plötsligt arg och slog till mig.”

Kvinna 36–45 år
Undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter m.fl.

Diagnos
Distorsion i finger (fingrar) eller tumme

Skadeallvar
Medicinsk invaliditet

”Jag blev kniv- och mordhotad. Jag var i butiken och frontade varor i hyllorna när två rånare kom in och började hota mig.”

Kvinna 16–25 år
Försäljare inom handel, m.m.

Diagnos
Akut stressreaktion

Skadeallvar
Sjukskriven i mer än 30 dagar

Åldersberoende risk, efter händelsetyp och kön

Äldre kvinnor drabbas oftare av allvarliga fallolyckor än kvinnor i genomsnitt. Detta visas i **diagram 7** i form av en överrisk. Överrisken beskriver risken (antal olyckor per 1 000 sysselsatta) för en viss händelsetyp och åldersgrupp i förhållande till risken för samma händelsetyp i genomsnitt för samtliga åldersgrupper.

För kvinnor i åldern 56–64 år är risken att drabbas av en fallolycka inomhus (*ramla inne*) 2,3 gånger högre än för kvinnor i genomsnitt, medan risken för en fallolycka utomhus (*ramla ute*) är 2,4 gånger högre. Kvinnor i åldern 16–25 år har 2,9 gånger högre risk att drabbas av ett

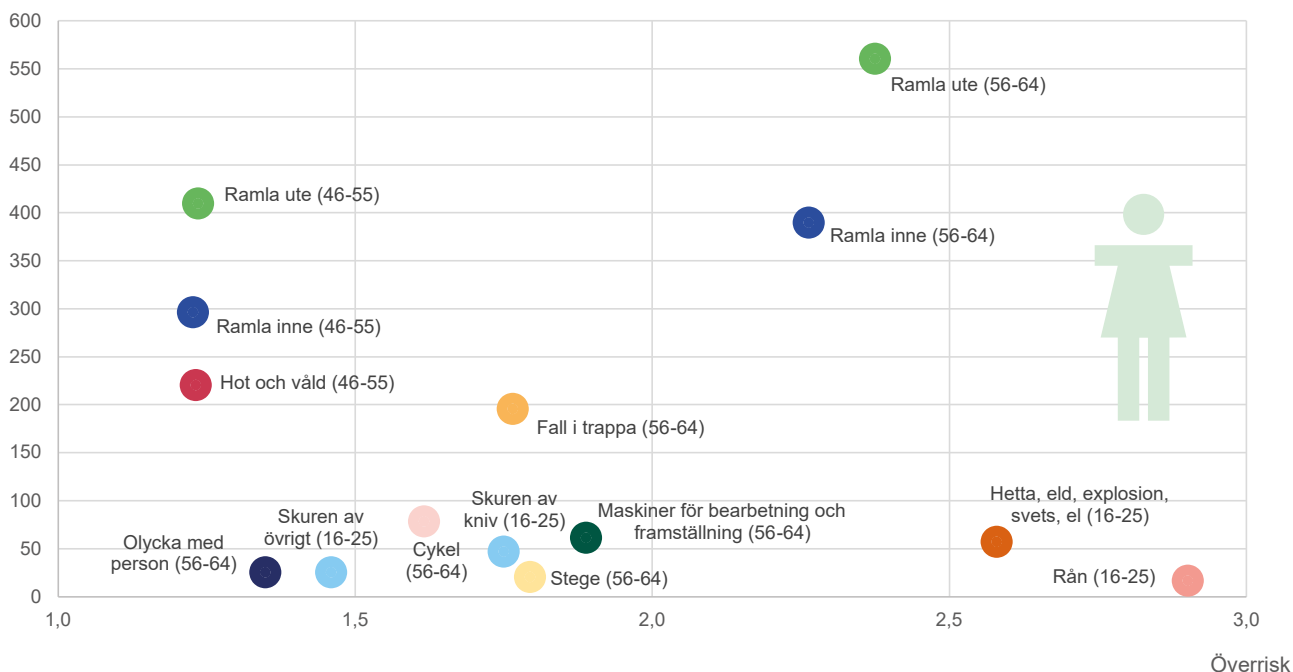
allvarligt olycksfall till följd av *rån* än kvinnor i genomsnitt. De har också 2,6 gånger högre risk att drabbas av en olycka till följd av *hetta, eld, explosion, svets och el*.

Överrisken beskriver en åldersgrupps risk (antal olyckor per 1 000 sysselsatta) för en specifik händelsetyp i förhållande till genomsnittsriskerna för samma händelsetyp för samtliga åldersgrupper. Genomsnittsriskerna är 1. När en åldersgrupp har ett värde över 1 för en händelsetyp, tolkas det som att gruppen har en överrisk för den händelsetypen.

Diagram 7

Överrisk att drabbas av ett allvarligt olycksfall för kvinnor efter åldersgrupp och händelsetyp, 2020 och 2021.

Antal allvarliga olycksfall

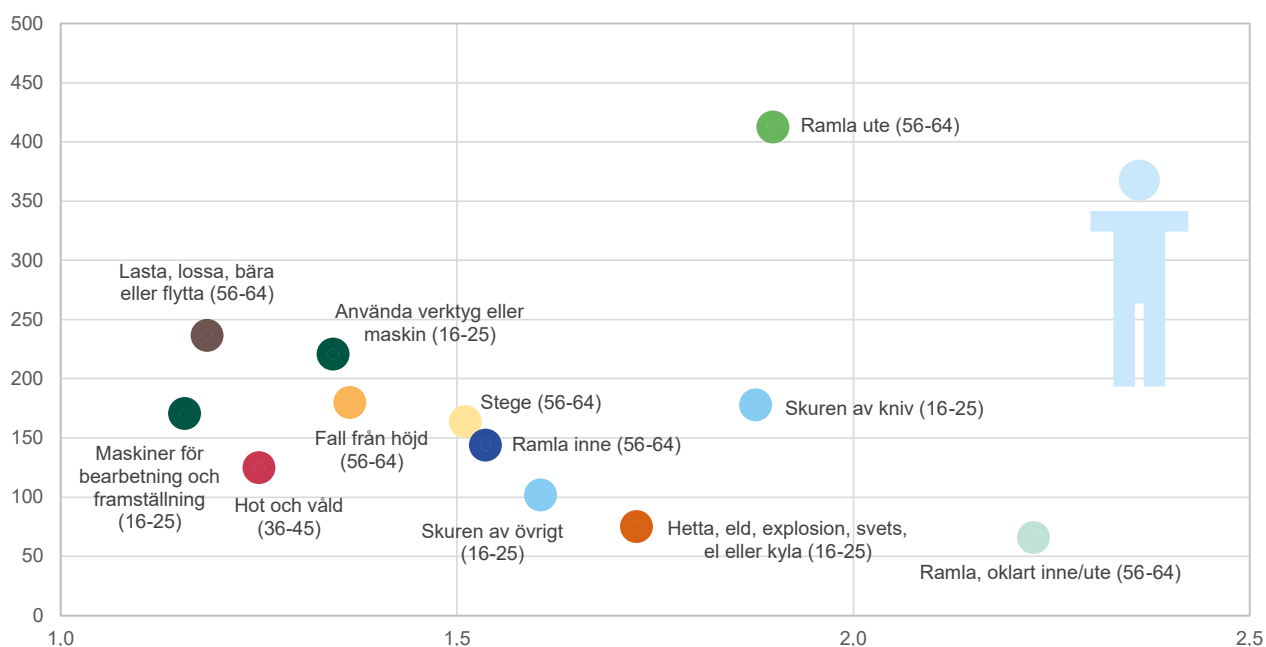
Även äldre män drabbas oftare av allvarliga olyckor orsakade av fall än män i genomsnitt, vilket framgår av **diagram 8**. Män i åldern 56–64 år har 1,9 gånger högre risk att drabbas av en falloolycka utomhus (*ramla ute*) än män i genomsnitt. Risken att drabbas av en falloolycka inomhus (*ramla inne*) är 1,5 gånger högre för män i samma åldersgrupp.

Risken för män i åldern 16–25 år att drabbas av en olycka på grund av att de skär sig på en kniv är 1,9 gånger högre än för män i genomsnitt. Män i samma åldersgrupp har även en 1,7 gånger högre risk för olyckor med *hetta, eld, explosion, svets och el*.

Diagram 8

Överrisk att drabbas av ett allvarligt olycksfall för män efter åldersgrupp och händelsetyp, 2020 och 2021.

Antal allvarliga olycksfall

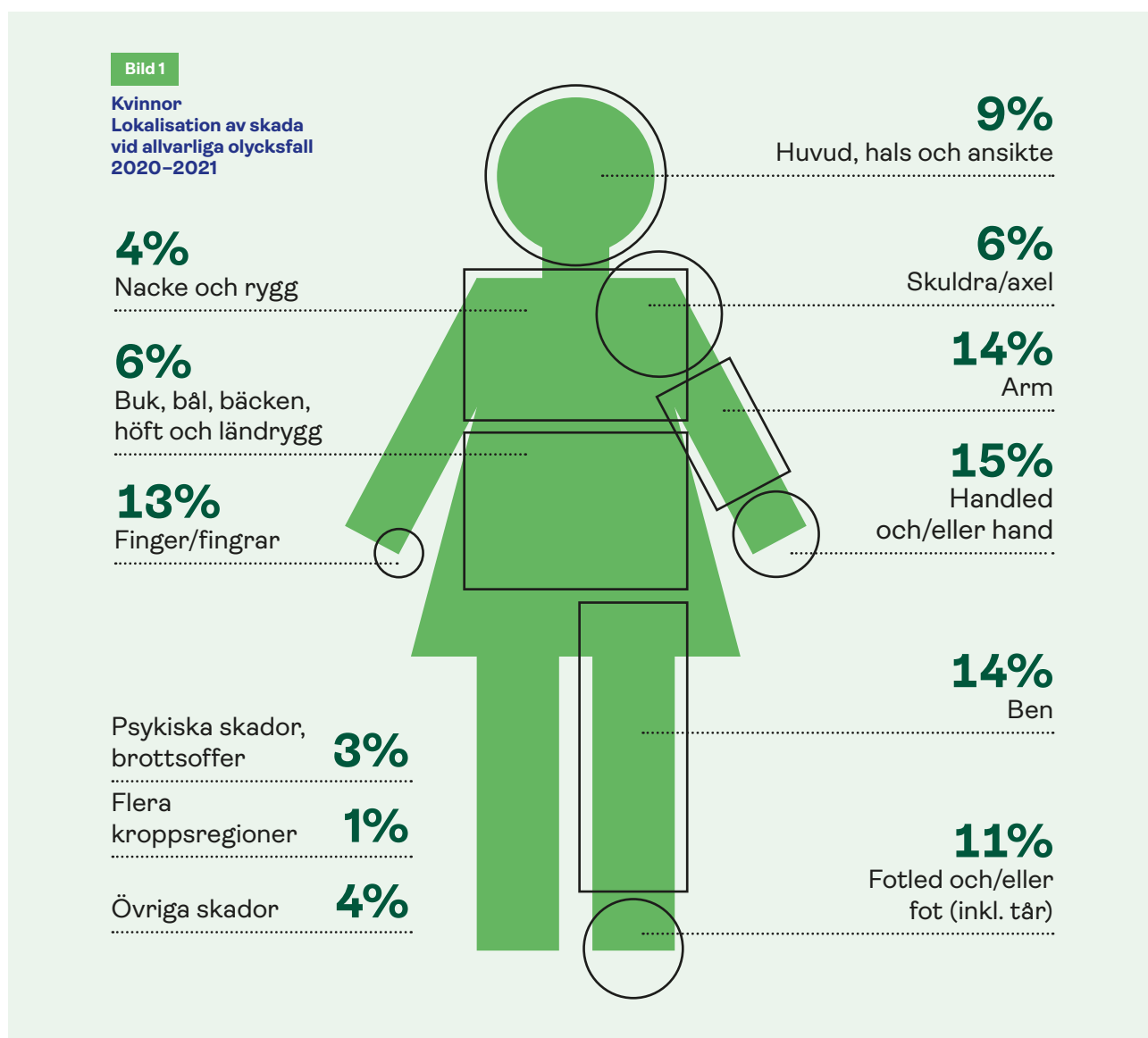

Var på kroppen sker skadorna?

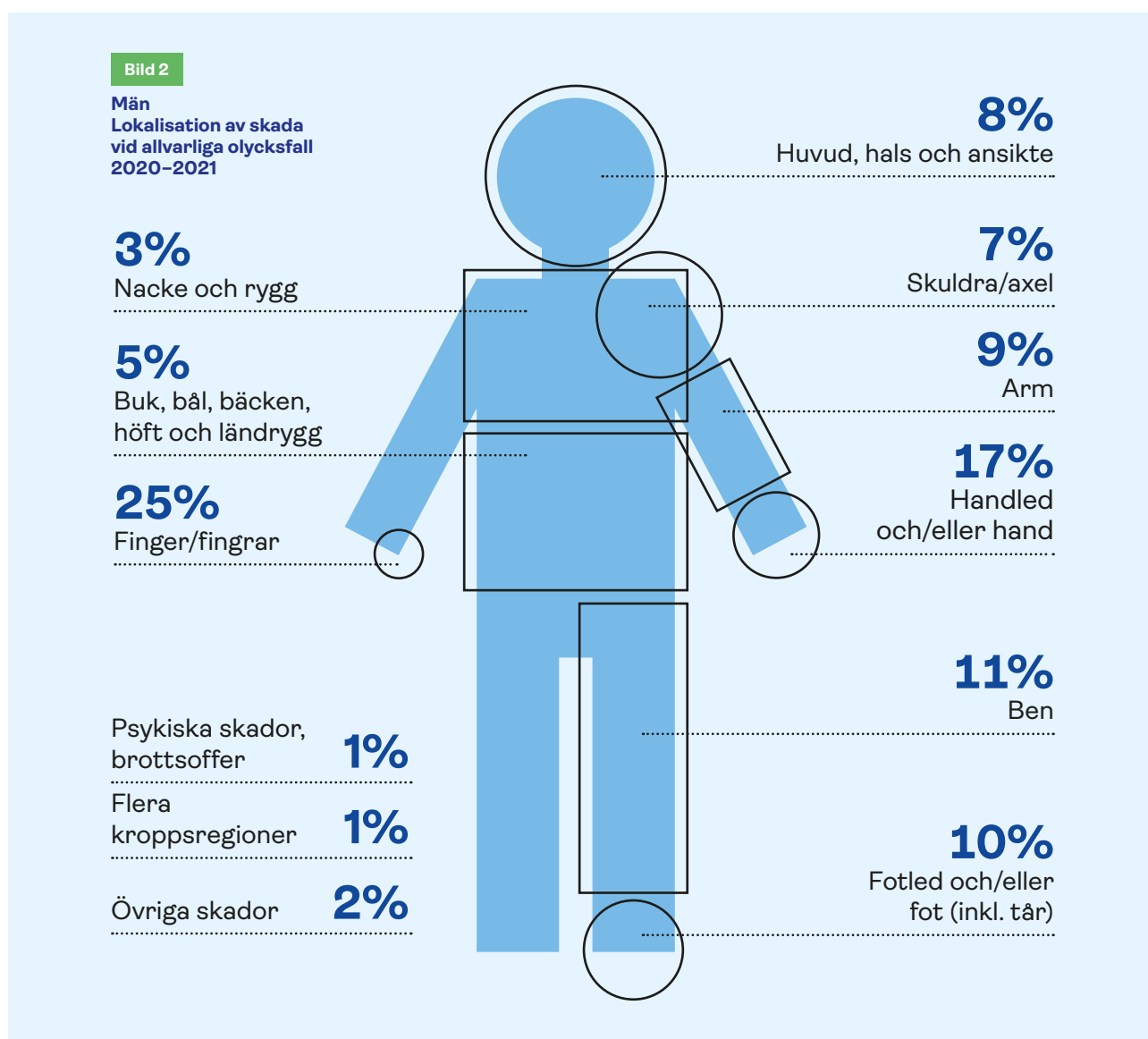
Bild 1 och **bild 2** på följande sidor visar i procent (av det totala antalet allvarliga olycksfall) var på kroppen skadorna skett vid allvarliga olycksfall 2020 och 2021. Det finns tydliga könsskillnader i vilka kroppsdelar som skadas.

Kvinnor skadar vid allvarliga arbetsolycksfall oftast hand och handled, armar, fingrar och ben. Skadetyperna står

tillsammans för 56 procent av kvinnornas allvarliga arbets-skador. Skador på armar, ben, hand och handled är vanliga vid fallolyckor och drabbar ofta personal inom vård- och omsorgsykten. Fingerskador beror ofta på skärskador med kniv eller på maskinolyckor och är vanliga inom handeln, restaurang och storköksarbete och industrin.

Män skadar sig oftast i fingrarna, var fjärde allvarlig olycka leder till någon form av fingerskada. Näst vanligast är skador i hand och handled, vilka står för 17 procent av skadorna. För män inträffar skador i fingrar och i hand och handled ofta inom industrin och byggbranschen, vid maskinanvändning eller vid arbete med handhållna verktyg.

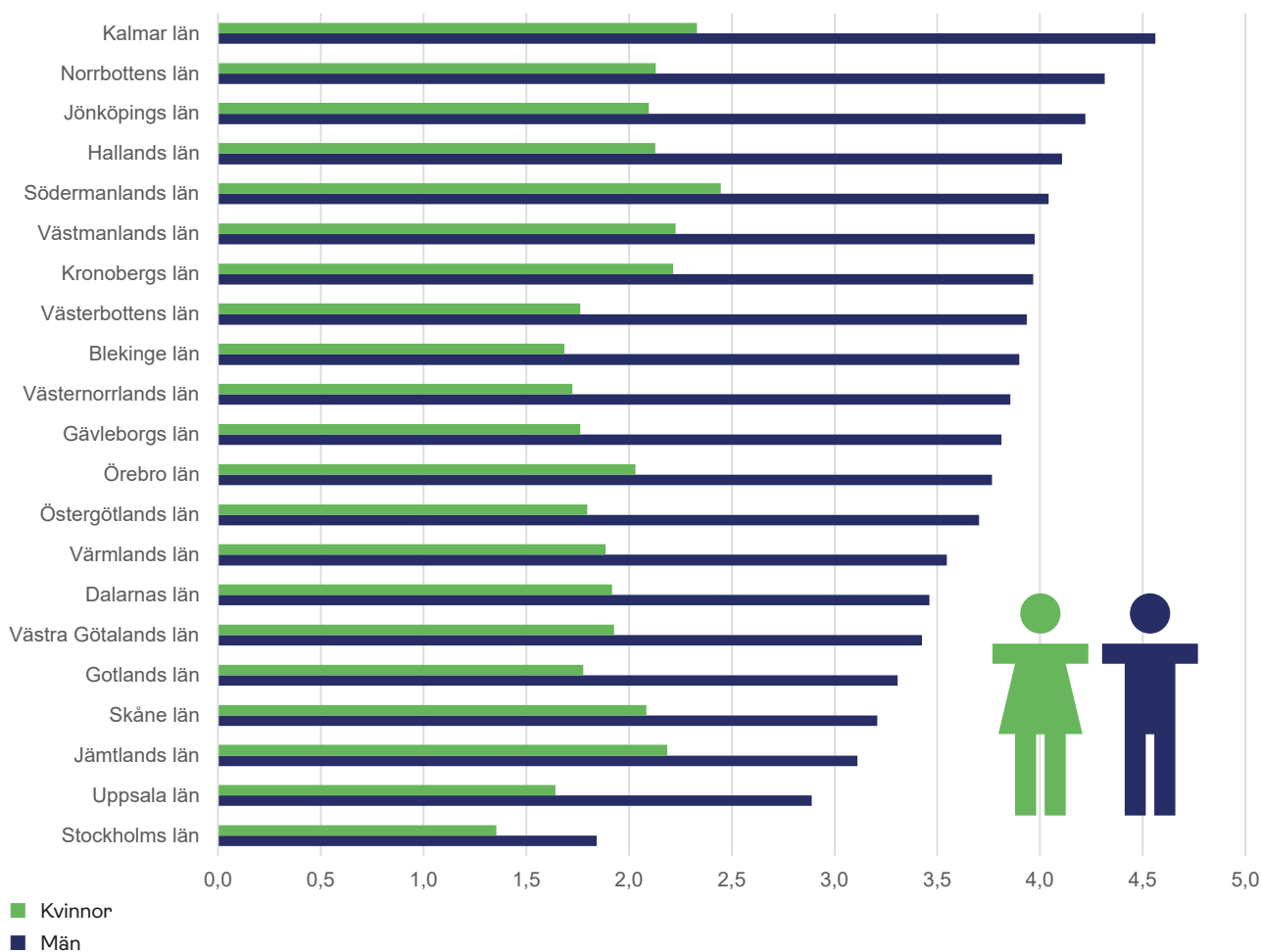
Antal allvarliga olycksfall per 1 000 sysselsatta efter län och kön

Diagram 9 visar antal allvarliga olyckor per 1 000 sysselsatta män och kvinnor 2021, fördelat efter vilket län som den skadade bor i. Den regionala spridningen av antalet allvarliga olycksfall per 1 000 sysselsatta totalt visas i form av en kartbild (**karta 1**).

Skillnaderna mellan länen kan delvis förklaras av en skillnad i näringslivsstruktur och av att arbetsmarknaden skiljer sig åt mellan länen.

Diagram 9

Antal allvarliga olycksfall per 1 000 sysselsatta 2021, efter län och kön.

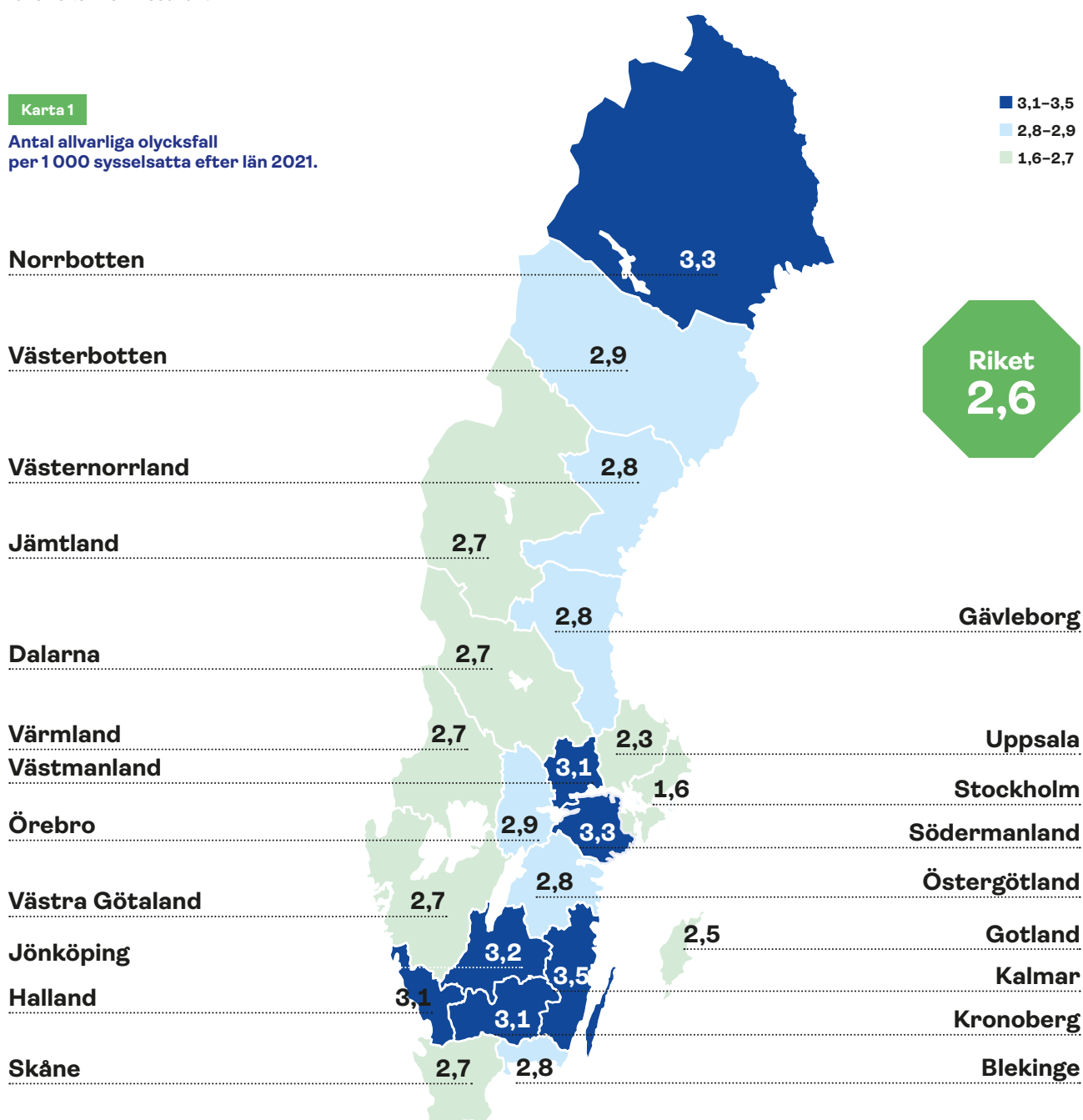
Totalt var risken högst i Kalmar län, där 3,5 per 1 000 sysselsatta drabbades av ett allvarligt olycksfall år 2021. Näst högst var risken i Norrbotten och Södermanlands län, där det i genomsnitt inträffade 3,3 allvarliga olyckor per 1 000 sysselsatta. Lägst risk hade de boende i Stockholms län, med 1,6 olycksfall per 1 000 sysselsatta.

Vår statistik baseras på boendeort. Skador för personer som pendlar över länsgränserna registreras på hemlandet. Många som säsongsarbetar inom serviceyrken är bosatta i andra län än det där de arbetar, vilket påverkar olycksfallsrisken för vissa län.

I samtliga län hade män en högre risk än kvinnor att drabbas av ett allvarligt olycksfall år 2021. Risken för kvinnor att drabbas av ett allvarligt olycksfall var högst i Södermanlands län, där det i genomsnitt inträffade 2,4 allvarliga olyckor per 1 000 sysselsatta kvinnor. För män var risken högst i Kalmar län med 4,6 allvarliga olyckor per 1 000 sysselsatta. Som tidigare år var risken för både män och kvinnor lägst i Stockholms län.

Karta 1

Antal allvarliga olycksfall per 1 000 sysselsatta efter län 2021.

Allvarliga arbetsolyckor vid distansarbete

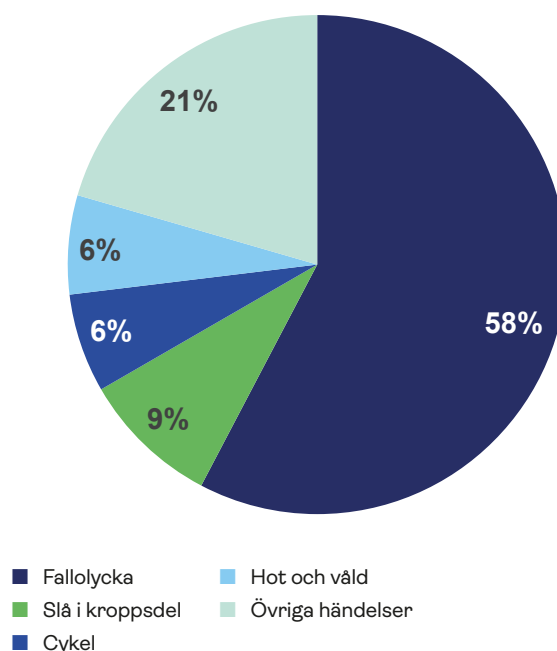
På grund av covid-19-pandemin rekommenderade Folkhälsomyndigheten att de som kunde skulle arbeta hemifrån på distans. Vi har studerat händelseförloppen för de arbetsolyckor där det tydligt framgår av beskrivningen att de har inträffat under distansarbete i hemmet. Mindre än en procent av alla allvarliga arbetsolyckor har kunnat klassificeras som att de har skett vid distansarbete.

Av de allvarliga arbetsolycksfall som inträffat vid distansarbete under 2020 och 2021 har 64 procent drabbat kvinnor och resterande 36 procent män. De flesta som råkade ut för olycksfall vid distansarbete var tjänstemän, vilket inte är helt oväntat eftersom det är en grupp som till skillnad från arbetare ofta har möjlighet att arbeta på distans. *Kontors- och kundserviceyrken* och *chefsyrken* står för många olycksfall.

Diagram 10 visar att den främsta orsaken för ett allvarligt arbetsolycksfall vid distansarbete var en fallolycka, exempelvis att man faller på en elsladd vid datorn eller ramlar utomhus när man har ett gående telefonmöte. Den näst vanligaste olyckstypen vid distansarbete är *slå i kroppsdel*. Det kan exempelvis vara att man slår huvudet i skrivbordet när man ska sätta i en sladd till datorn eller att man slår i en tå i en möbel.

Diagram 10

Vanliga orsaker till allvarliga arbetsolycksfall vid distansarbete för kvinnor och män, 2020–2021.

Fallolyckor inkluderar kategorierna *ramla ute*, *ramla inne*, *ramla*, *oklart inne/ute*, *fall i trappa* och *fall från höjd*.

Vanliga orsaker till färdolycksfall

Olyckor som inträffar vid färd till eller från arbetet räknas som färdolycksfall. Under 2020 och 2021 utgjorde färdolycksfallen 14 procent av alla arbetsskador som godkändes av Afa Försäkring. Skador som inträffar i samband med framförande av ett trafikförsäkrat fordon ersätts dock i första hand av trafikskadeförsäkringen och inkluderas därför inte i statistiken nedan.

Tabell 8 visar de vanligaste orsakerna till färdolycksfall för kvinnor och män. De vanligaste orsakerna var *cykel*

och *ramla ute*, vilka tillsammans utgör tre av fyra färdolycksfall. För kvinnor inträffade färdolycksfallen oftare genom att man ramlade utomhus, medan händelser med cykel var den vanligaste olyckstypen för män. Totalt sett var färdolycksfall betydligt vanligare bland kvinnor. Deras färdolycksfall utgjorde 67 procent av alla färdolycksfall under 2020 och 2021. Antalet färdolycksfall orsakad av *elsparkcykel/skateboard med flera* ökar för varje år, främst bland kvinnor och män inom åldersgruppen 16–25 år.

Tabell 8

Vanliga orsaker till färdolycksfall 2020 och 2021 efter kön. Sorterad efter det totala antalet.

Händelse	Kvinnor	Män	Total
Cykel	3 922	2 549	6 471
Ramla ute	4 314	1 281	5 595
Fall i trappa	715	312	1 027
Elsparkcykel/Skateboard med flera	145	190	335
Kliva i eller ur fordon	203	91	294
Hot och våld	80	102	182
Övriga händelser	1 122	599	1 721
Total	10 501	5 124	15 625

Godkända arbetssjukdomar

Statistiken över godkända arbetssjukdomar i detta avsnitt bygger på arbetssjukdomar som har visat sig under perioden 2017 till 2021. Antalet godkända arbetssjukdomar är underskattat, då en arbetssjukdom kan visa sig flera år efter att en person har exponerats för skadlig inverkan i arbetet. En relativt stor andel anmälningar kommer in flera år efter det att skadan visat sig. Det gör statistiken svårtolkad. Avsnittet avslutas med en fördjupning av arbetssjukdomar med diagnosen *covid-19*.

Tabell 9 visar antalet godkända arbetssjukdomar fördelat på kvinnor respektive män. Fler män än kvinnor drabbas av arbetssjukdomar. En förklaring är att det

är vanligare att män arbetar inom yrkesgrupper där de utsätts för sådan skadlig inverkan som leder till besvär som oftare godkänns som arbetssjukdom. Mer än hälften av de godkända arbetssjukdomarna inträffar inom de mansdominerade yrkesgrupperna *metall- och övrigt industriellt arbete, betong-, bygg- och anläggningsarbete och byggnadsträarbetare*. Under perioden 2017–2021 har andelen kvinnor med godkända arbetssjukdomar ökat jämfört med tidigare år. Det beror på att godkända arbetssjukdomar på grund av *covid-19* är vanligare i kvinnodominerade yrkesgrupper. En fördjupning av vilka yrkesgrupperna som har fått diagnosen *covid-19* godkänd som arbetssjukdom finns i **tabell 10**.

Fakta om arbetssjukdomar

En arbetssjukdom beror på något skadligt du utsatts för i din arbetsmiljö under en längre tid. Det kan vara:

- Tungt arbete eller olämpliga arbetsställningar som kan orsaka rygg- eller ledbesvär.
- Ensidigt arbete som kan orsaka muskel- och senskador.
- Farliga ämnen som kan orsaka eksem, allergier, luftvägsbesvär och cancer.
- Psykiskt påfrestande arbetsförhållanden som kan orsaka psykiska besvär eller psykosomatiska sjukdomar.
- Vibrationer som kan skada blodkärl, nerver och leder.
- Buller som kan orsaka hörselskador.

För att Afa Försäkring ska kunna pröva en arbetssjukdom krävs att sjukdomen är godkänd av Försäkringskassan som arbetsskada eller finns med på ILO-förteckningen över arbetssjukdomar. Besvären måste också vara kvar i minst 180 dagar efter den dag då sjukdomen visade sig.

Om sjukdomen finns med på ILO-förteckningen kan Afa Försäkring utreda arbetsskada utan att invänta beslut från Försäkringskassan. ILO är FN:s fackkongress för arbetslivsfrågor.

Covid-19

Under våren 2020 fastställdes *covid-19* som en smittsam sjukdom som kan godkännas som en arbetsskada enligt förordning (1977:284) om arbetsskadeförsäkring och statligt personskadeskydd och därmed omfattas av arbetsskadeförsäkringarna TFA, TFA-KL och PSA.

De regler som gäller för att kunna få sjukdom på grund av *covid-19* godkänd som arbetssjukdom av Afa Försäkring för de fall som redovisas i den här rapporten är:

- De som har rätt till ersättning är anställda vid ett laboratorium, inom sjukvården eller anställda i annat arbete där man har behandlat, vårdat eller omhändertagit smittförande person.
- Besvären från smittan har också kvarstått i minst 180 dagar.

Tabell 9

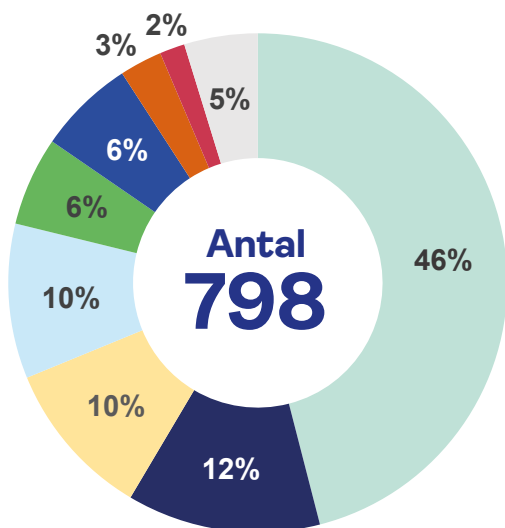
Antal godkända arbetssjukdomar efter yrkesgrupp och kön, med visandeår 2017–2021.

	Kvinnor	Män
Metall- och övrigt industriellt arbete	106	703
Betong-, bygg- och anläggningsarbete	11	512
Undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl.	258	30
Byggnadsträarbetare	6	277
Sjuksköterskor och barnmorskor	111	17
Fastighetsskötare, expeditionsvakter, renhållningsarbetare, m.fl.	10	63
Isolerings- och VVS-montörer	<5	69
Elektriskt arbete		61
Ingenjörer och tekniker	5	50
Läkare	35	13
Godshanterings- och lagerarbete, m. m.	6	37
Jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsarbete	8	34
Träindustriarbete	7	31
Chefsyrken	20	18
Övrigt hälso-, sjukvårds-, vård- och omsorgsarbete	21	7
Lärare och skollärdare	13	15
Städare och fönsterputsare	15	12
Livsmedelsarbete	7	17
Försäljare inom handel, m.m.	16	7
Gruv- och bergarbete, stenhuggare	<5	22
Restaurang- och storköksarbete	8	12
Socialt arbete	17	<5
Kontors- och kundserviceyrken	16	<5
Yrkesförare		19
Byggnadsmålare	<5	17
Pappers- och pappersmassearbetare	<5	14
Tandvårdsarbete	14	<5
Poliser	5	11
Förskollärare och fritidspedagoger	15	<5
Militärt arbete (endast anställda)	<5	13
Barnskötare, fritidsledare, m.fl.	7	<5
Däckspersonal, lotsar och fartygsbefäl	<5	5
Brandpersonal		5
Övriga yrkesgrupper	53	45
Samtliga yrkesgrupper	798	2 147

Minst 5 arbetssjukdomar per yrkesgrupp och kön.

Diagram 11 visar godkända arbetssjukdomar bland kvinnor fördelat på diagnoser. Vanligast är covid-19, som låg bakom nästan varannan arbetssjukdom för kvinnor under perioden 2017–2021. Detta trots att samtliga fall av covid-19-smitta har visandeår 2020 och 2021. De näst vanligaste diagnoserna är psykiska sjukdomar, hudens sjukdomar och karpaltunnelsyndrom.

Diagram 11
Arbetsssjukdomar för kvinnor efter diagnos, med visandeår 2017–2021.

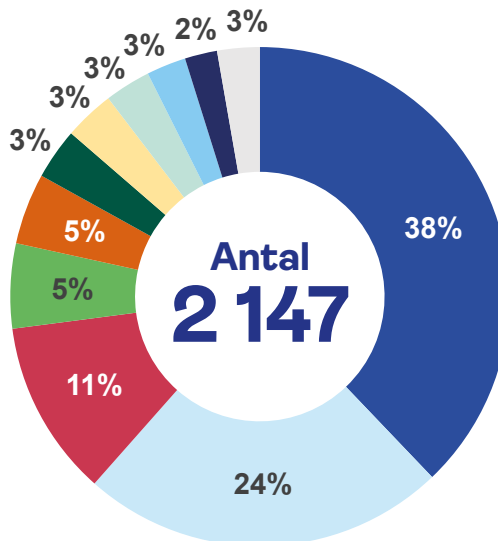

- Covid-19
- Psykiska sjukdomar och syndrom
- Hudens sjukdomar
- Karpaltunnelsyndrom
- Skelettets och rörelseorganens sjukdomar
- Effekter av vibration
- Andningsorganens sjukdomar
- Buller, hörselnedsättning, tinnitus
- Övriga diagnoser

Diagram 12 visar motsvarande uppgifter för män. De vanligaste sjukdomarna är effekter av vibration och karpaltunnelsyndrom, som tillsammans stod för sex av tio av männens godkända arbetssjukdomar. Karpaltunnelsyndrom beror i de allra flesta fall på en vibrationskada. Tidigare har buller, hörselnedsättning och tinnitus varit vanligast, men trenden är att de skadorna minskar och nu är det den tredje vanligaste orsaken. Vibrations- och bullerskador är förknippade med arbete inom industrin samt betong-, bygg- och anläggning. Endast tre procent av männens arbetssjukdomar orsakades av covid-19.

Diagram 12
Arbetsssjukdomar för män efter diagnos, med visandeår 2017–2021.

- Effekter av vibration
- Karpaltunnelsyndrom
- Buller, hörselnedsättning, tinnitus
- Skelettets och rörelseorganens sjukdomar
- Andningsorganens sjukdomar
- Övriga sjukdomar i nervsystemet
- Hudens sjukdomar
- Covid-19
- Tumörsjukdomar
- Psykiska sjukdomar och syndrom
- Övriga diagnoser

Fördjupning, arbetssjukdomar med diagnos covid-19

Majoriteten, 85 procent, av de som har fått covid-19 godkänd som arbetssjukdom är kvinnor. Det förklaras av att de yrken som enligt villkoren har möjlighet att få en skada godkänd är kvinnodominerade. Majoriteten, 89 procent av de godkända arbetssjukdomarna med diagnos covid-19 drabbade anställda i kommuner och regioner, 10 procent anställda i privat sektor och 1 procent staten.

I **tabell 10** redovisas godkända arbetssjukdomar med diagnos covid-19 efter kön och yrkesgrupp. Diagnosen är vanligast i kvinnodominerade yrken inom vård och omsorg. Över 50 procent av de covidrelaterade arbetssjukdomarna drabbade yrkesgruppen *undersköterskor*,

vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl., och cirka hälften av dessa hade yrkesbenämningen *undersköterskor, hemtjänst, hemsjukvård och äldreboende*. Yrkesgruppen *sjusköterskor och barnmorskor* stod för näst flest arbetssjukdomar.

I **tabell 11** redovisas godkända arbetssjukdomar med diagnos covid-19 efter kön och åldersgrupp. Den näst äldsta åldersgruppen, 46–55-åringarna, drabbades av flest arbetssjukdomar, främst inom yrkesgrupperna *undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl.* och *sjusköterskor och barnmorskor*.

Tabell 10

Antal arbetssjukdomar med diagnos covid-19 efter yrkesgrupp och kön, visandeår 2020–2021.

Yrke	Män	Kvinnor	Total
Undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl.	26	195	221
Sjuksköterskor och barnmorskor	14	92	106
Läkare	9	29	38
Övrigt hälso-, sjukvårds-, vård- och omsorgsarbete		11	11
Socialt arbete		7	7
Förskollärare och fritidspedagoger		7	7
Chefsyrken		5	5
Övriga yrkesgrupper	13	15	28
Samtliga yrkesgrupper	62	361	423

Minst 5 arbetssjukdomar per yrkesgrupp och kön.

Tabell 11

Antal arbetssjukdomar med diagnos covid-19 efter åldersgrupp och kön, visandeår 2021.

	Män	Kvinnor	Total
16–35 år	13	68	81
36–45 år	17	89	106
46–55 år	13	107	120
56–64 år	19	97	116
Total	62	361	423

Långvarig sjukfrån- varo

Avsnittet om långvarig sjukfrånvaro bygger på information om ersättningar från avtalsgruppförsäkringen (AGS och AGS-KL). Med lång sjukfrånvaro menas långa sjukfall som har pågått i mer än 90 dagar eller som har lett till månadsersättning.

Försäkringen ger ersättning till den som har sjukpenning (dagsersättning) eller har beviljats sjuk- eller aktivitetsersättning (månadsersättning).

AGS gäller för arbetare anställda inom Svenskt Näringsliv/LO:s och Frelia/LO:s avtalsområden. AGS-KL gäller för anställda i kommuner, regioner, Svenska Kyrkan och Sobonaföretag.

Statligt anställda omfattas inte av ersättningarna AGS och AGS-KL. Det gör inte heller privatanställda tjänstemän som exempelvis banktjänstemän, jurister och

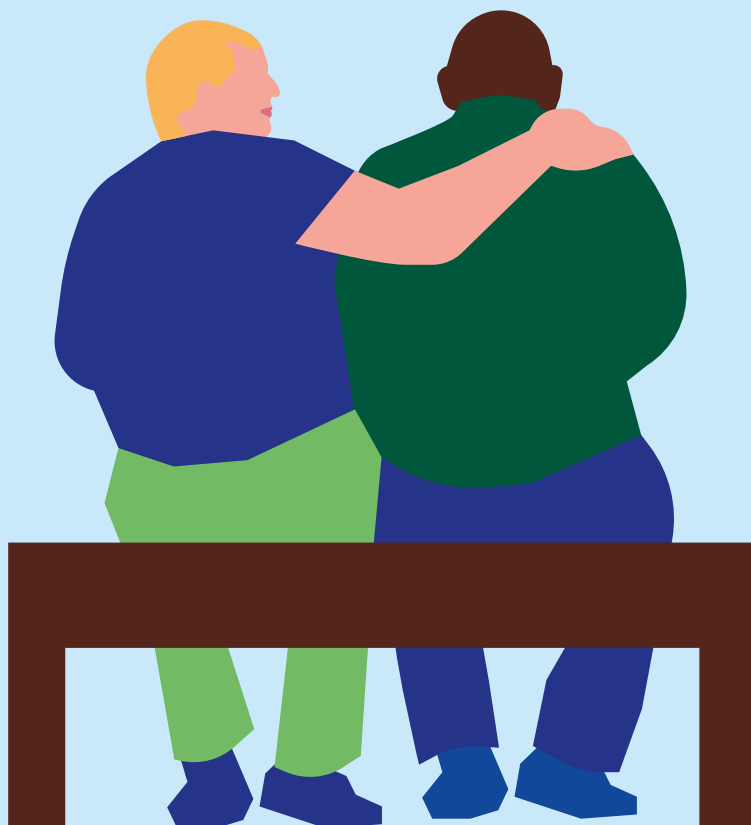
ekonomier. Viss vård- och omsorgspersonal i privat sektor, som exempelvis undersköterskor och barnskötare omfattas inte heller av AGS och finns därför inte med i statistiken.

Eftersom de anställda som omfattas av AGS och AGS-KL inte är jämförbara saknas det förutsättningar för korrekta jämförelser av långvarig sjukfrånvaro mellan privat och offentlig sektor. När jämförelser trots allt görs mellan de olika avtalsområdena AGS och AGS-KL, är det viktigt att påminna om att det är olika grupper som jämförs.

Sjukpenning, sjuk och aktivitetsersättning

Försäkringskassan betalar ut sjukpenning vid sjukdom som medför att den försäkrades arbetsförmåga är nedsatt med minst en fjärdedel. Sjukpenning är en dagersättning som prövas fortlöpande. Afa Försäkring betalar ut en kompletterande ersättning i form av dagsersättning till personer med sjukpenning som omfattas av AGS eller AGS-KL. Ersättningen betalas ut till och med dag 360 i sjukperioden.

Försäkringskassan beviljar sjukersättning för personer i åldrarna 19–64 år om arbetsförmågan är stadigvarande nedsatt, det vill säga nedsättningen bedöms bestå för all överskådlig framtid. Personer i åldern 19–29 år som troligen inte kommer att kunna arbeta heltid på minst ett år på grund av sjukdom, skada eller funktionsnedsättning beviljas aktivitetsersättning. Afa Försäkring betalar ut månadsersättning till personer med beviljad sjuk- och aktivitetsersättning som omfattas av AGS eller AGS-KL.

Långvarig sjukfrånvaro – innehåll

Nya sjukfall 2011–2021

I detta avsnitt redovisas antalet nya sjukfall under perioden 2011–2021 fördelade efter:

- ▶ året då sjukfallet började
- ▶ sjukfallets längd
- ▶ typ av ersättning
- ▶ avtalsområde
- ▶ kön

Nya sjukfall – ålder, kön och sysselsättning

De långa sjukfallen och sysselsättningen för 2021 redovisas efter:

- ▶ avtalsområde
- ▶ kön
- ▶ ålder

Yrke och kön – Kommuner och regioner

I avsnittet visar vi:

- ▶ antal långa sjukfall fördelat efter yrkesgrupp och kön
- ▶ antal långa sjukfall per 1 000 sysselsatta efter yrkesgrupp och kön
- ▶ ett åldersstandardiserat mått på antalet långa sjukfall per 1 000 sysselsatta
- ▶ antal långa sjukfall med psykiska diagnoser per 1 000 sysselsatta efter yrkesgrupp och kön
- ▶ medianlängd för sjukfall efter yrkesgrupp

Yrke och kön – arbetare i privat sektor, Svenskt Näringsliv/LO

I avsnittet visar vi:

- ▶ antal långa sjukfall fördelat efter yrkesgrupp och kön
- ▶ antal långa sjukfall per 1 000 sysselsatta efter yrkesgrupp och kön
- ▶ ett åldersstandardiserat mått på antalet långa sjukfall per 1 000 sysselsatta
- ▶ antal långa sjukfall med psykiska diagnoser per 1 000 sysselsatta efter yrkesgrupp och kön
- ▶ medianlängd för sjukfall efter yrkesgrupp

Långvariga sjukfall 2007–2021 efter avtalsområde, ålder och kön

---

Avsnittet visar antalet långvariga sjukfall per 1 000 sysselsatta, efter avtalsområde, ålder och kön 2007–2021.

Psykiska och muskuloskeletala diagnoser över tid

Avsnittet visar hur andelen sjukfall för de två vanligaste diagnosgrupperna har utvecklats under perioden 2007–2021, fördelat efter avtalsområde och kön.

De långa sjukfallens fördelning efter avtalsområde, ålder, kön och diagnos

---

Avsnittet visar antal långa sjukfall efter avtalsområde, ålder, kön och diagnos 2020–2021.

Sjukfall med samsjuklighet

Avsnittet visar vanliga diagnoskombinationer för långa sjukfall med fler än en diagnos efter avtalsområde och kön 2020–2021.

Sjukfall som medfört månadsersättning efter kön och avtalsområde 2016–2020

Avsnittet visar antalet sjukfall som har medfört månadsersättning fördelat på avtalsområde och kön 2016–2020.

Antal sjukfall per 1 000 sysselsatta efter län och kön

Avsnittet visar antalet fall av långvarig sjukfrånvaro per 1 000 sysselsatta fördelat på län och kön 2021.

Fördjupning långvarig sjukfrånvaro på grund av covid-19 efter avtalsområde

---

Avsnittet visar antalet sjukfall på grund av covid-19 fördelat på avtalsområde, kön, yrkesgrupp och ålder 2021.

Nya sjukfall 2011–2021

Tabell 12 redovisar sjukfall som medfört mer än 90 dagars sjukfrånvaro, aktivitets- eller sjukersättning mellan 2011 och 2021 inom avtalsområdet Kommuner och regioner. Inom Kommuner och regioner ersattes 27 669 sjukfall år 2021. **Tabell 13** visar motsvarande uppgifter inom avtalsområdet Svenskt Näringsliv/LO. Inom avtalsområdet Svenskt Näringsliv/LO ersattes totalt 55 829 sjukfall 2021 (se **bilaga 4b** på sidan 103). Av dessa var 23 994 långa sjukfall.

Sedan andra halvan av 1990-talet har sjukförsäkringen varit föremål för en rad reformer och förändringar. En av de större förändringarna inträffade den 1 juli 2008 då rehabiliteringskedjan infördes, med striktare regler för beviljande av sjukpenning och sjuk- eller aktivitetsersättning. Efter 2016 har en rad regeländringar genom-

förts med bland annat slopande av den bortre tidsgränsen och undantag från rehabiliteringskedjan.

Mellan 2011 och 2015 ökade antalet långa sjukfall. År 2016 bröts utvecklingen och antalet långa sjukfallen började minska. Minskningen fortsatte från 2017 till 2021. Den största procentuella minskningen har skett för kvinnor inom Svenskt Näringsliv/LO.

Redovisningen av månadsersättning är ofullständig för 2020 och 2021, då beviljandet av aktivitets- eller sjukersättning från Försäkringskassan inte sker förrän alla andra möjligheter är utredda. I och med att den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen togs bort 2016, har beslut om sjukersättning kommit att tas senare.

Tabell 12

Antal nya sjukfall som medfört mer än 90 dagars sjukfrånvaro eller månadsersättning efter insjuknandeår och kön, Kommuner och regioner. (Antal sysselsatta i Kommuner och regioner 2021: 1,2 miljoner).

Sjukklass	Kön	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Mer än 90 sjukdagar	Kvinnor	21 640	22 724	26 092	29 220	31 557	31 126	27 659	26 952	24 953	24 146	24 230
	Män	3 168	3 326	3 549	3 982	4 324	4 130	3 719	3 585	3 432	3 335	3 369
	Total	24 808	26 050	29 641	33 202	35 881	35 256	31 378	30 537	28 385	27 481	27 599
Månadsersättning	Kvinnor	1 556	1 693	2 328	1 915	1 224	543	363	269	211	114	52
	Män	336	363	419	330	266	138	99	65	57	42	18
	Total	1 892	2 056	2 747	2 245	1 490	681	462	334	268	156	70
Total	Kvinnor	23 196	24 417	28 420	31 135	32 781	31 669	28 022	27 221	25 164	24 260	24 282
	Män	3 504	3 689	3 968	4 312	4 590	4 268	3 818	3 650	3 489	3 377	3 387
	Total	26 700	28 106	32 388	35 447	37 371	35 937	31 840	30 871	28 653	27 637	27 669

Tabell 13

Antal nya sjukfall som medför mer än 90 dagars sjukfrånvaro eller månadsersättning efter insjuknandeår och kön, Svenskt Näringsliv/LO. (Antal sysselsatta i Svenskt Näringsliv/LO 2021: 1,3 miljoner).

Sjukklass	Kön	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Mer än 90 sjukdagar	Kvinnor	8 851	9 261	11 033	12 472	13 196	12 547	10 912	10 597	9 774	9 126	9 299
	Män	13 327	14 451	16 146	17 359	18 461	17 969	15 888	15 710	15 136	14 377	14 581
	Total	22 178	23 712	27 179	29 831	31 657	30 516	26 800	26 307	24 910	23 503	23 880
Månadsersättning	Kvinnor	729	871	1 234	1 051	653	339	173	153	95	62	35
	Män	1 054	1 240	1 460	1 429	963	544	321	271	154	116	79
	Total	1 783	2 111	2 694	2 480	1 616	883	494	424	249	178	114
Total	Kvinnor	9 580	10 132	12 267	13 523	13 849	12 886	11 085	10 750	9 869	9 188	9 334
	Män	14 381	15 691	17 606	18 788	19 424	18 513	16 209	15 981	15 290	14 493	14 660
	Total	23 961	25 823	29 873	32 311	33 273	31 399	27 294	26 731	25 159	23 681	23 994

Nya sjukfall – ålder, kön och sysselsättning

Att stigande ålder innebär en ökande risk att bli långvarigt sjukfrånvarande är känt sedan tidigare. I **diagram 13** visas fördelningen av sysselsättning och antal långa sjukfall efter ålder och kön inom avtalsområdet Kommuner och regioner. Män utgör 25 procent av de sysselsatta inom Kommuner och regioner och kvinnor utgör 75 procent.

Av alla män som drabbades av ett långvarigt sjukfall 2021 var 63 procent äldre än 45 år. Bland de sysselsatta män som omfattas av AGS-KL utgör samma åldersgrupp 44 procent. Det finns alltså en överrisk för långvariga sjukfall för åldersgrupperna över 45 år. Åldersgrupper yngre än 46 år har istället en underrisk att bli långvarigt sjuk, jämfört med genomsnittsrisk för samtliga åldersgrupper.

Samma förhållande gäller för kvinnor inom Kommuner och regioner, men inte lika påtagligt. Där finns en överrisk för åldersgrupperna över 45 år. Kvinnor över 45 år

utgjorde 60 procent av de som blev långvarigt sjuka, medan samma åldersgrupper endast utgjorde 49 procent av sysselsättningen. Kvinnor mellan 36 och 45 år stod för 21 procent av de långa sjukfallen och 23 procent av de sysselsatta, medan kvinnor under 36 år var underrepresenterade i sjukfallen.

I **diagram 14** visas motsvarande fördelning för avtalsområdet Svenskt Näringsliv/LO. Män utgör 70 procent av de sysselsatta inom Svenskt Näringsliv/ LO och kvinnor utgör 30 procent. Av män som var långvarigt sjukfrånvarande år 2021 var 60 procent 46 år eller äldre. Samtidigt stod samma grupp endast för 37 procent av sysselsättningen. För kvinnor inom Svenskt Näringsliv/ LO stod åldersgrupperna äldre än 45 år för 31 procent av sysselsättningen och för 43 procent av de långvariga sjukfallen.

Diagram 13

Fördelning av antal långa sjukfall och antal sysselsatta 2021 efter ålder och kön. Kommuner och regioner.

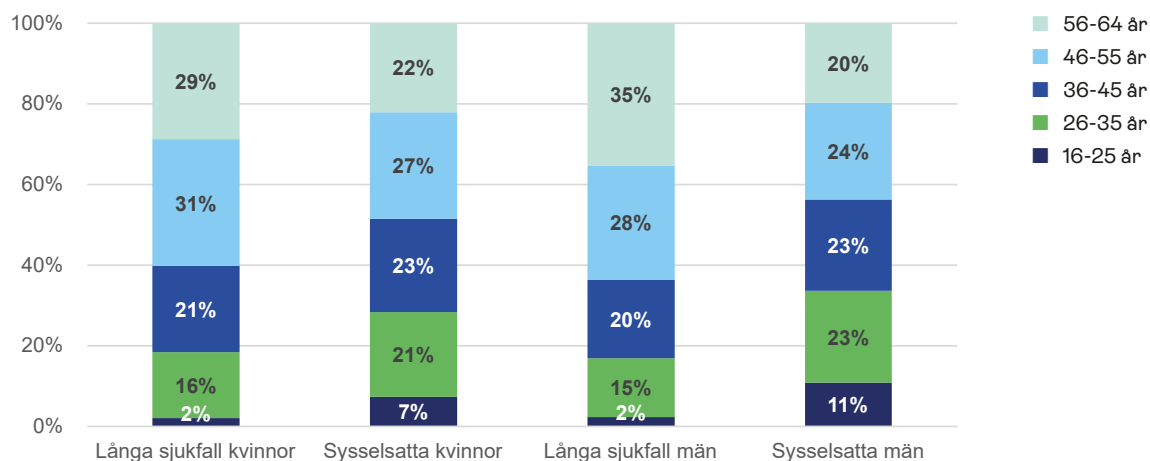
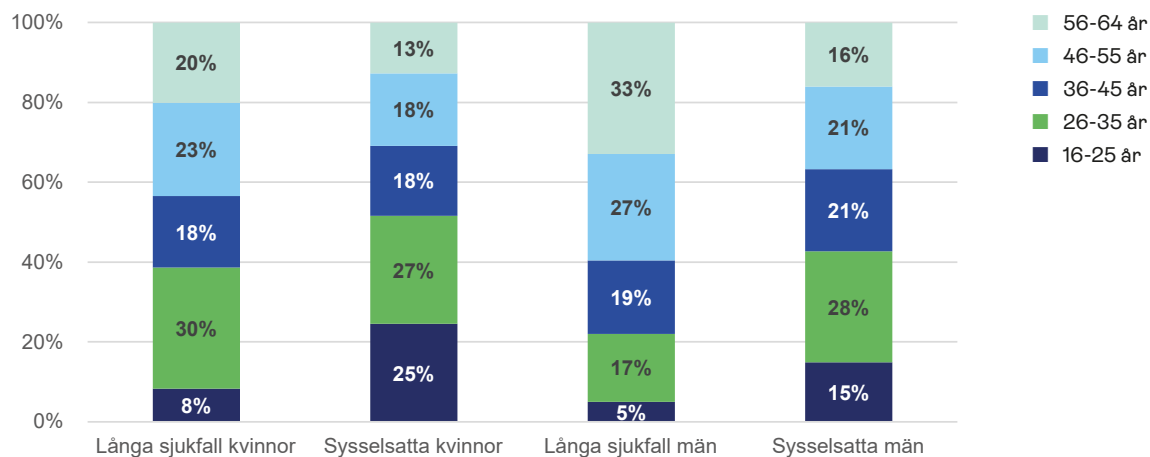

Diagram 14

Fördelning av antal långa sjukfall och antal sysselsatta 2021 efter ålder och kön. Svenskt Näringsliv/LO.

Yrke och kön – Kommuner och regioner

I det här avsnittet presenterar vi statistik för de vanligaste yrkesgrupperna inom avtalsområdet Kommuner och regioner.

I **tabell 14** till **16** visas antalet sjukfall år 2021 som lett till minst 90 dagars sjukfrånvaro eller sjuk- eller aktivitetsersättning, fördelat på yrkesgrupp. För åren 2017 till 2021 redovisar vi risken, det vill säga antalet personer per 1 000 sysselsatta (16–64 år), som har drabbats av ett långt sjukfall.

Tabell 14 redovisar uppgifter för båda könen och **tabell 15** och **16** redovisar uppgifter för kvinnor respektive män. **Tabell 14** innehåller fler yrkesgrupper än **tabell 15** och **16** då vissa yrkesgrupper har för få långa sjukfall för att redovisas per kön. Uppgifterna om antalet sysselsatta inom respektive yrkesgrupp är hämtade från Statistiska centralbyråns yrkesstatistik.

Kvinnor har en högre risk för långvarig sjukfrånvaro i alla yrken och på totalnivå en mer än dubbelt så hög risk som män. Den totala risken för samtliga yrkesgrupper inom Kommuner och regioner minskade mellan 2017 och 2020, men ökade 2021 för både kvinnor och män.

För både kvinnor och för män hade *yrkesförare* högst risk 2021. Risken var högre än 2020. En förklaring är att yrkesgruppen är förhållandevis liten inom Kommuner och regioner. Det krävs därmed inte någon stor förändring i antalet sjukfall för att risken ska öka.

Foto: Plattform, Johnér-Bildbyrå

Den största yrkesgruppen bland kvinnor med både hög risk och många sjukfall, är *undersköterskor, vårdbiträden och personliga assistenter, m.fl.* Även för män är detta en yrkesgrupp med många sjukfall och en högre risk än genomsnittet för samtliga yrkesgrupper inom Kommuner och regioner.

Läkare har jämfört med övriga vårdyrken inom Kommuner och regioner låg risk för långvarig sjukfrånvaro. 2021 minskade risken för både kvinnliga och manliga *läkare*.

Tabell 14

Antal långa sjukfall per 1 000 sysselsatta 2017–2021 samt antal långa sjukfall 2021 per yrkesgrupp. Kommuner och regioner, kvinnor och män. Sorterat efter risk 2021.

Yrkesgrupp	2017	2018	2019	2020	2021	Antal långa sjukfall 2021
Tandvårdsarbete	30,2	29,9	28,6	33,0	34,3	409
Yrkesförare	34,3	32,8	26,9	29,1	33,6	144
Jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsarbete	28,6	32,7	24,3	22,8	32,4	163
Textil-, skinn och läderindustriarbete	41,6	43,2	28,1	47,7	31,8	23
Undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl.	33,8	32,6	29,9	30,2	30,2	9 178
Städare och fönsterputsare	31,7	29,7	28,4	26,1	27,7	576
Kontors- och kundserviceyrken	28,7	28,1	27,2	24,2	27,2	1 422
Förskollärare och fritidspedagoger	30,8	29,1	27,6	26,2	27,0	1 948
Restaurang- och storköksarbete	29,6	29,6	25,8	24,4	26,9	852
Sjuksköterskor och barnmorskor	26,9	26,1	24,2	25,2	26,0	2 474
Socialt arbete	30,8	28,2	27,2	25,4	25,4	1 510
Väktare, ordningsvakter	12,6	22,8	27,2	26,2	24,7	35
Övrigt hälso-, sjukvårds-, vård- och omsorgsarbete	25,2	24,6	21,1	22,7	23,3	468
Barnskötare, fritidsledare, m.fl.	26,2	25,2	23,1	22,9	23,0	2 487
Betong-, bygg- och anläggningsarbete	16,6	16,6	17,7	20,0	18,8	73
Fastighetsskötare, expeditionsvakter, renhållningsarbetare, m.fl.	21,6	18,4	16,1	17,0	17,2	425
Chefsyrken	19,2	17,5	15,0	14,9	16,6	646
Godshanterings- och lagerarbete, m. m.	8,0	15,5	12,2	11,1	15,1	41
Lärare och skolledare	17,1	16,4	14,9	12,7	14,0	2 149
Metall- och övrigt industriellt arbete	13,4	12,8	10,4	10,4	11,6	99
Läkare	13,3	13,6	13,1	12,9	11,5	387
Ingenjörer och tekniker	15,8	11,4	12,8	7,6	10,3	123
Brandpersonal	16,1	13,6	15,9	13,3	9,5	48
Övriga yrkesgrupper						1 989
Samtliga yrkesgrupper	26,0	24,9	23,1	22,3	23,2	27 669

Minst 10 sjukfall per yrkesgrupp.

Tabell 15

Antal långa sjukfall per 1 000 sysselsatta 2017–2021 samt antal långa sjukfall 2021 per yrkesgrupp. Kommuner och regioner, kvinnor. Sorterat efter risk 2021.

Yrkesgrupp	2017	2018	2019	2020	2021	Antal långa sjukfall 2021
Yrkesförare	57,6	68,6	50,1	53,6	67,7	41
Jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsarbete	36,0	47,1	27,3	29,1	47,4	69
Betong-, bygg- och anläggningsarbete	-	-	-	38,5	43,8	11
Väktare, ordningsvakter	17,6	37,5	40,1	28,2	39,0	26
Tandvårdsarbete	32,0	31,5	30,0	34,8	36,9	394
Undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl.	37,2	36,2	33,5	34,3	34,4	8 446
Godshanterings- och lagerarbete, m. m.	-	29,4	22,8	25,4	33,2	19
Textil-, skinn och läderindustriarbete	52,5	45,5	31,9	60,4	31,2	16
Städare och fönsterputsare	35,1	33,4	31,7	29,6	31,1	529
Restaurang- och storköksarbete	32,4	32,9	29,0	26,9	30,4	780
Kontors- och kundserviceyrken	30,9	30,1	29,5	26,1	28,8	1 358
Förskollärare och fritidspedagoger	32,3	30,6	28,9	27,3	28,6	1 875
Socialt arbete	34,2	31,7	30,4	28,4	27,8	1 357
Sjuksköterskor och barnmorskor	28,6	28,0	25,8	26,7	27,6	2 305
Barnskötare, fritidsledare, m.fl.	30,5	29,5	26,5	26,2	26,3	2 268
Övrigt hälso-, sjukvårds-, vård- och omsorgsarbete	27,0	26,4	22,4	24,9	25,0	436
Fastighetsskötare, expeditionsvakter, renhållningsarbetare, m.fl.	33,0	25,2	20,4	20,5	23,3	121
Metall- och övrigt industriellt arbete	18,2	17,6	11,1	14,9	21,0	14
Chefsyrken	24,4	22,4	18,3	18,4	20,5	540
Läkare	18,6	18,1	18,8	17,9	16,3	299
Lärare och skolledare	20,1	19,3	17,4	14,6	16,2	1 799
Ingenjörer och tekniker	25,0	17,0	18,3	8,9	13,1	49
Övriga yrkesgrupper						1 530
Samtliga yrkesgrupper	30,3	29,2	27,1	26,3	27,2	24 282

Minst 10 sjukfall per yrkesgrupp.

Tabell 16

Antal långa sjukfall per 1 000 sysselsatta 2017–2021 samt antal långa sjukfall 2021 per yrkesgrupp. Kommuner och regioner, män. Sorterat efter risk 2021.

Yrkesgrupp	2017	2018	2019	2020	2021	Antal långa sjukfall 2021
Yrkesförare	30,0	26,2	22,7	24,6	28,0	103
Jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsarbete	25,7	27,3	23,1	20,3	26,3	94
Betong-, bygg- och anläggningsarbete	16,0	15,9	17,3	18,5	17,1	62
Fastighetsskötare, expeditivvakter, renhållningsarbetare, m.fl.	19,3	16,8	15,0	16,2	15,6	304
Sjuksköterskor och barnmorskor	13,8	12,1	12,8	14,8	14,5	169
Socialt arbete	17,5	14,2	13,0	12,0	14,3	153
Undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl.	15,3	14,6	13,1	12,3	12,6	732
Städare och fönsterputsare	13,2	11,5	12,3	11,0	12,3	47
Kontors- och kundserviceyrken	11,0	12,5	8,5	8,2	12,3	64
Övrigt hälso-, sjukvårds-, vård- och omsorgsarbete	11,9	12,5	11,8	8,4	12,2	32
Restaurang- och storköksarbete	15,3	14,1	11,4	13,6	12,1	72
Tandvårdsarbete	15,4	17,1	16,7	17,7	11,9	15
Förskollärare och fritidspedagoger	15,0	13,5	14,4	14,9	11,2	73
Metall- och övrigt industriellt arbete	12,9	12,2	10,3	9,9	10,8	85
Godshanterings- och lagerarbete, m. m.	6,8	11,7	9,1	7,0	10,3	22
Barnskötare, fritidsledare, m.fl.	9,8	8,8	9,7	9,5	10,1	219
Brandpersonal	16,0	13,4	14,5	12,0	9,3	44
Ingenjörer och tekniker	11,9	8,8	10,3	7,0	9,0	74
Chefsyrken	9,3	8,3	8,6	8,1	8,4	106
Lärare och skolledare	9,5	8,9	8,3	7,7	8,3	350
Läkare	7,3	8,5	6,5	7,1	5,7	88
Övriga yrkesgrupper				479		
Samtliga yrkesgrupper	12,7	11,8	11,2	10,7	11,4	3 387

Minst 10 sjukfall per yrkesgrupp.

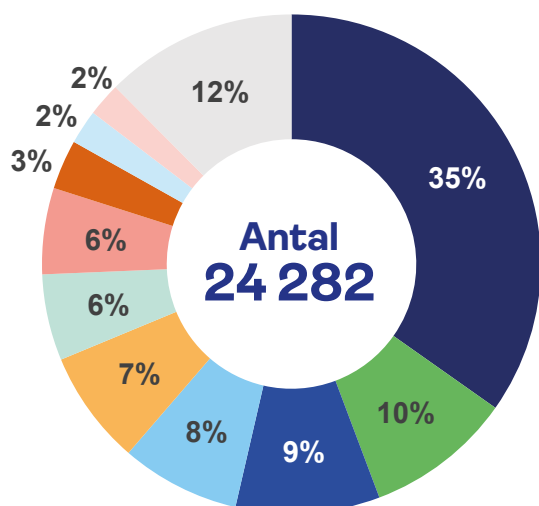
I **diagram 15** och **diagram 16** visas de långa sjukfallen inom avtalsområde Kommuner och regioner fördelade på de vanligaste yrkesgrupperna för kvinnor respektive män.

Diagram 15 visar att yrkesgrupperna *undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl., sjuksköterskor och barnmorskor, barnskötare, fritidsledare, m.fl.* och *förskollärare och fritidspedagoger* står för 62 procent av de långa sjukfallen inom avtalsområdet. Inkluderar man även *lärare och skolledare, kontors- och kundserviceyrken* och yrken inom *socialt arbete* så står dessa grupper för 81 procent av kvinnornas långa sjukfall inom avtalsområdet.

I **diagram 16**, med motsvarande fördelning för yrkesgrupper för män är bilden inte lika tydlig. Främst beroende på att yrkesgruppen *undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl.* inte är lika dominerande som för kvinnor. De yrkesgrupper som står för den största andelen av männens långa sjukfall är *undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl., lärare och skolledare* samt *fastighetsskötare, expeditionsvakter, renhållningsarbetare, m.fl.* Dessa tre yrkesgrupper står för 41 procent av männens långa sjukfall.

Diagram 15

Nya långa sjukfall/månadsersättning för kvinnor 2021, efter yrkesgrupp, Kommuner och regioner

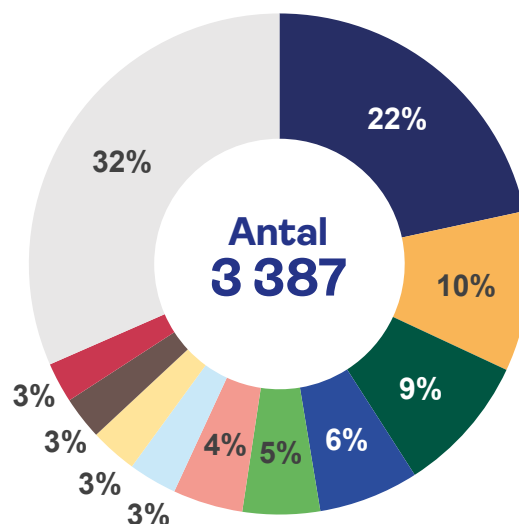

- Undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter m.fl.
- Sjuksköterskor och barnmorskor
- Barnskötare, fritidsledare m.fl.
- Förskollärare och fritidspedagoger
- Lärare och skolledare
- Kontors- och kundserviceyrken
- Socialt arbete
- Restaurang- och storköksarbete
- Chefsyrken
- Städare och fönsterputsare
- Övriga yrkesgrupper

Diagram 16

Nya långa sjukfall/månadsersättning för män 2021, efter yrkesgrupp, Kommuner och regioner

- Undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter m.fl.
- Lärare och skolledare
- Fastighetsskötare, expeditionsvakter, renhållningsarbetare m.fl.
- Barnskötare, fritidsledare m.fl.
- Sjuksköterskor och barnmorskor
- Socialt arbete
- Chefsyrken
- Yrkesföreare
- Jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsarbete
- Läkare
- Övriga yrkesgrupper

Risken för långvarig sjukfrånvaro skiljer sig mellan kön och åldersgrupper. Äldre drabbas generellt i högre grad än yngre, och kvinnor i högre grad än män. Den totala risken för en yrkesgrupp kan vara missvisande om åldersfördelningen skiljer sig mot åldersfördelningen för samtliga yrkesgrupper. En yrkesgrupp med en hög andel yngre anställda har troligtvis en låg risk. För att kompensera för detta görs en så kallad åldersstandardisering av risken. En åldersstandardisering bidrar till att jämförelser av risk mellan yrkesgrupper blir mer rättvisande.

Diagram 17 och **diagram 18** visar risk och åldersstandardiserad risk för kvinnor respektive män. För kvinnor inom Kommuner och regioner får åldersstandardiseringen inte några större effekter. För män däremot får flera av yrkesgrupperna med hög risk för långvarig sjukfrånvaro, exempelvis *yrkesförare* och *jordbruks-, skogsbruk- och trädgårdsarbete* markant lägre risk med åldersstandardiseringen. Det beror på att dessa yrkesgrupper har en

Åldersstandardisering

Det åldersstandardiserade måttet på antalet fall per 1 000 sysselsatta är beräknat som om åldersfördelningen i den specifika yrkesgruppen var densamma som åldersfördelningen på hela arbetsmarknaden. Syftet är att göra det möjligt att jämföra risken i yrkesgrupper där åldersfördelningen är ojämn. Eftersom risken för långvarig sjukfrånvaro ökar med stigande ålder blir effekten att yrkesgrupper med en lägre medelålder får ett högre åldersstandardiserat mått på antalet fall per 1 000 sysselsatta än det faktiska måttet och vice versa.

högre andel äldre än snittet. För yrkesgruppen *barnskötare och fritidsledare* händer det motsatta, den åldersstandardiserade risken blir högre än den faktiska risken. Det beror på att yrkesgruppen har en hög andel unga.

Diagram 17

Risk samt åldersstandardiserad risk för långvarig sjukfrånvaro för kvinnor inom Kommuner och regioner 2021.

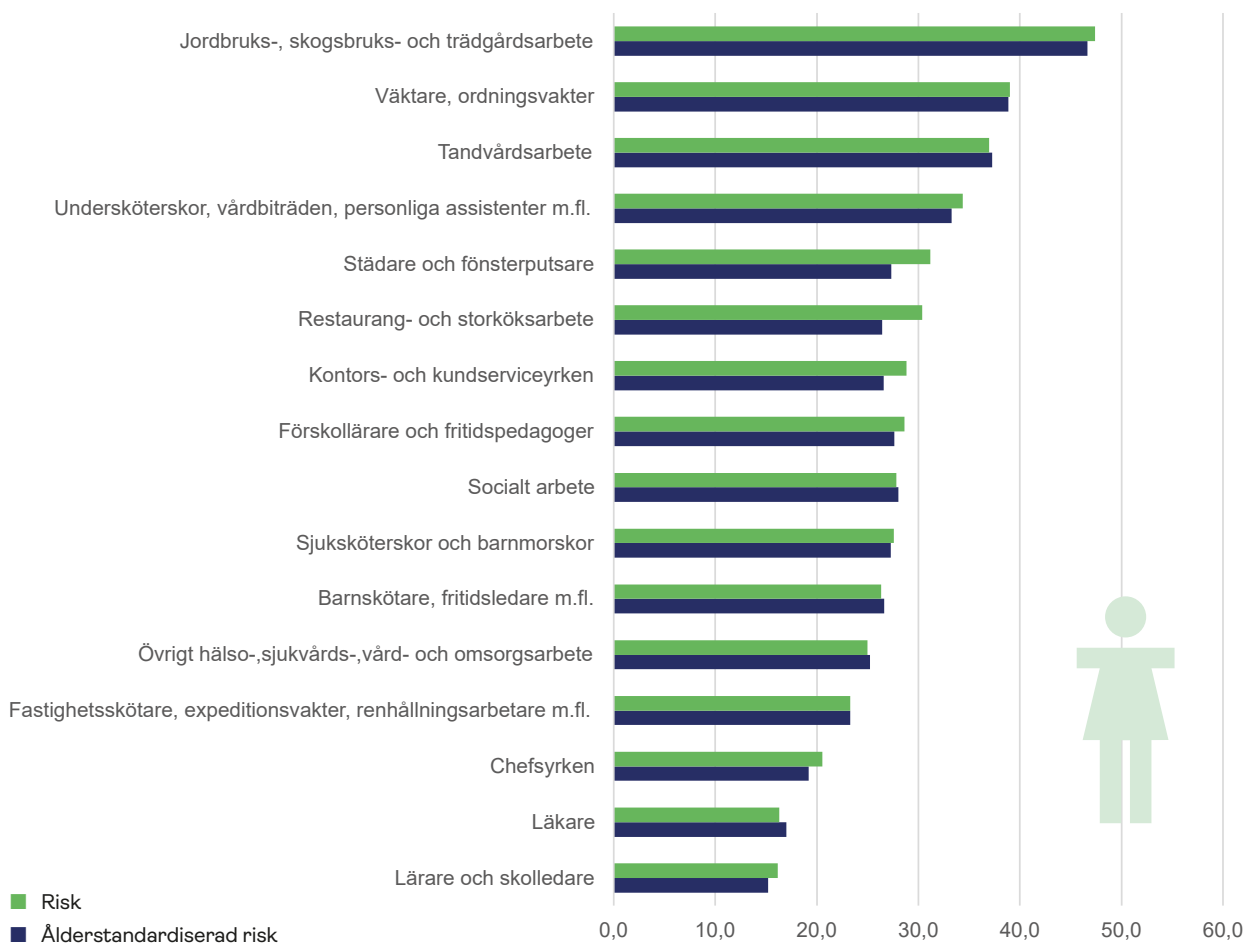
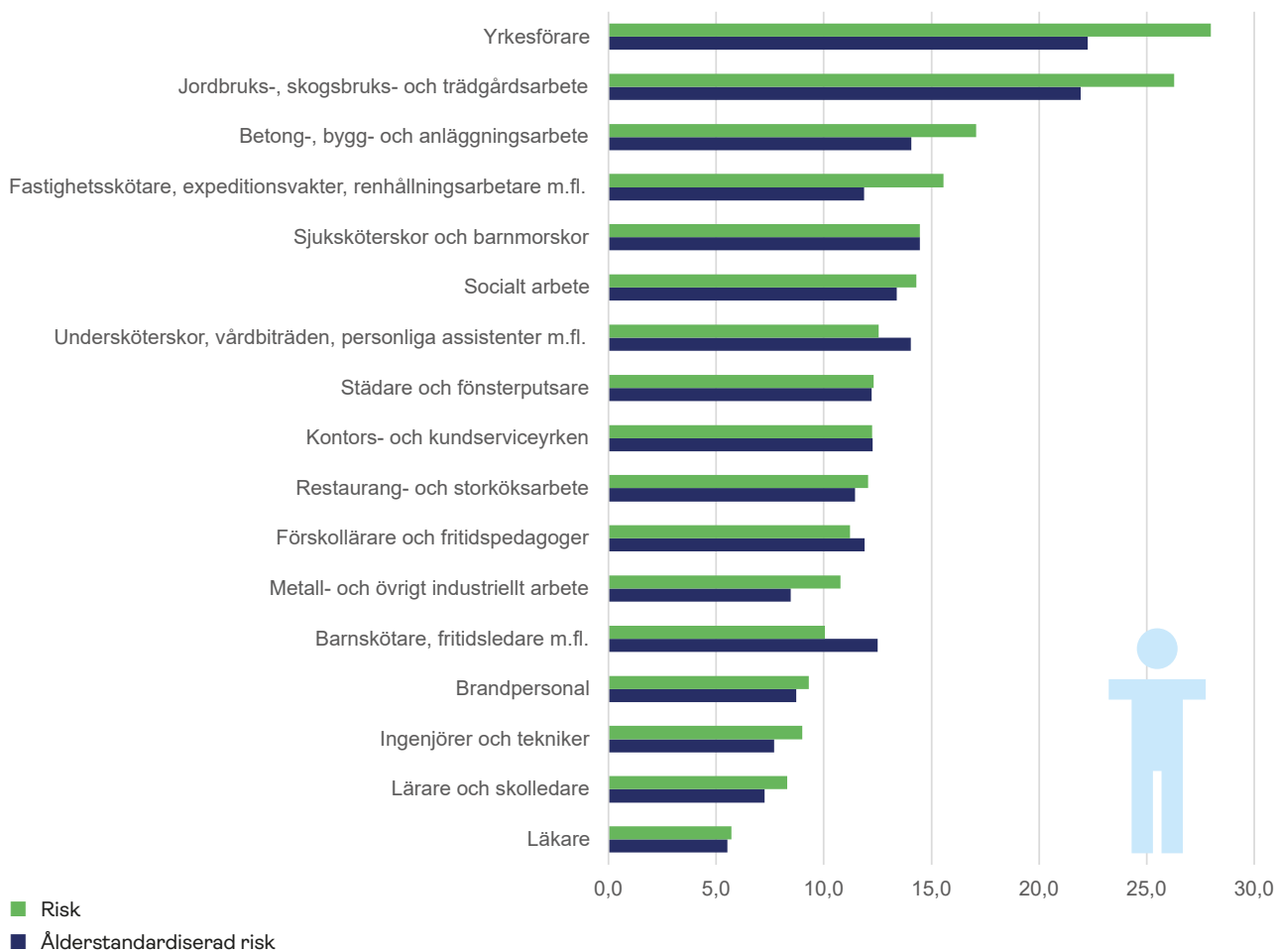

Diagram 18

Risk samt ålderstandardiserad risk för långvarig sjukfrånvaro för män inom Kommuner och regioner 2021.

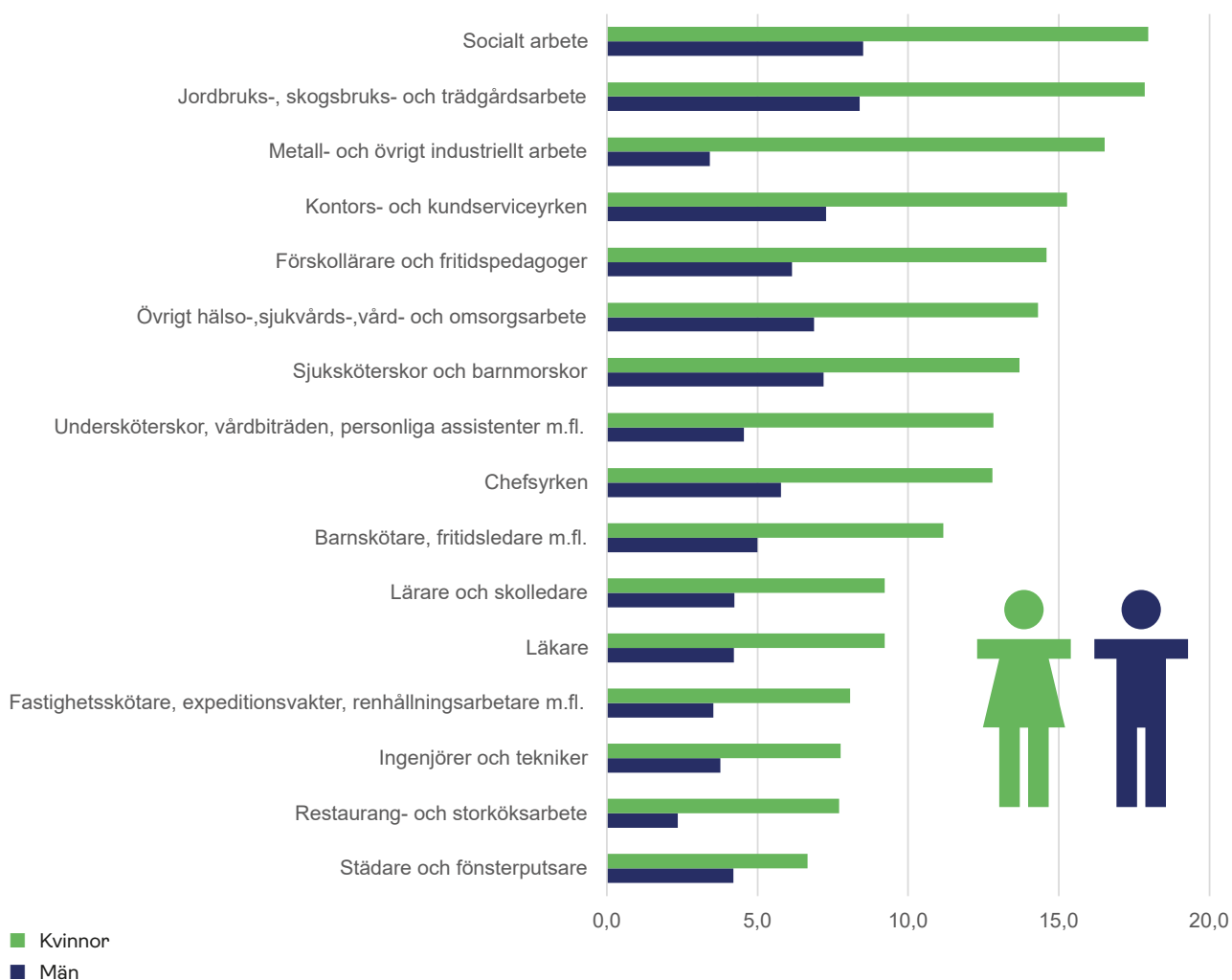

Diagram 19 presenterar risken för att råka ut för långvarig sjukfrånvaro på grund av en psykisk diagnos fördelat på yrkesgrupp och kön. Inom Kommuner och regioner ser vi att risken för att råka ut för ett sjukfall med psykisk diagnos, med något undantag, är minst dubbelt så hög för kvinnor som för män oavsett yrkestillhörighet. Högst risk

för långvarig sjukfrånvaro med psykisk diagnos har yrkesgrupperna *socialt arbete* och *jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsarbete*. Lägst risk för kvinnor återfinns bland *städare och fönsterputsare* och för män inom *restaurang- och storköksarbete*.

Diagram 19

Antal långa sjukfall med psykiska diagnoser per 1 000 sysselsatta 2021 efter yrkesgrupp och kön, Kommuner och regioner.

I **tabell 17** till **19** redovisas medianlängd för de sjukfall som varat i mer än 90 dagar eller lett till månadsersättning, fördelat på det år då sjukfrånvaron påbörjades och yrkesgrupp. Medianlängd innebär den sjukfallslängd då hälften av sjukfallen har avslutats och hälften fortfarande pågår. Sjukfall som har lett till månadsersättning har vid denna medianberäkning räknats som att de blev 360 dagar långa, samma längd som den maximala sjukfrånvaro som Afa Försäkring betalar ut dag ersättning för.

I praktiken pågår de allra flesta månadsersättningsärenden betydligt längre än 360 dagar, men för medianberäkningen saknar detta betydelse då mer än hälften av sjukfallen för samtliga yrkesgrupper avslutas innan dag 360. När man läser tabellerna bör man ha i åtanke att de redovisade medianlängderna inte avser samtliga sjukfall inom de olika yrkesgrupperna utan endast de sjukfall som varat i mer än 90 dagar. De flesta sjukfall avslutas redan innan de blivit så långa. Tabellerna är sorterade efter medianlängd 2021, med de yrkesgrupper som har högst medianlängd överst i tabellerna.

Ser man till samtliga yrkesgrupper inom Kommuner och regioner har kvinnor högre medianvärde än män, med en mediansjukfrånvarolängd på 270 dagar jämfört med 252 dagar för männen.

En faktor som påverkat medianlängderna mellan åren är antalet sjukfall som avslutats vid dag 180, då Försäkringskassan i normalfallet prövar arbetsförmågan mot hela arbetsmarknaden. Regeringen stoppade tillfälligt dessa prövningar från den 21 december 2020. Stoppet varade till och med 15 mars 2021, då en permanent regelförändring trädde i kraft.

Den permanenta regelförändringen innebär att bedömningen av arbetsförmågan mot hela arbetsmarknaden efter dag 180 ska skjutas upp, om *övertvägande skäl* talar för att den försäkrade senast dag 365 kommer att återgå i arbete hos arbetsgivaren i samma omfattning som tidigare. Undantaget *övertvägande skäl* har börjat användas i hög utsträckning vilket innebär att få sjukfall avslutats vid dag 180 under 2021. Samtidigt har antalet sjukfall som fortfarande pågår vid dag 360 ökat påtagligt vilket resulterat i ökade medianlängder.

Tabell 17

Medianlängd för sjukfall som varat i minst 90 dagar eller lett till månadsersättning 2017–2021, per yrkesgrupp, sorterat efter median 2021. Kommuner och regioner, kvinnor och män.

Yrkesgrupp	Median 2017	Median 2018	Median 2019	Median 2020	Median 2021	Antal långa sjukfall 2021
Textil-, skinn och läderindustriarbete	214	319	190	185	357	23
Ingenjörer och tekniker	230	216	235	244	304	123
Kontors- och kundserviceyrken	250	234	230	227	290	1 422
Övrigt hälso-, sjukvårds-, vård- och omsorgsarbete	236	234	213	229	289	468
Chefsyrken	242	245	224	235	281	646
Socialt arbete	236	244	227	214	274	1 510
Läkare	229	226	221	224	273	387
Lärare och skolledare	226	229	215	228	271	2 149
Barnskötare, fritidsledare, m.fl.	218	220	207	217	271	2 487
Förskollärare och fritidspedagoger	223	221	207	219	269	1 948
Undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl.	207	214	204	208	267	9 178
Godshanterings- och lagerarbete, m. m.	224	258	235	220	265	41
Jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsarbete	231	208	236	196	255	163
Sjuksköterskor och barnmorskor	220	234	210	217	254	2 474
Städare och fönsterputsare	202	199	196	206	253	576
Restaurang- och storköksarbete	191	213	201	209	252	852
Yrkesförare	187	188	202	186	248	144
Metall- och övrigt industriellt arbete	223	207	197	193	240	99
Tandvårdsarbete	199	207	195	204	237	409
Fastighetsskötare, expeditionsvakter, renhållningsarbetare, m.fl.	207	206	196	212	235	425
Betong-, bygg- och anläggningsarbete	192	180	180	180	215	73
Väktare, ordningsvakter	193	202	194	251	204	35
Brandpersonal	180	178	162	180	183	48
Övriga yrkesgrupper						1 989
Samtliga yrkesgrupper	218	223	210	214	268	27 669

Minst 10 sjukfall per yrkesgrupp.

Tabell 18

Medianlängd för sjukfall som varat i minst 90 dagar eller lett till månadsersättning 2017–2021, per yrkesgrupp, sorterat efter median 2021. Kommuner och regioner, kvinnor.

Yrkesgrupp	Median 2017	Median 2018	Median 2019	Median 2020	Median 2021	Antal långa sjukfall 2021
Övrigt hälso-, sjukvårds-, vård- och omsorgsarbete	239	235	213	228	295	436
Metall- och övrigt industriellt arbete	325	201	317	202	295	14
Kontors- och kundserviceyrken	249	234	229	227	293	1 358
Ingenjörer och tekniker	277	216	217	263	291	49
Chefsyrken	249	242	228	242	289	540
Jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsarbete	303	215	240	220	285	69
Lärare och skolledare	226	229	213	230	276	1 799
Socialt arbete	237	243	227	213	274	1 357
Barnskötare, fritidsledare, m.fl.	219	220	206	217	271	2 268
Förskollärare och fritidspedagoger	223	221	206	220	270	1 875
Läkare	242	228	226	231	269	299
Undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl.	207	214	203	206	268	8 446
Textil-, skinn och läderindustriarbete	206	319	191	243	257	16
Städare och fönsterputsare	199	200	198	205	256	529
Sjuksköterskor och barnmorskor	221	234	211	216	255	2 305
Restaurang- och storköksarbete	191	207	201	212	255	780
Godshanterings- och lagerarbete, m. m.	-	226	230	235	240	19
Väktare, ordningsvakter	180	193	189	265	240	26
Tandvårdsarbete	198	206	197	205	238	394
Yrkesförare	196	175	219	189	236	41
Fastighetsskötare, expeditionsvakter, renhållningsarbetare, m.fl.	234	226	208	225	212	121
Betong-, bygg- och anläggningsarbete	-	-	-	168	182	11
Övriga yrkesgrupper						1 530
Samtliga yrkesgrupper	219	223	210	215	270	24 282

Minst 10 sjukfall per yrkesgrupp.

Tabell 19

Medianlängd för sjukfall som varat i minst 90 dagar eller lett till månadsersättning 2017–2021, per yrkesgrupp, sorterat efter median 2021. Kommuner och regioner, män.

Yrkesgrupp	Median 2017	Median 2018	Median 2019	Median 2020	Median 2021	Antal långa sjukfall 2021
Ingenjörer och tekniker	191	222	250	235	314	74
Läkare	221	219	204	192	284	88
Socialt arbete	229	261	225	217	271	153
Barnskötare, fritidsledare, m.fl.	211	223	222	210	270	219
Godshanterings- och lagerarbete, m. m.	243	323	235	186	267	22
Fastighetsskötare, expeditionsvakter, renhållningsarbetare, m.fl.	199	202	191	205	262	304
Kontors- och kundserviceyrken	272	231	286	238	260	64
Undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl.	213	213	224	226	256	732
Yrkesförare	182	193	193	184	253	103
Chefsyrken	221	263	208	211	252	106
Förskollärare och fritidspedagoger	230	231	228	208	251	73
Lärare och skolledare	228	231	230	212	251	350
Städare och fönsterputsare	261	195	191	224	238	47
Sjuksköterskor och barnmorskor	202	230	202	222	238	169
Jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsarbete	207	208	233	182	236	94
Metall- och övrigt industriellt arbete	205	208	196	190	225	85
Övrigt hälso-, sjukvårds-, vård- och omsorgsarbete	199	214	217	248	222	32
Betong-, bygg- och anläggningsarbete	185	180	178	202	216	62
Restaurang- och storköksarbete	193	270	203	189	214	72
Tandvårdsarbete	244	210	179	199	208	15
Brandpersonal	180	177	147	181	186	44
Övriga yrkesgrupper						479
Samtliga yrkesgrupper	215	221	212	210	252	3 387

Minst 10 sjukfall per yrkesgrupp.

Yrke och kön – arbetare i privat sektor, Svenskt Näringsliv/LO

I det här avsnittet presenterar vi statistik över långvarig sjukfrånvaro för de vanligaste yrkesgrupperna inom Svenskt Näringsliv/LO. Inom avtalsområdet Svenskt Näringsliv/LO ersätts även sjukfall som varar 15–90 dagar. Dessa redovisas i **bilaga 4b**. De korta sjukfallen ökade under 2021 och ökningen förklaras framför allt av sjukfrånvaro på grund av covid-19 eller förkylningssymtom.

I **tabell 20** till **22** visas antalet sjukfall år 2021 som har lett till minst 90 dagars sjukfrånvaro eller sjuk- eller aktivitetsersättning, fördelat på yrkeskategori. För åren 2017 till 2021 redovisar vi risken, det vill säga antalet personer per 1 000 sysselsatta (16–64 år), som drabbats av ett långt sjukfall.

Tabell 20 redovisar uppgifter för båda könen och **tabell 21** och **22** redovisar uppgifter för kvinnor respektive män. **Tabell 20** innehåller fler yrkesgrupper än **tabell 21** och **tabell 22** då vissa yrkesgrupper har för få långa sjukfall för att redovisas uppdelat per kön. Uppgifterna om antalet sysselsatta inom respektive yrkesgrupp är hämtade från Statistiska centralbyråns yrkesstatistik.

Kvinnor har, med något undantag, en högre risk för långvarig sjukfrånvaro än män inom samma yrkesgrupp. Den totala risken för samtliga yrkesgrupper inom Svenskt Näringsliv/ LO minskade mellan 2017 och 2020 men ökade 2021 för både kvinnor och män.

Textil-, skinn och läderindustriarbete, städare och fönsterputsare och yrken inom bygg och industri har hög risk för långvarig sjukfrånvaro bland både kvinnor och män. För kvinnor hade *isolerings- och VVS-montörer* högst risk och för män hade *städare och fönsterputsare* det. *Försäljare inom handel, m.m.* och *restaurang- och storköksarbete* är två stora yrkesgrupper som har låg risk för långvarig sjukfrånvaro. Detta beror delvis på att det är många unga som arbetar inom dessa yrkesgrupper.

Tabell 20

Antal långa sjukfall per 1 000 sysselsatta 2017–2021 samt antal långa sjukfall 2021 per yrkesgrupp. Svenskt Näringsliv/LO, kvinnor och män. Sorterat efter risk 2021.

Yrkesgrupp	2017	2018	2019	2020	2021	Antal långa sjukfall 2021
Textil-, skinn och läderindustriarbete	26,4	30,2	29,6	27,5	33,0	171
Städare och fönsterputsare	32,1	34,2	29,2	30,3	31,1	1 910
Livsmedelsarbete	29,4	24,3	25,6	24,4	26,4	579
Byggnadsmålare	25,7	22,8	20,5	22,5	23,0	313
Yrkesförare	23,5	22,9	22,2	23,5	22,2	2 010
Träindustriarbete	24,4	24,7	21,7	20,5	22,2	406
Övrigt hälso-, sjukvårds-, vård- och omsorgsarbete	33,8	23,6	29,5	19,4	21,6	64
Metall- och övrigt industriellt arbete	21,7	21,1	20,2	19,4	21,3	5 087
Godshanterings- och lagerarbete, m. m.	23,3	22,4	21,4	20,2	20,9	2 464
Brevbärare och tidningsdistributörer, m.fl.	15,7	17,1	14,5	13,6	18,5	87
Pappers- och pappersmassearbetare	19,8	15,9	18,8	14,3	18,4	199
Betong-, bygg- och anläggningsarbete	18,1	18,2	17,6	17,2	18,2	1 847
Isolerings- och VVS-montörer	16,0	15,7	15,5	13,8	16,9	460
Byggnadsträarbetare	19,3	18,6	18,9	18,2	16,5	852
Grafiskt arbete	13,9	14,2	12,4	13,2	16,4	81
Väktare, ordningsvakter	14,9	11,9	12,9	16,6	15,3	273
Personliga assistenter	18,5	17,3	16,9	14,9	14,9	731
Fastighetsskötare, expeditionsvakter, renhållningsarbetare, m.fl.	16,7	13,0	11,9	11,6	12,9	758
Gruv- och bergarbete, stenhuggare	14,1	11,4	10,2	8,9	12,9	76
Elektriskt arbete	11,6	12,9	11,8	12,2	12,2	630
Försäljare inom handel, m.m.	13,1	12,6	10,9	10,9	11,1	2 559
Jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsarbete	10,9	10,6	9,0	9,5	9,5	332
Restaurang- och storköksarbete	8,9	8,0	6,9	6,6	5,7	587
Övriga yrkesgrupper						1 518
Samtliga yrkesgrupper	19,3	18,6	17,5	17,2	17,9	23 994

Minst 10 sjukfall per yrkesgrupp.

Tabell 21

Antal långa sjukfall per 1 000 sysselsatta 2017–2021 samt antal långa sjukfall 2021 per yrkesgrupp. Svenskt Näringsliv/LO, kvinnor. Sorterat efter risk 2021.

Yrkesgrupp	2017	2018	2019	2020	2021	Antal långa sjukfall 2021
Isolerings- och VVS-montörer	-	31,6	43,6	46,9	53,5	17
Byggnadsträarbetare	57,3	45,1	53,4	53,9	49,1	34
Yrkesförare	49,5	45,8	42,6	40,1	45,6	366
Textil-, skinn och läderindustriarbete	34,0	41,4	39,3	33,7	42,7	116
Brevbärare och tidningsdistributörer m.fl.	34,1	36,8	30,4	22,6	42,2	38
Byggnadsmålare	41,8	34,4	38,5	33,7	41,1	52
Metall- och övrigt industriellt arbete	39,7	38,8	35,1	33,4	40,3	1 413
Träindustriarbete	44,5	45,9	39,6	34,7	39,8	109
Livsmedelsarbete	43,5	36,9	39,5	36,7	39,0	285
Städare och fönsterputsare	37,5	38,6	32,9	32,8	34,0	1 330
Godshanterings- och lagerarbete, m. m.	37,4	34,9	31,5	30,2	32,5	838
Betong-, bygg- och anläggningsarbete	38,7	36,4	27,6	25,6	30,4	90
Väktare, ordningsvakter	23,4	20,4	24,6	28,2	27,6	128
Pappers- och pappersmassearbetare	28,9	23,7	33,4	21,3	26,0	48
Elektriskt arbete	20,5	28,1	25,9	31,9	23,9	32
Övrigt hälso-, sjukvårds-, vård- och omsorgsarbete	30,8	23,3	27,0	17,2	20,5	58
Personliga assistenter	22,3	21,4	20,0	17,8	18,1	626
Grafiskt arbete	11,4	18,1	10,7	15,1	17,7	19
Jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsarbete	18,7	17,9	14,5	15,9	15,7	150
Försäljare inom handel m.m.	17,2	16,7	14,0	14,4	14,3	2 066
Fastighetsskötare, expeditivsvakter, renhållningsarbetare, m.fl.	16,7	9,3	8,1	8,3	10,6	153
Restaurang- och storköksarbete	12,3	11,0	9,6	8,7	7,7	388
Övriga yrkesgrupper						978
Samtliga yrkesgrupper	25,8	24,9	22,3	22,0	23,2	9 334

Minst 10 sjukfall per yrkesgrupp.

Tabell 22

Antal långa sjukfall per 1 000 sysselsatta 2017–2021 samt antal långa sjukfall 2021 per yrkesgrupp. Svenskt Näringsliv/LO, män. Sorterat efter risk 2021.

Yrkesgrupp	2017	2018	2019	2020	2021	Antal långa sjukfall 2021
Städare och fönsterputsare	22,4	26,3	22,5	25,8	26,1	580
Textil-, skinn och läderindustriarbete	17,8	17,7	18,6	20,5	22,3	55
Byggnadsmålare	24,3	21,6	18,6	21,3	21,1	261
Livsmedelsarbete	22,2	17,8	18,5	18,0	20,0	294
Yrkesförare	21,1	20,7	20,2	21,9	19,9	1 644
Träindustriarbete	21,2	21,2	18,7	18,0	19,1	297
Metall- och övrigt industriellt arbete	18,5	18,0	17,6	16,9	18,0	3 674
Betong-, bygg- och anläggningsarbete	17,6	17,7	17,3	17,0	17,9	1 757
Godshanterings- och lagerarbete, m. m.	19,9	19,2	18,8	17,5	17,6	1 626
Pappers- och pappersmassearbetare	18,0	14,3	15,8	12,8	16,8	151
Isolerings- och VVS-montörer	15,9	15,5	15,1	13,3	16,4	443
Grafiskt arbete	14,6	13,0	13,0	12,6	16,1	62
Byggnadsträarbetare	18,7	18,2	18,3	17,6	16,0	818
Fastighetsskötare, expeditionsvakter, renhållningsarbetare, m.fl.	16,7	14,3	13,2	12,7	13,6	605
Brevbärare och tidningsdistributörer, m.fl.	10,3	11,7	10,2	11,2	12,9	49
Gruv- och bergarbete, stenhuggare	13,9	11,1	10,5	8,6	12,5	67
Elektriskt arbete	11,4	12,5	11,4	11,6	11,9	598
Väktare, ordningsvakter	11,6	8,6	8,6	12,3	11,0	145
Personliga assistenter	9,4	7,8	9,7	8,1	7,2	105
Jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsarbete	8,1	7,9	7,0	7,0	7,2	182
Försäljare inom handel, m.m.	6,2	5,9	5,7	5,1	5,7	493
Restaurang- och storköksarbete	5,3	4,9	4,2	4,5	3,7	199
Övriga yrkesgrupper						555
Samtliga yrkesgrupper	16,5	16,0	15,3	15,2	15,6	14 660

Minst 10 sjukfall per yrkesgrupp.

I **diagram 20** och **diagram 21** visas de långa sjukfallen inom avtalsområdet Svenskt Näringsliv/ LO fördelade på de vanligaste yrkesgrupperna för kvinnor respektive män.

Diagram 20 visar att yrkesgrupperna försäljare inom detaljhandeln, metall- och övrigt industriellt arbete och städare och fönsterputsare tillsammans står för drygt hälften av kvinnornas långa sjukfall inom avtalsområdet. Inkluderar vi även godshantering- och lagerarbete och personliga assistenter står dessa grupper för sammanlagt 67 procent av kvinnornas långa sjukfall inom avtalsområdet.

Diagram 21 visar motsvarande fördelning på yrkesgrupper för män. De yrkesgrupper som står för den största andelen av männens långa sjukfall är metall- och övrigt industriellt arbete, betong-, bygg- och anläggningsarbete, yrkesförare och godshantering- och lagerarbete. Dessa fyra yrkeskategorier står för 59 procent av männens långa sjukfall.

Diagram 20

Nya långa sjukfall/månadsersättning för kvinnor 2021, efter yrkesgrupp, Svenskt Näringsliv/LO.

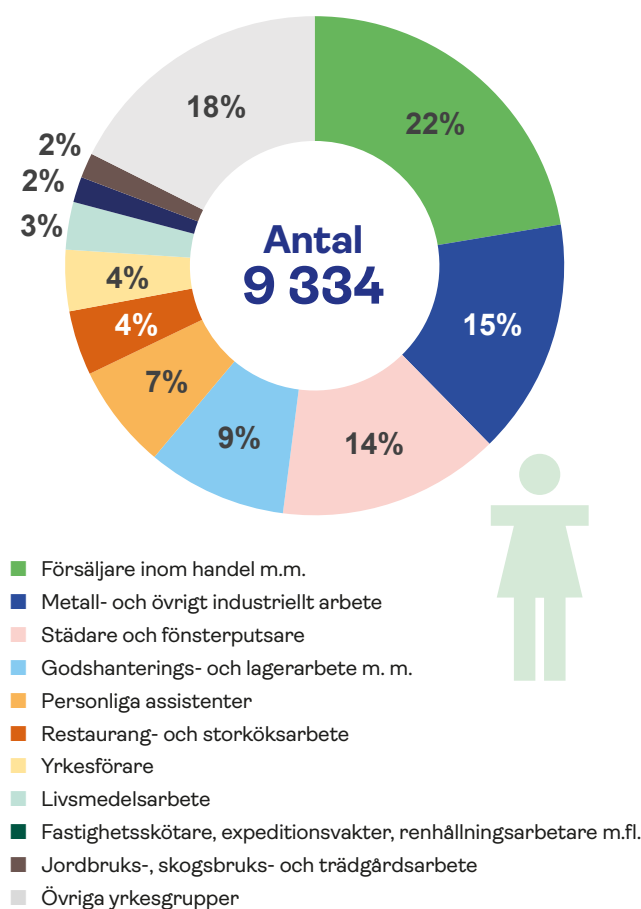
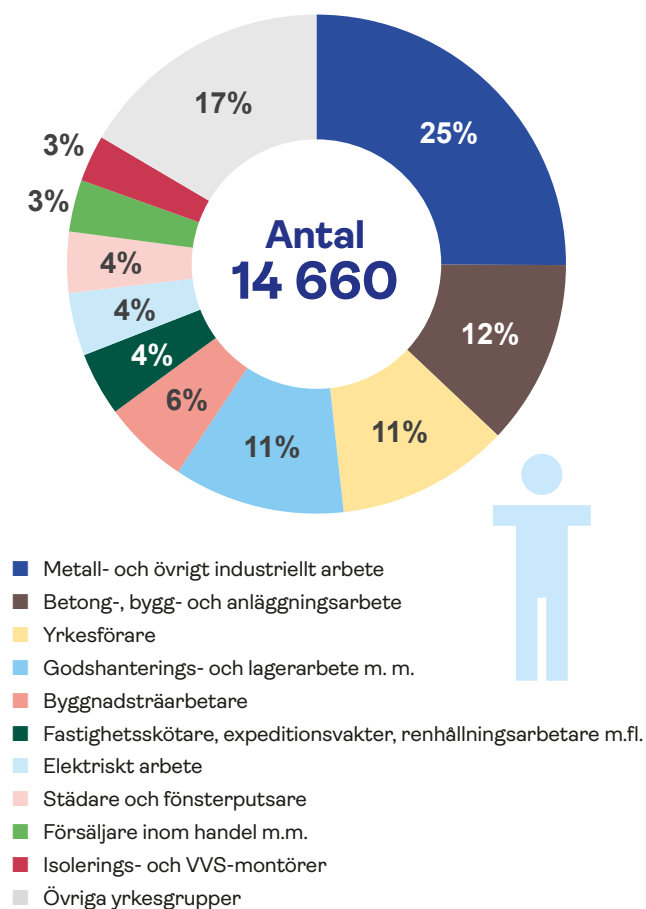

Diagram 21

Nya långa sjukfall/månadsersättning för män 2021, efter yrkesgrupp, Svenskt Näringsliv/LO.

Diagram 22 och **diagram 23** visar risk och åldersstandardiserad risk för långvarig sjukfrånvaro för olika yrkeskategorier inom avtalsområdet Svenskt Näringsliv/LO för kvinnor respektive män. För kvinnor får bland annat *byggnadsträarbete* och *betong-, bygg och anläggningsarbete* högre risk för långa sjukfall efter åldersstandardisering.

För män ser vi att bland andra *städare och fönsterputsare* och *godshanterings och lagerarbetare, m.m.* får högre risk med en åldersstandardisering. En omvänd effekt ser vi hos exempelvis *pappers- och pappersmassarbetare* och *yrkesförare*, där risken blir lägre efter åldersstandardisering.

Åldersstandardisering

Det åldersstandardiserade måttet på antalet fall per 1 000 sysselsatta är beräknat som om åldersfördelningen i den specifika yrkesgruppen var densamma som åldersfördelningen på hela arbetsmarknaden. Syftet är att göra det möjligt att jämföra risken i yrkesgrupper där åldersfördelningen är ojämn. Eftersom risken för långvarig sjukfrånvaro ökar med stigande ålder blir effekten att yrkesgrupper med en lägre medelålder får ett högre åldersstandardiserat mått på antalet fall per 1 000 sysselsatta än det faktiska måttet och vice versa.

Diagram 22

Risk samt åldersstandardiserad risk för långvarig sjukfrånvaro för kvinnor inom Svenskt Näringsliv/LO 2021.

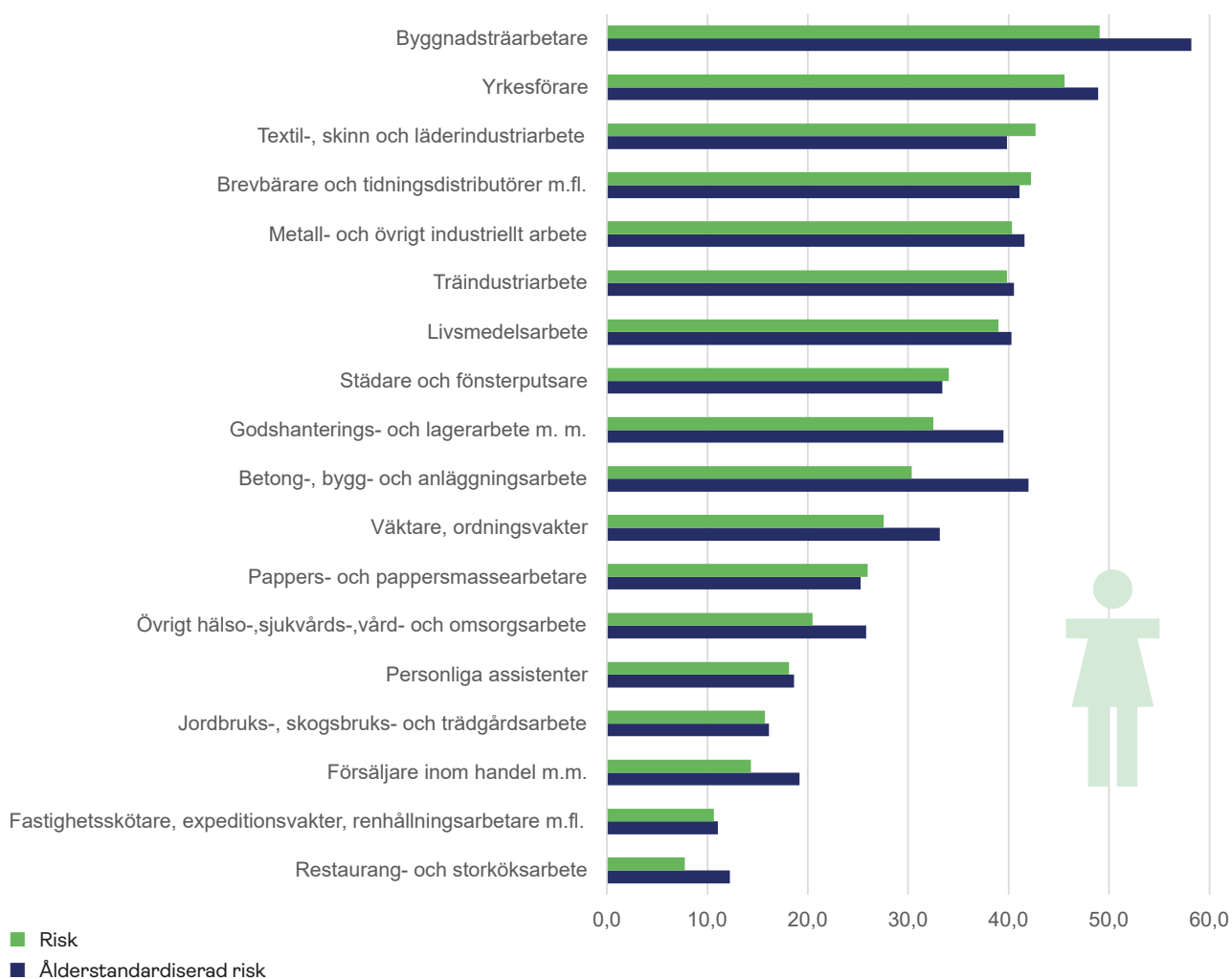
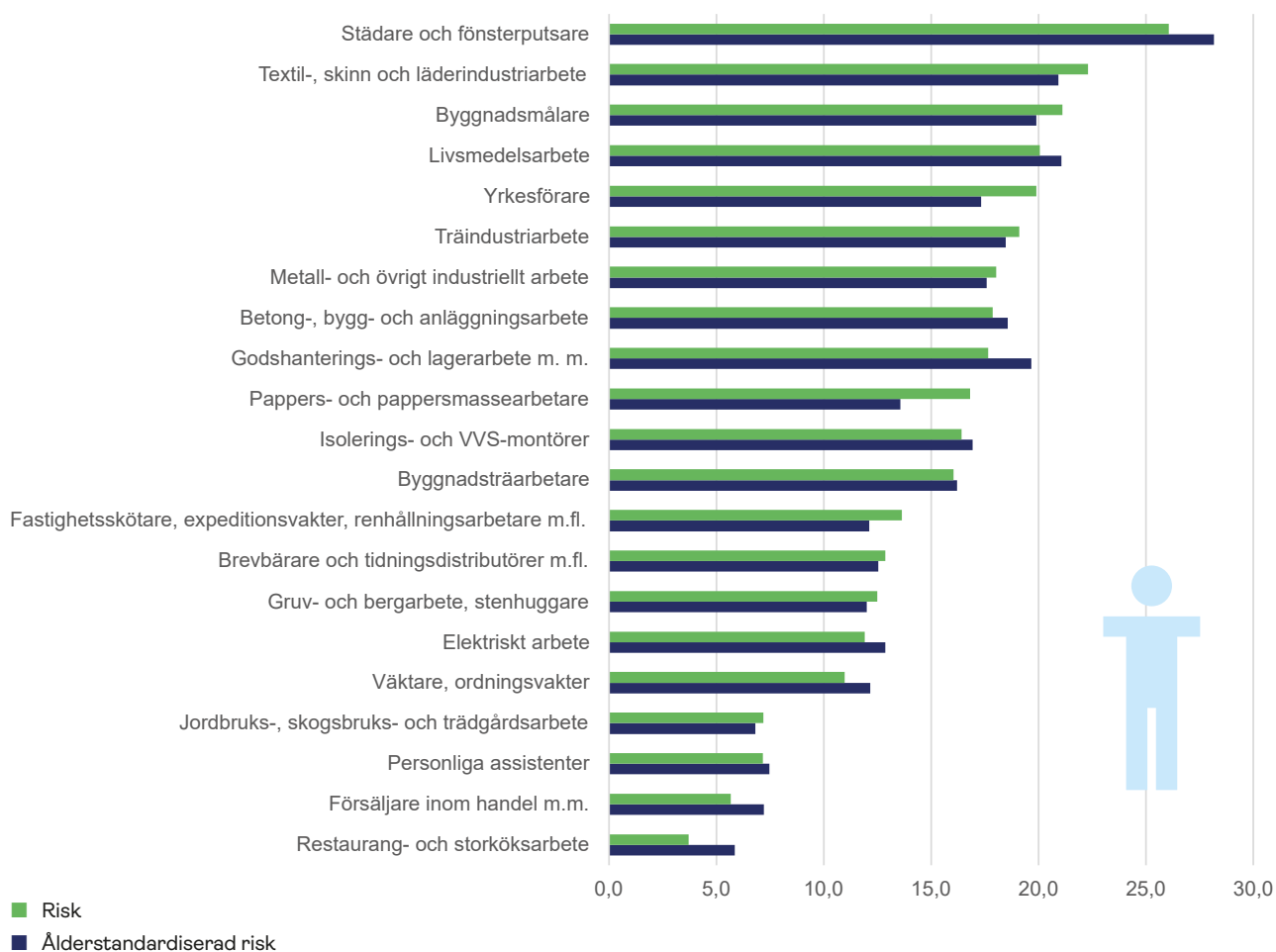

Diagram 23

Risk samt ålderstandardiserad risk för långvarig sjukfrånvaro för män inom Svenskt Näringsliv/LO 2021

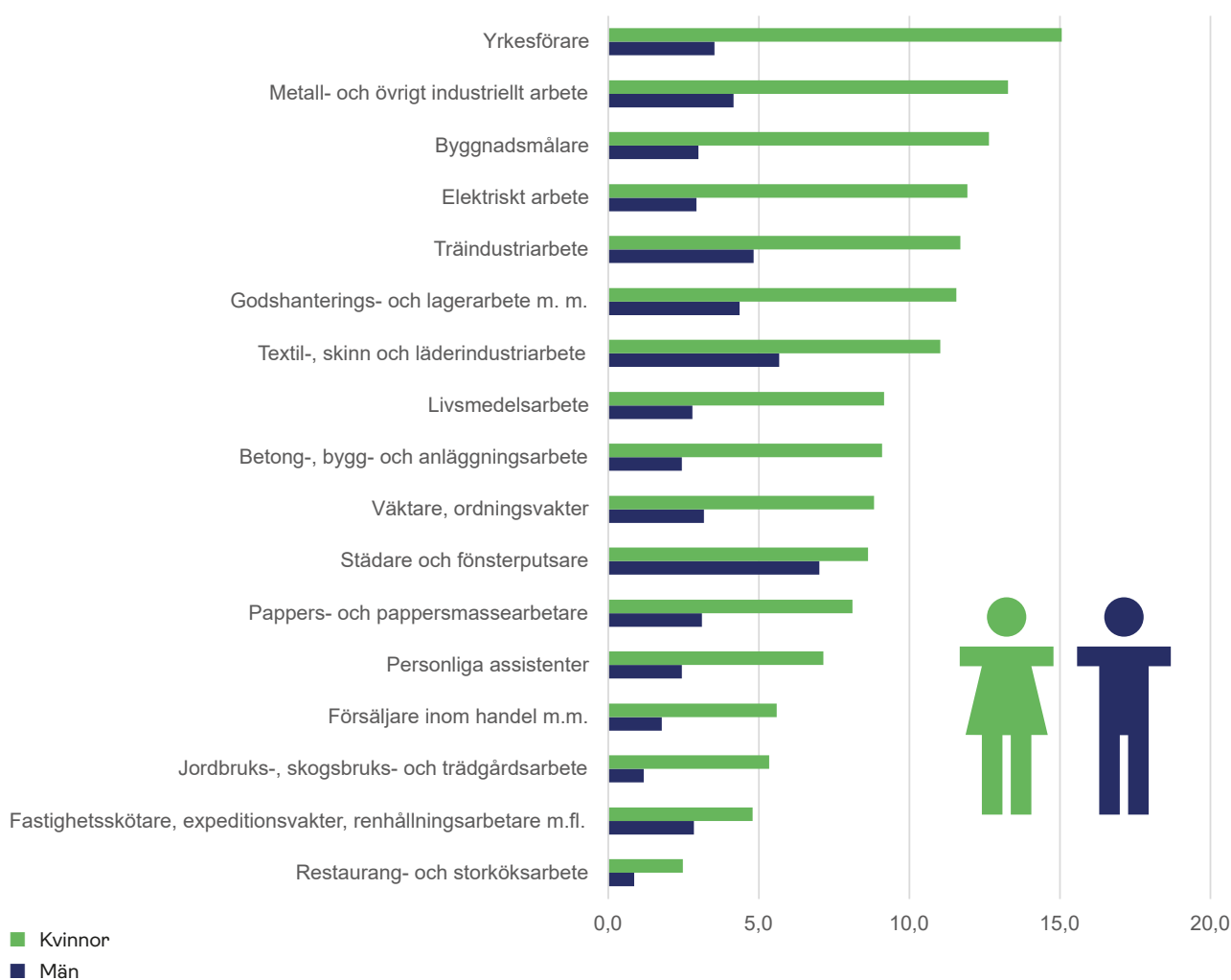

I **diagram 24** presenteras risken för att råka ut för långvarig sjukfrånvaro på grund av en psykisk diagnos, fördelat på yrke och kön inom avtalsområdet Svenskt Näringsliv/LO.

Inom avtalsområdet ser vi att risken för att råka ut för ett långvarigt sjukfall med psykisk diagnos, med något undantag, är minst dubbelt så hög för kvinnor oavsett yrkestillhörighet. Även mellan olika yrkesgrupper är skillnaden stor. För kvinnor har *yrkesförare* och *metall- och övrigt industriellt arbete* den högsta risken medan *städare och fönsterputsare* har högst risk bland män.

Diagram 24

Antal långa sjukfall med psykiska diagnoser per 1 000 sysselsatta 2021 efter yrkesgrupp och kön, Svenskt Näringsliv/LO.

I **tabell 23 till 25** redovisas medianlängd för de sjukfall som varat i mer än 90 dagar eller lett till månadsersättning uppdelat på det år då sjukfrånvaron påbörjades och yrkesgrupp. Medianlängd innebär den sjukfallslängd då hälften av sjukfallen har avslutats och hälften fortfarande pågår. Sjukfall som har lett till månadsersättning har vid denna medianberäkning räknats som att de blev 360 dagar långa, samma längd som den maximala sjukfrånvaro Afa Försäkring betalar ut dag ersättning för.

I praktiken pågår de allra flesta månadsersättningsärenden betydligt längre än 360 dagar, men för medianberäkningen saknar detta betydelse då mer än hälften av sjukfallen för samtliga yrkesgrupper avslutas innan dag 360. När man läser tabellerna bör man ha i åtanke att de redovisade medianlängderna inte avser samtliga sjukfall inom de olika yrkesgrupperna utan endast de sjukfall som varat i mer än 90 dagar. De flesta sjukfall avslutas redan innan de blivit så långa. Tabellerna är sorterade efter medianlängd 2021, med de yrkesgrupper som har högst medianlängd överst i tabellerna.

En faktor som påverkat medianlängderna mellan åren är antalet sjukfall som avslutats vid dag 180, då Försäkringskassan i normalfallet prövar arbetsförmågan mot hela arbetsmarknaden. Regeringen stoppade tillfälligt dessa prövningar från den 21 december 2020. Stoppet varade till och med 15 mars 2021 då en permanent regelförändring trädde i kraft.

Den permanenta regelförändringen innebär att bedömningen av arbetsförmågan mot hela arbetsmarknaden efter dag 180 ska skjutas upp, om *övertvägande skäl* talar för att den försäkrade senast dag 365 kommer att återgå i arbete hos arbetsgivaren i samma omfattning som tidigare. Undantaget *övertvägande skäl* har börjat användas i hög utsträckning vilket innebär att få sjukfall avslutats vid dag 180 under 2021. Samtidigt har antalet sjukfall som fortfarande pågår vid dag 360 ökat påtagligt vilket resulterat ökade medianlängder.

Tabell 23

Medianlängden för sjukfall som varat i minst 90 dagar eller lett till månadsersättning 2017–2021, per yrkesgrupp, sorterat efter median 2021. Svenskt Näringsliv/LO, kvinnor och män.

Yrkesgrupp	Median 2017	Median 2018	Median 2019	Median 2020	Median 2021	Antal långa sjukfall 2021
Textil-, skinn och läderindustriarbete	180	187	180	184	231	171
Övrigt hälso-, sjukvårds-, vård- och omsorgsarbete	199	192	186	182	222	64
Fastighetsskötare, expeditionsvakter, renhållningsarbetare, m.fl.	186	191	180	180	221	758
Personliga assistenter	195	201	183	195	219	731
Jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsarbete	180	187	185	186	219	332
Städare och fönsterputsare	184	194	182	186	218	1 910
Försäljare inom handel, m.m.	186	193	183	181	215	2 559
Restaurang- och storköksarbete	194	189	184	188	214	587
Grafiskt arbete	185	186	160	197	210	81
Yrkesförare	180	185	180	183	200	2 010
Brevbärare och tidningsdistributörer, m.fl.	182	198	180	181	199	87
Pappers- och pappersmassearbetare	180	197	180	180	197	199
Träindustriarbete	180	180	168	180	197	406
Livsmedelsarbete	180	180	180	180	196	579
Metall- och övrigt industriellt arbete	180	180	180	180	196	5 087
Godshanterings- och lagerarbete, m. m.	180	181	180	180	195	2 464
Betong-, bygg- och anläggningsarbete	180	180	180	180	188	1 847
Isolerings- och VVS-montörer	166	182	175	179	185	460
Byggnadsmålare	176	180	180	182	180	313
Byggnadsträarbetare	173	180	172	167	180	852
Elektriskt arbete	175	174	169	178	175	630
Väktare, ordningsvakter	180	189	178	185	167	273
Gruv- och bergarbete, stenhuggare	180	189	151	180	164	76
Övriga yrkesgrupper						1 518
Samtliga yrkesgrupper	180	184	180	180	201	23 994

Minst 10 sjukfall per yrkesgrupp.

Tabell 24

Medianlängden för sjukfall som varat i minst 90 dagar eller lett till månadsersättning 2017–2021, per yrkesgrupp, sorterat efter median 2021. Svenskt Näringsliv/LO, kvinnor.

Yrkesgrupp	Median 2017	Median 2018	Median 2019	Median 2020	Median 2021	Antal långa sjukfall 2021
Isolerings- och VVS-montörer	-	272	180	171	264	17
Fastighetsskötare, expeditionsvakter, renhållningsarbetare, m.fl.	217	200	194	180	252	153
Textil-, skinn och läderindustriarbete	180	180	180	186	240	116
Jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsarbete	184	193	224	189	228	150
Grafiskt arbete	185	225	233	200	224	19
Städare och fönsterputsare	185	194	180	182	219	1 330
Försäljare inom handel, m.m.	186	195	185	181	218	2 066
Personliga assistenter	192	202	184	191	217	626
Restaurang- och storköksarbete	196	186	183	188	215	388
Brevbärare och tidningsdistributörer, m.fl.	193	197	164	180	215	38
Övrigt hälso-, sjukvårds-, vård- och omsorgsarbete	189	192	217	182	215	58
Byggnadsträarbetare	180	203	169	170	207	34
Livsmedelsarbete	180	175	180	180	204	285
Metall- och övrigt industriellt arbete	186	182	180	180	200	1 413
Pappers- och pappersmassearbetare	183	180	164	211	199	48
Yrkesförare	180	180	165	180	198	366
Godshanterings- och lagerarbete, m. m.	181	189	180	179	187	838
Träindustriarbete	175	172	174	182	184	109
Elektriskt arbete	164	180	200	185	177	32
Byggnadsmålare	162	194	176	189	173	52
Betong-, bygg- och anläggningsarbete	181	191	181	183	171	90
Väktare, ordningsvakter	202	196	168	180	161	128
Övriga yrkesgrupper						978
Samtliga yrkesgrupper	185	190	180	181	210	9 334

Minst 10 sjukfall per yrkesgrupp.

Tabell 25

Medianlängden för sjukfall som varat i minst 90 dagar eller lett till månadsersättning 2017–2021, per yrkesgrupp, sorterat efter median 2021. Svenskt Näringsliv/LO, män.

Yrkesgrupp	Median 2017	Median 2018	Median 2019	Median 2020	Median 2021	Antal långa sjukfall 2021
Personliga assistenter	221	186	182	210	240	105
Textil-, skinn och läderindustriarbete	180	204	187	180	219	55
Städare och fönsterputsare	183	195	198	194	217	580
Fastighetsskötare, expeditionsvakter, renhållningsarbetare, m.fl.	180	190	180	180	215	605
Jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsarbete	177	183	180	180	211	182
Grafiskt arbete	185	184	142	196	208	62
Restaurang- och storköksarbete	190	197	193	189	207	199
Träindustriarbete	180	180	164	179	204	297
Försäljare inom handel, m.m.	187	186	180	182	203	493
Godshanterings- och lagerarbete, m. m.	176	180	179	180	202	1 626
Yrkesförare	180	188	181	184	200	1 644
Pappers- och pappersmassearbetare	180	198	180	168	197	151
Metall- och övrigt industriellt arbete	180	180	178	180	194	3 674
Livsmedelsarbete	180	180	176	180	193	294
Betong-, bygg- och anläggningsarbete	180	180	180	180	189	1 757
Brevbärare och tidningsdistributörer, m.fl.	180	198	182	187	184	49
Byggnadsmålare	178	180	180	181	182	261
Isolerings- och VVS-montörer	166	181	175	179	182	443
Väktare, ordningsvakter	180	180	180	191	180	145
Byggnadsträarbetare	172	180	173	167	180	818
Elektriskt arbete	177	174	168	177	175	598
Gruv- och bergarbete, stenhuggare	180	182	151	180	158	67
Övriga yrkesgrupper						555
Samtliga yrkesgrupper	180	181	180	180	196	14 660

Minst 10 sjukfall per yrkesgrupp.

Långvariga sjukfall 2007–2021 efter avtals- område, ålder och kön

Diagram 25 redovisar utvecklingen för kvinnor inom avtalsområdet Kommuner och regioner för åren 2007–2021. Den långvariga sjukfrånvaron ökade 2021 för de tre äldsta åldersgrupperna och minskade för de två yngsta.

Diagram 26 redovisar utvecklingen för män inom avtalsområdet Kommuner och regioner för åren 2007–2021. Den långvariga sjukfrånvaron ökade 2021 för samtliga åldersgrupper, främst inom åldersgruppen 26–35 år.

Diagram 27 redovisar utvecklingen för kvinnor inom avtalsområdet Svenskt Näringsliv/LO för åren 2007–2021. Den långa sjukfrånvaron har ökat 2021 för samtliga åldersgrupper med undantag för de två yngsta.

Diagram 28 redovisar utvecklingen för män inom avtalsområdet Svenskt Näringsliv/LO för åren 2007–2021. Den långa sjukfrånvaron har ökat 2021 för samtliga åldersgrupper med undantag för de två yngsta.

Diagram 25

Antal långa sjukfall per 1 000 sysselsatta kvinnor, efter åldersgrupp, Kommuner och regioner.

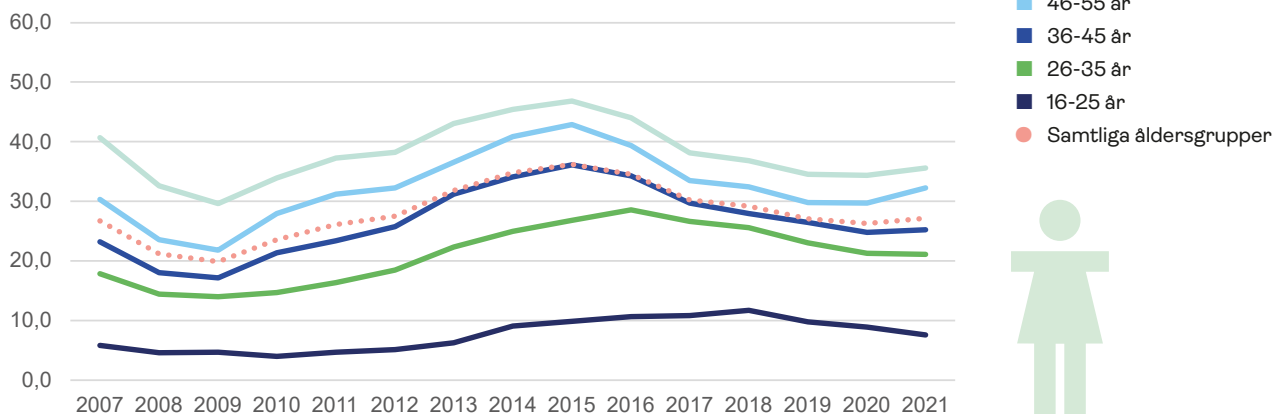

Diagram 26

Antal långa sjukfall per 1 000 sysselsatta män, efter åldersgrupp, Kommuner och regioner.

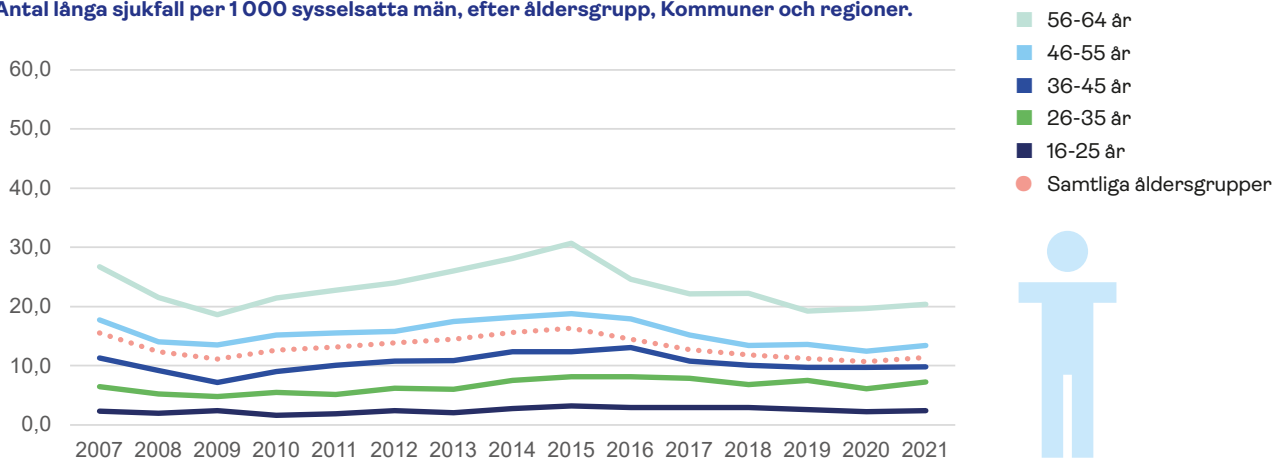

Diagram 27

Antal långa sjukfall per 1 000 sysselsatta kvinnor, efter åldersgrupp, Svenskt Näringsliv/LO.

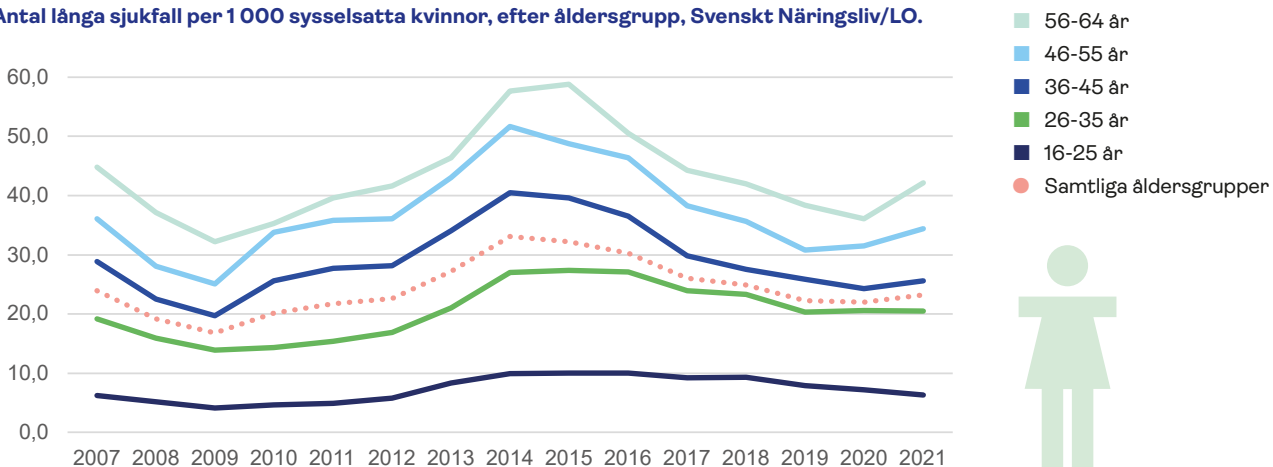
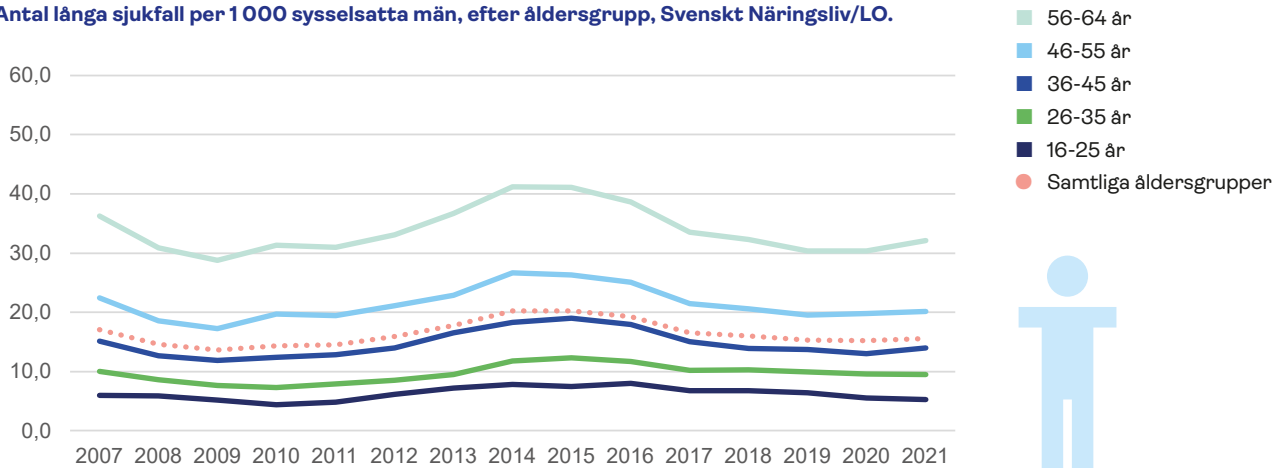

Diagram 28

Antal långa sjukfall per 1 000 sysselsatta män, efter åldersgrupp, Svenskt Näringsliv/LO.

Psykiska och muskuloskeletala diagnoser över tid

Diagram 29 och **diagram 30** visar den procentuella fördelningen av de två vanligaste diagnoserna, *psykiska* och *muskuloskeletala diagnoser*, vid långa sjukfall för åren 2007–2021. Diagrammen är uppdelade efter kön och avtalsområde.

Diagram 29 visar utvecklingen inom avtalsområdet Kommuner och regioner. Andelen *psykiska diagnoser* ökade fram till och med 2016 för både kvinnor och män, men stabiliserades åren därefter. I samband med coronapandemin 2020 minskade andelen psykiska diagnoser för både kvinnor och män men ökade sedan 2021. *Psykiska diagnoser* är den vanligaste orsaken till långvarig sjukfrånvaro inom Kommuner och regioner.

Diagram 30 visar utvecklingen inom avtalsområdet Svenskt Näringsliv/ LO. För kvinnor har andelen *psykiska diagnoser* sedan 2015 gått om andelen *muskuloskeletala diagnoser*. För män ökade andelen *psykiska diagnoser* fram till och med 2016, men är ännu inte i närheten av andelen *muskuloskeletala diagnoser*. I samband med coronapandemin 2020 minskade andelen psykiska diagnoser för både kvinnor och män men ökade sedan 2021. *Muskuloskeletala diagnoser* är den vanligaste diagnosen för avtalsområdet i sin helhet

Diagram 29

Andel i procent med muskuloskeletala eller psykiska diagnoser av alla sjukfall efter kön, Kommuner och regioner.

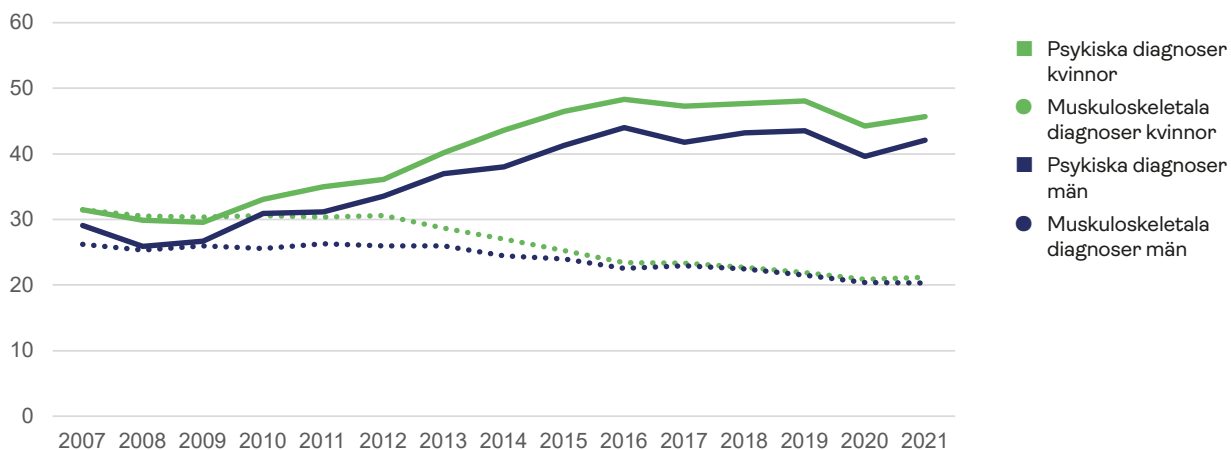
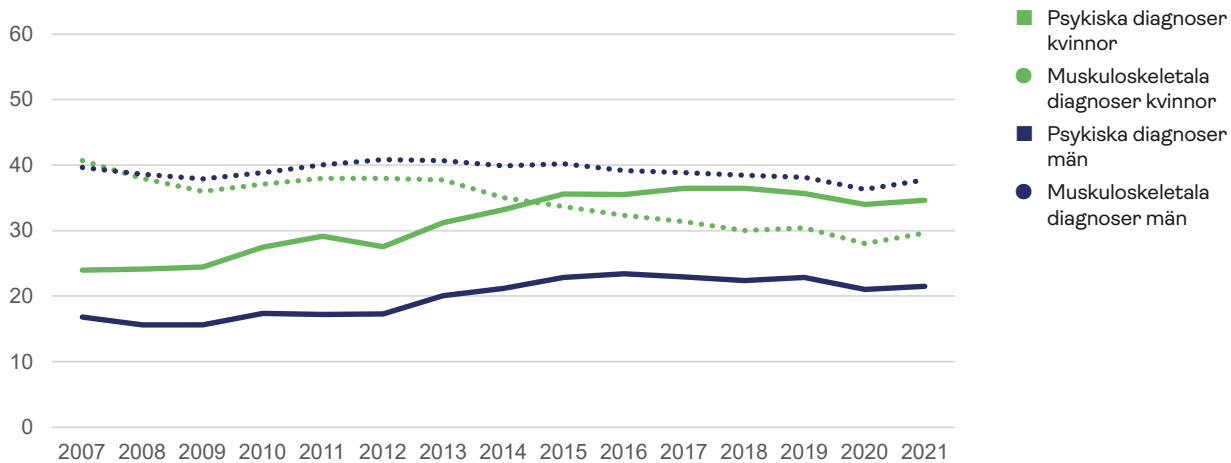

Diagram 30

Andel i procent med muskuloskeletala eller psykiska diagnoser av alla sjukfall efter kön, Svenskt Näringsliv/LO.

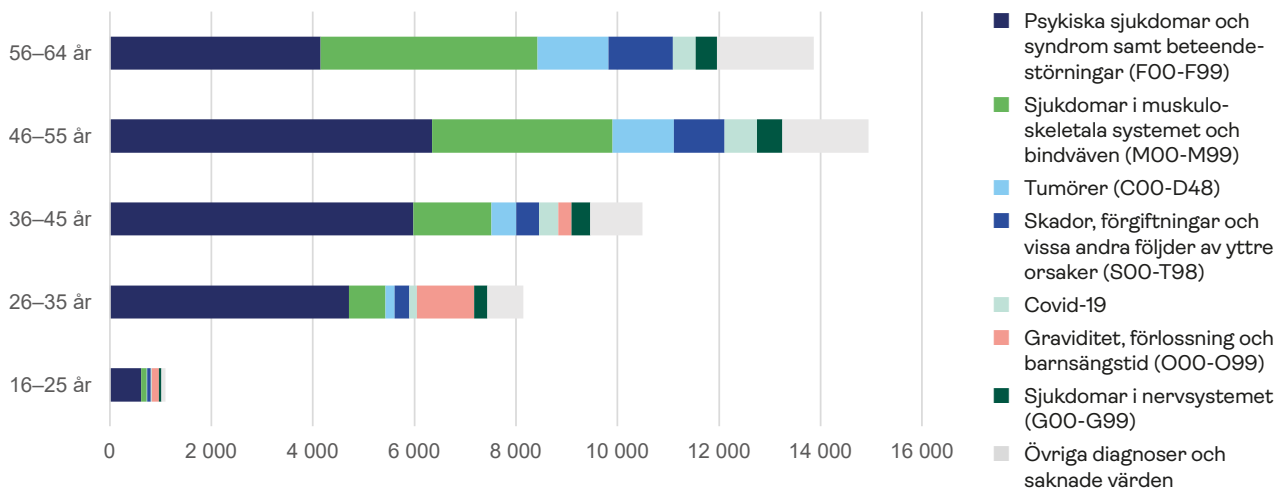
De långa sjukfallens fördelning efter avtalsområde, ålder, kön och diagnos

I **diagram 31** till **34** redovisas sjukfallen efter ålder och diagnoskapitel för åren 2020 och 2021. De fyra diagrammen är uppdelade efter avtalsområde och kön. I ett senare avsnitt av rapporten gör vi en fördjupning om långvarig sjukfrånvaro med diagnos covid-19.

Diagram 31

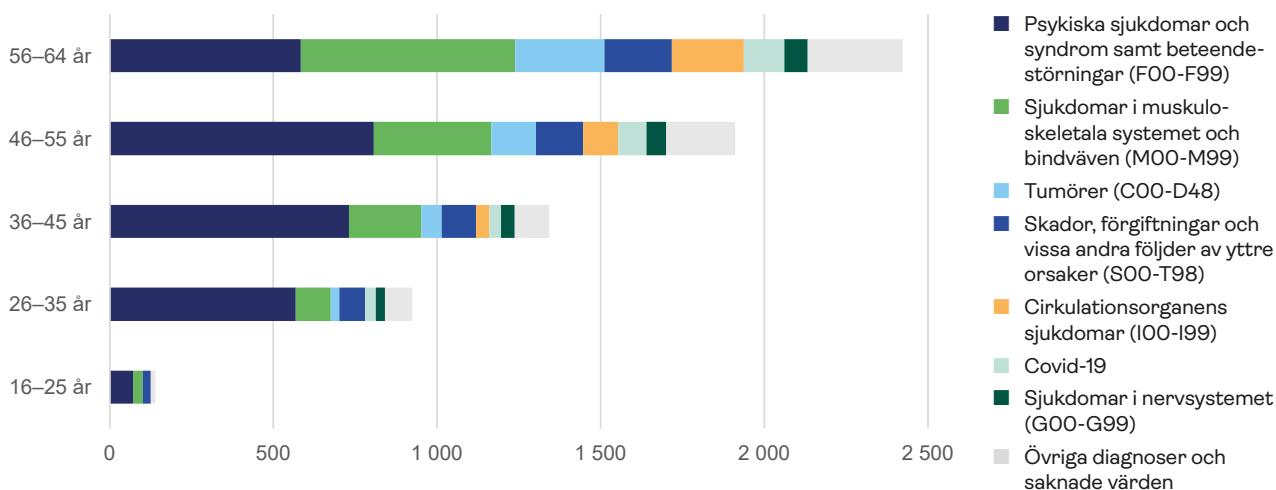
Nya sjukfall för kvinnor med mer än 90 dagars sjukfrånvaro eller månadsersättning 2020 och 2021, efter de vanligaste diagnoskapitlen, diagnos covid-19 och åldersgrupp, Kommuner och regioner.

Minst 10 sjukfall per diagnoskapitel och åldersgrupp.

Diagram 32

Nya sjukfall för män med mer än 90 dagars sjukfrånvaro eller månadsersättning 2020 och 2021, efter de vanligaste diagnoskapitlen, diagnos covid-19 och åldersgrupp, Kommuner och regioner.

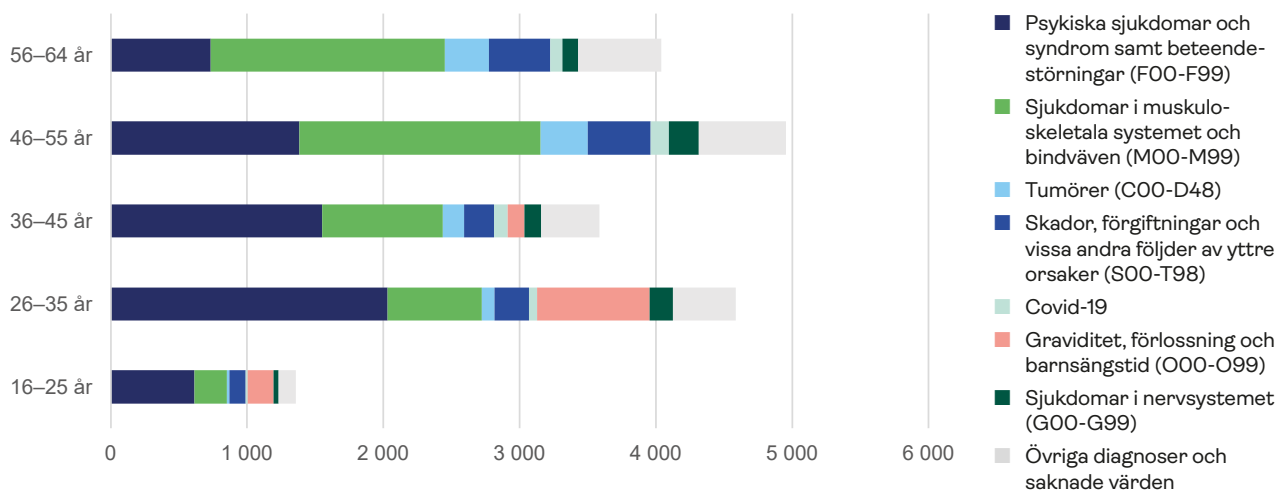

Minst 10 sjukfall per diagnoskapitel och åldersgrupp.

Diagram 33

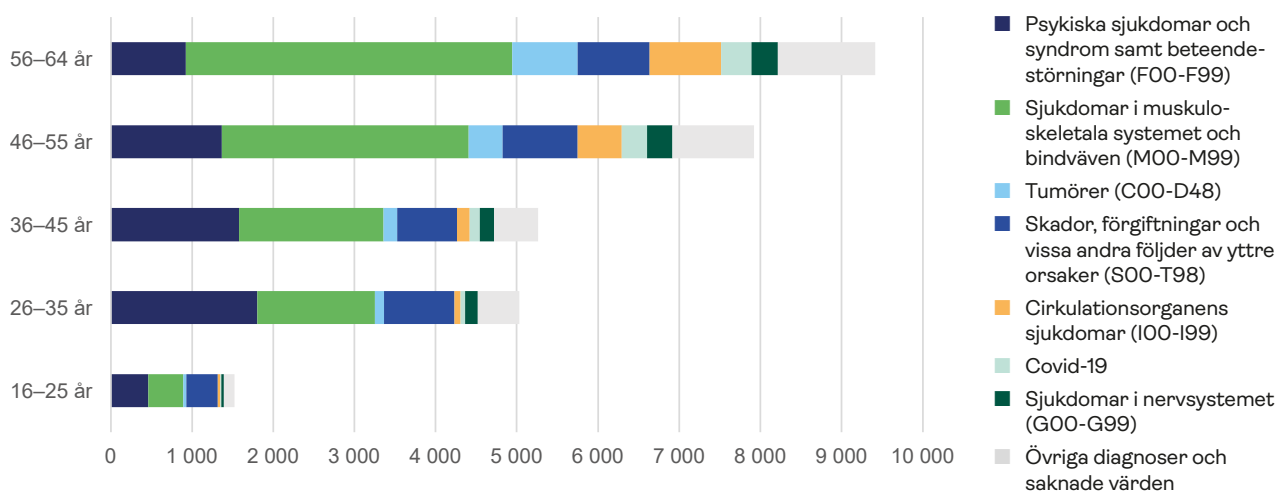
Nya sjukfall för kvinnor med mer än 90 dagars sjukfrånvaro eller månadsersättning 2020 och 2021, efter de vanligaste diagnoskapitlen, diagnos covid-19 och åldersgrupp Svenskt Näringsliv/LO.

Minst 10 sjukfall per diagnoskapitel och åldersgrupp.

Diagram 34

Nya sjukfall för män med mer än 90 dagars sjukfrånvaro eller månadsersättning 2020 och 2021, efter de vanligaste diagnoskapitlen, diagnos covid-19 och åldersgrupp. Svenskt Näringsliv/LO.

Minst 10 sjukfall per diagnoskapitel och åldersgrupp.

Sjukfall med samsjuklighet

I detta avsnitt beskriver vi långvarig sjukfrånvaro med fler än en diagnoskod för avtalsområdena Kommuner och regioner och Svenskt Näringsliv/LO. Av samtliga långvariga sjukfall med fler än en diagnoskod är 66 procent för avtalsområdet Kommuner och regioner och 56 procent inom Svenskt Näringsliv/LO. Med fler än en diagnoskod menas här att den sjukskrivne på sitt läkarintyg har mer än en och upp till tre diagnoskoder enligt klassificeringsstandarden ICD-10, Socialstyrelsen 2022.

Redogörelse för olika benämningar

Här kommer exempel och definitioner av diagnoskapitel och diagnoskod.

Ett diagnoskapitel är till exempel Psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar (F00-F99).

Ett diagnoskapitel innehåller också diagnoskoder. Till exempel innehåller diagnoskapitlet ovan 450 unika diagnoskoder.

Kombinationer av diagnoskapitel

De vanligaste kombinationerna av diagnoskapitel vid långvarig sjukfrånvaro med fler än en diagnoskod för Kommuner och regioner redovisas i **diagram 35**. Kvinnor står för 88 procent av ärendena med fler än en diagnoskod, och män för 12 procent. De vanligaste kombinationerna vid långvarig sjukfrånvaro med två eller flera diagnoser är en kombination av flera psykiska diagnoser och därefter kommer en kombination av flera muskuloskeletala sjukdomar. Det gäller både kvinnor och män.

I **diagram 36** visas motsvarande fördelning för avtalsområdet Svenskt Näringsliv/LO. Här står kvinnor för 43 procent av den långvariga sjukfrånvaron med fler än en diagnoskod och män för 57 procent. Den vanligaste kombinationen för långvarig sjukfrånvaro med två eller

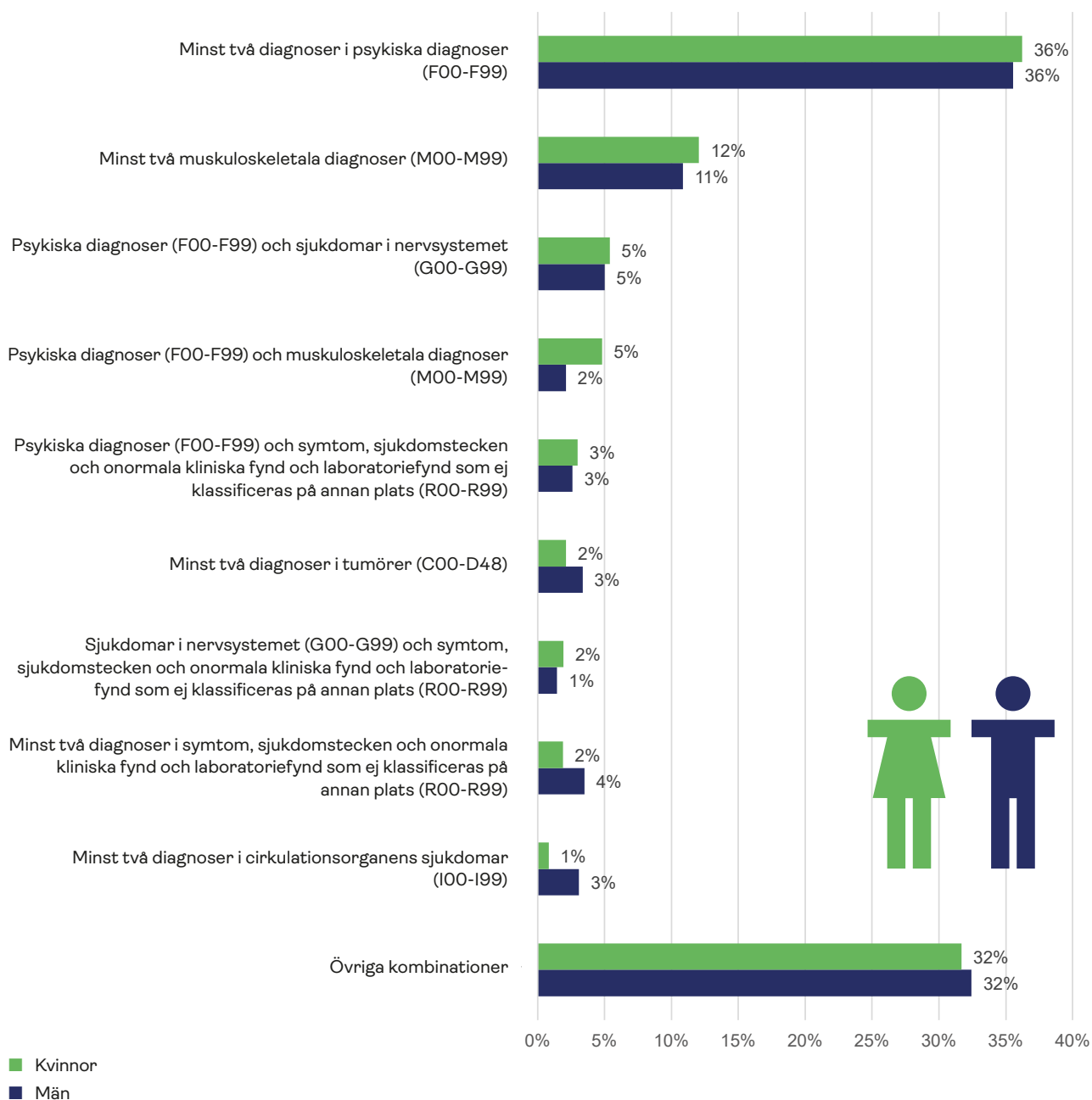
flera diagnoser är en kombination av flera psykiska diagnoser och därefter kommer en kombination av flera muskuloskeletala sjukdomar. Det gäller både kvinnor och män.

När enbart ett diagnoskapitel redovisas i grafen betyder det att diagnoskapitlet förekommer som både första och andra diagnos. Övriga kombinationer är resterande diagnoskapitel (A00-U99) i olika konstellationer utöver de vanligaste som redovisas i grafen.

När enbart ett diagnoskapitel redovisas i grafen betyder det att diagnoskapitlet förekommer som både första och andra diagnos. Övriga kombinationer är resterande diagnoskapitel (A00-U99) i olika konstellationer utöver de vanligaste som redovisas i grafen.

Diagram 35

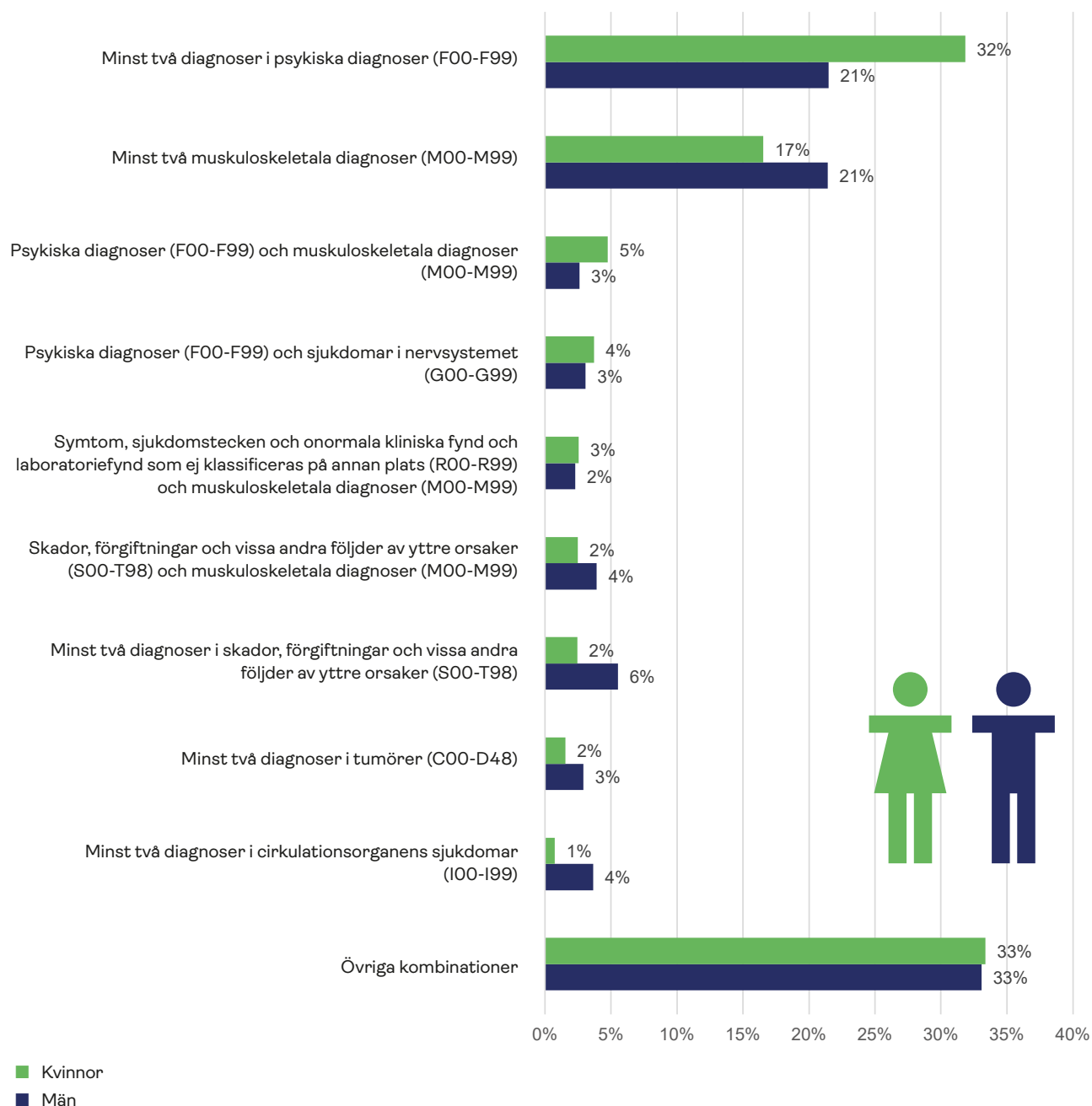
De vanligaste kombinationerna av diagnoskapitel vid minst två diagnoser, uppdelat på kön och som andel av alla sjukfall. Nya sjukfall 2020–2021. Kommuner och regioner.

När enbart ett diagnoskapitel redovisas i grafen betyder det att diagnoskapitlet förekommer som både första och andra diagnos. Övriga kombinationer är resterande diagnoskapitel (A00-U99) i olika konstellationer utöver de vanligaste som redovisas i grafen.

Diagram 36

De vanligaste kombinationerna av diagnoskapitel vid minst två diagnoser, uppdelat på kön och som andel av alla sjukfall. Nya sjukfall 2020–2021. Svenskt Näringsliv/LO.

När enbart ett diagnoskapitel redovisas i grafen betyder det att diagnoskapitlet förekommer som både första och andra diagnos. Övriga kombinationer är resterande diagnoskapitel (A00-U99) i olika konstellationer utöver de vanligaste som redovisas i grafen.

Sjukfall som medfört månadsersättning efter kön och avtalsområde 2016–2020

Afa Försäkring betalar ut månadsersättning till personer med beviljad sjuk- och aktivitetsersättning som omfattas av AGS eller AGS-KL. I **tabell 26** redovisas antalet sjukfall som lett till månadsersättning per 1 000 sysselsatta. Årtalen avser det år som sjukfallen börjat och inte det år som månadsersättningen beviljats. Statistiken är avläst med två års eftersläpning och redovisas därför till och med 2020.

Det har skett en betydande minskning av antalet sjukfall som leder till månadsersättning de senaste åren, både inom Kommuner och regioner och inom Svenskt Näringsliv/LO. Inom båda avtalsområdena ledde 2020 totalt 0,1 sjukfall per 1 000 sysselsatta till månads-

ersättning, jämfört med 0,3 år 2016. Detta sammanfaller med en minskning av antalet nybeviljade sjukersättningar hos Försäkringskassan. Ökad andel avslag på ansökan om sjukersättning är en förklaring. En annan förklaring är att sjukersättning börjat beviljats senare i sjukfall efter att den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen avskaffades 2016.

Från och med 1 september 2022 gäller särskilda regler för sjukersättning för personer över 60 år. Regeländringen innebär att fler äldre kan beviljas sjukersättning av Försäkringskassan. Detta kan ha haft viss påverkan på risken för 2020 men kommer sannolikt ha större påverkan på efterföljande år.

Tabell 26

Nya sjukfall som har lett till månadsersättning 2016–2020, per 1 000 sysselsatta efter kön och avtalsområde.

		Risk 2016	Risk 2017	Risk 2018	Risk 2019	Risk 2020	Antal långa sjukfall 2020 som lett till månadsersättning
Kommuner och regioner	Kvinnor	0,3	0,2	0,2	0,2	0,1	114
	Män	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	42
	Total	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	156
Svenskt Näringsliv/LO	Kvinnor	0,4	0,2	0,2	0,1	0,2	62
	Män	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	116
	Total	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	178

Antal långa sjukfall per 1 000 sysselsatta efter län och kön

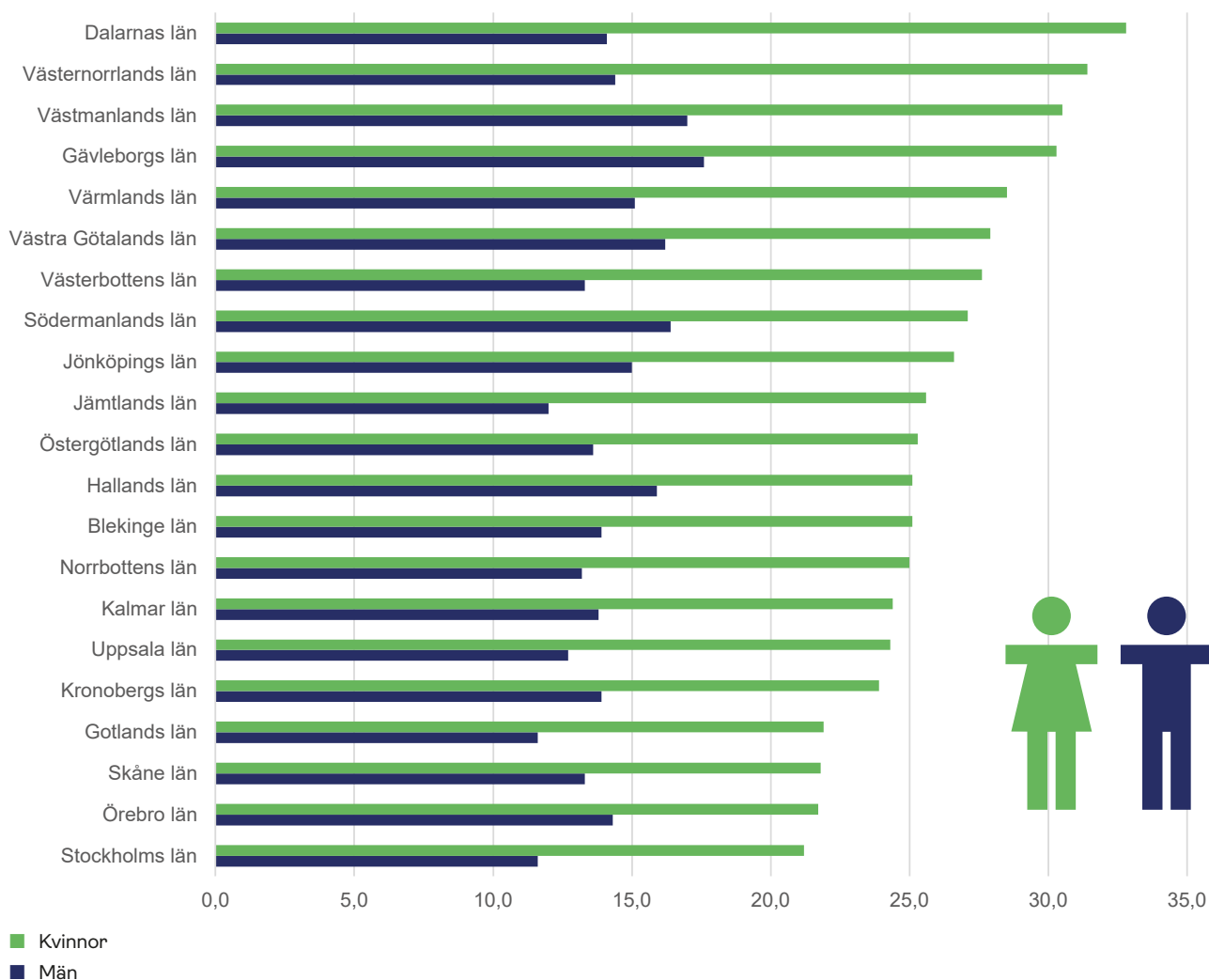
Diagram 37 visar antalet fall av långvarig sjukfrånvaro per 1 000 sysselsatta 2021 fördelat på län och kön. Den regionala spridningen av antalet långvariga sjukfall per 1 000 sysselsatta totalt visas i form av en kartbild (**karta 2**).

Totalt var risken högst i Gävleborgs län, med 24,0 sjukfall per 1 000 sysselsatta, och lägst i Stockholms län, med 16,4 sjukfall per 1 000 sysselsatta.

Kvinnor hade 2021 fler långa sjukfall per 1 000 sysselsatta än män i samtliga län. Under 2021 var risken för kvinnor högst i Dalarnas län, med 32,8 långa sjukfall per 1 000 sysselsatta. Lägst risk för kvinnor hade Stockholms län med 21,2. För män var risken högst i Gävleborgs län med 17,6, lägst var risken i Stockholms län med 11,6.

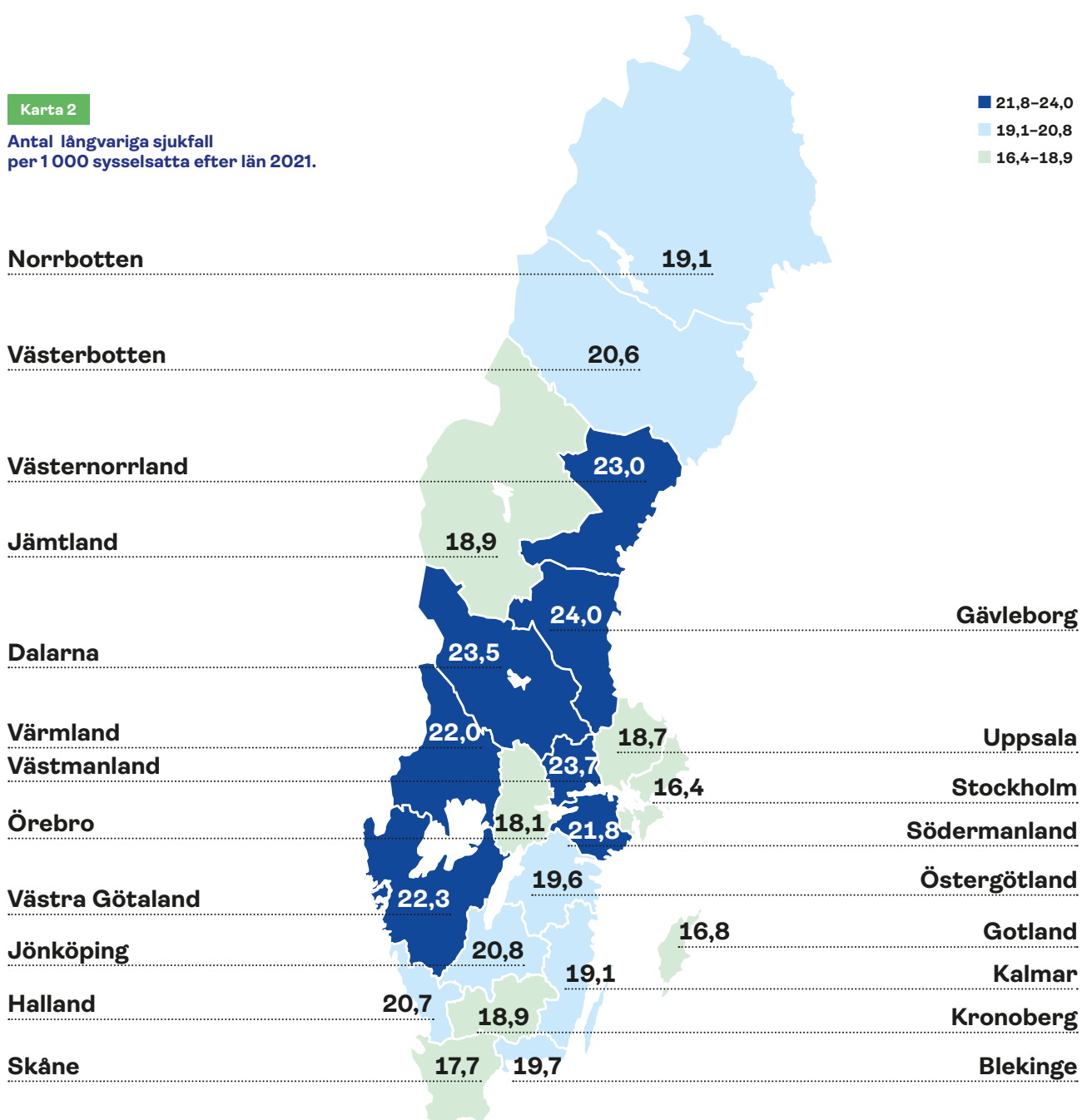
Diagram 37

Risk (antal långa sjukfall per 1 000 sysselsatta) 2021 efter län och kön.

Störst skillnad mellan könen hade Dalarnas län, med knappt 19 sjukfall per 1 000 sysselsatta. Minst skillnad mellan könen hade Örebro län, med knappt 7 sjukfall per 1 000 sysselsatta. Skillnaden mellan länen kan delvis förklaras av skillnader i näringslivsstrukturen. Risker är beräknad efter var den sjukskrivna personen bor och inte utifrån var arbetsplatsen är belägen.

Fördjupning:

Långvarig sjukfrånvaro med diagnos covid-19 efter avtalsområde

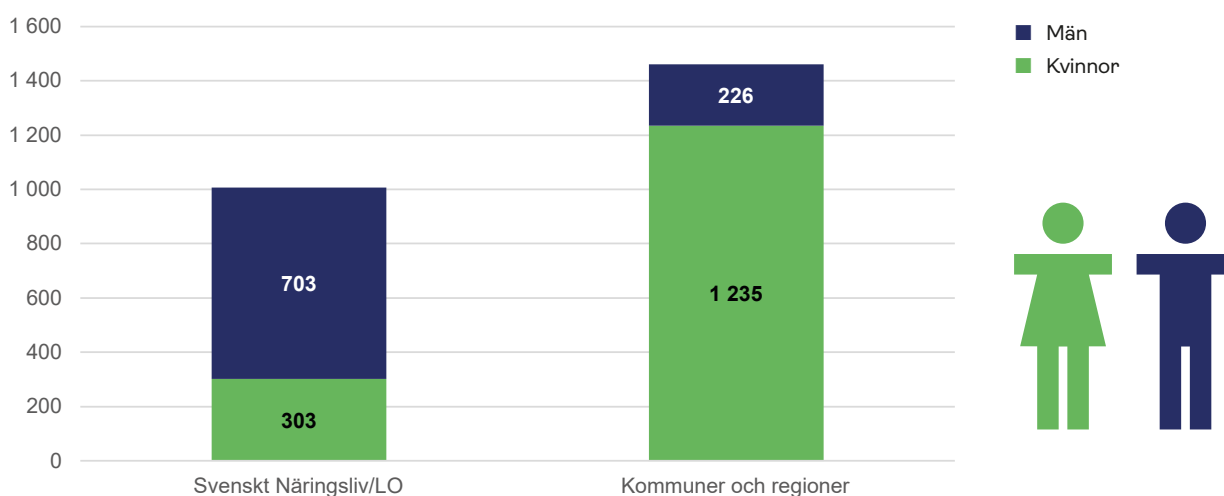
I detta avsnitt redovisar vi nya sjukfall med diagnos covid-19 som har lett till mer än 90 dagars sjukfrånvaro eller månadsersättning. Sjukfallen startade 2020–2021. Detta avsnitt skiljer sig från avsnittet Arbetssjukdomar med diagnos covid-19 som redovisas i rapportens arbets-skadedel och som omfattar ärenden som har ersatts av arbetsskadeförsäkringen TFA/TFA-KL/PSA. De långvariga sjukfallen i detta avsnitt har ersatts av sjukförsäkringen AGS/ AGS-KL. Dessa ärenden behöver inte vara arbetsrelaterade.

I Kommuner och regioner står kvinnor för 1 235 sjukfall med insjuknandeår 2020–2021 och män för 226, vilket motsvarar 85 respektive 15 procent. Inom Svenskt Näringsliv/LO står kvinnor för 303 sjukfall och män för 703, vilket motsvarar 30 respektive 70 procent. Att könsfördelningen skiljer sig åt mellan Kommuner och regioner och Svenskt Näringsliv/LO beror på könsfördelningen i sysselsättningen. Det är fler kvinnor än män som arbetar i Kommuner och regioner, och fler män än kvinnor som arbetar inom Svenskt Näringsliv/LO.

Diagram 38 visar hur könsfördelningen för långa sjukfall med diagnos covid-19 skiljer sig åt mellan Kommuner och regioner och Svenskt Näringsliv/LO.

Diagram 38

Sjukfall för kvinnor och män med mer än 90 dagars sjukfrånvaro eller månadsersättning med diagnos covid-19, insjuknandeår 2021–2021, Kommuner och regioner samt Svenskt Näringsliv/LO.

I **tabell 27** och **28** visas antalet långa sjukfall som medfört mer än 90 dagars sjukfrånvaro eller månadsersättning med diagnos covid-19, fördelat på kön och yrkesgrupp för Kommuner och regioner och Svenskt Näringsliv/LO.

Tabell 27 visar att i Kommuner och regioner är det främst människonära yrken såsom vårdyrken som har haft långvarig sjukfrånvaro med diagnos covid-19. Flest sjukfall drabbar yrkesgrupperna undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl. och sjuksköterskor

och barnmorskor för. Därefter kommer skolpersonal, som bland annat barnskötare, fritidsledare, m.fl. samt förskollärare och fritidspedagoger.

Tabell 28 visar motsvarande siffror för Svenskt Näringsliv/LO. De yrken med flest fall av långvarig sjukfrånvaro med diagnos covid-19 är metall- och övrigt industriellt arbete, yrkesförare samt godshanterings- och lagerarbete, m.m.

Tabell 27

Antal långa sjukfall med diagnos covid-19 insjuknandeår 2020–2021 per kön och yrkesgrupp, Kommuner och regioner.

Yrke	Kvinnor	Män
Undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl.	443	48
Sjuksköterskor och barnmorskor	129	10
Barnskötare, fritidsledare, m.fl.	121	12
Lärare och skolledare	90	30
Förskollärare och fritidspedagoger	108	
Socialt arbete	66	11
Kontors- och kundserviceyrken	61	
Läkare	34	14
Chefsyrken	29	
Restaurang- och storköksarbete	23	
Fastighetsskötare, expeditionsvakter, renhållningsarbetare, m.fl.		24
Övrigt hälso-, sjukvårds-, vård- och omsorgsarbete	21	
Tandvårdsarbete	21	
Städare och fönsterputsare	14	
Övriga yrkesgrupper	75	77
Samtliga yrkesgrupper	1 235	226

Minst 10 sjukfall per yrkesgrupp och kön.

Tabell 28

Antal långa sjukfall med diagnos covid-19 insjuknandeår 2020–2021 per kön och yrkesgrupp, Svenskt Näringsliv/LO.

Yrke	Kvinnor	Män
Metall- och övrigt industriellt arbete	29	154
Yrkesförare	17	140
Godshanterings- och lagerarbete, m. m.	21	88
Försäljare inom handel, m.m.	70	20
Städare och fönsterputsare	47	37
Betong-, bygg- och anläggningsarbete		55
Fastighetsskötare, expeditionsvakter, renhållningsarbetare, m.fl.		34
Restaurang- och storköksarbete	14	21
Byggnadsträarbetare		29
Elektriskt arbete		22
Livsmedelsarbete	13	
Väktare, ordningsvakter		10
Isolerings- och VVS-montörer		14
Jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsarbete		11
Övriga yrkesgrupper	92	68
Samtliga yrkesgrupper	303	703

Minst 10 sjukfall per yrkesgrupp och kön.

I **tabell 29** och **30** redovisas antal sjukfall med diagnos covid-19 som har medfört mer än 90 dagars sjukfrånvaro eller månadsersättning fördelat på åldersgrupp och kön för Kommuner och regioner respektive Svenskt Näringsliv/LO.

Tabell 29 visar att i Kommuner och regioner är det åldersgruppen 46–55 år som har drabbats av flest långa sjukfall med diagnos covid-19. **Tabell 30** visar att i Svenskt Näringsliv/LO var det ungefär lika många sjukfall i åldersgrupperna 46–55 och 56–64 år.

För både Kommuner och regioner och Svenskt Näringsliv/LO var det lägst antal långa sjukfall med covid-19 i åldersgruppen 16–35 år.

Utöver sjukfall med diagnos covid-19 har det under 2020–2021 skett en ökning av långa sjukfall inom diagnoskapitel som innehåller covidliknande symtom, exempelvis andningsorganens sjukdomar. I början av pandemin saknades möjlighet att testa för covid-19 och många av dessa sjukfall var sannolikt covid-19.

Tabell 29

Antal långa sjukfall med diagnos covid-19 för kvinnor och män insjuknandeår 2020–2021 uppdelat per åldersgrupp, Kommuner och regioner.

	Kvinnor	Män	Total
16–35 år	126	24	150
36–45 år	270	26	296
46–55 år	491	73	564
56–64 år	348	103	451
Total	1 235	226	1 461

Tabell 30

Antal långa sjukfall med diagnos covid-19 för kvinnor och män insjuknandeår 2020–2021 uppdelat per åldersgrupp, Svenskt Näringsliv/LO

	Kvinnor	Män	Total
16–35 år	58	51	109
36–45 år	68	103	171
46–55 år	101	242	343
56–64 år	76	307	383
Total	303	703	1 006

Bilagor

Bilaga 1 – Tabell 31

Arbetsolycksfall som orsakat dödsfall 2021.

Händelse	Antal
Klämskador, övriga	2
Båt	2
Lasta, lossa, bära eller flytta	2
Fall från höjd	2
Maskiner för bearbetning och framställning	1
Djur	1
Något ramlar, tippas, välter eller rasar	1
Hetta, eld, explosion, svets, el eller kyla	1
Hot och våld	1
Total	13

Bilaga 2a – Tabell 32

Arbetssjukdomar som orsakat dödsfall med insjuknandeår 2011–2021, efter diagnos.

Diagnos	Antal
Andningsorganens sjukdomar (J00-J99)	6
Cirkulationsorganens sjukdomar (I00-I99)	1
Covid-19	3
Psyksiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar (F00-F99)	6
Skador, förgiftningar och vissa andra följder av yttre orsaker (S00-T98)	2
Symtom, sjukdomstecken och onormala kliniska fynd och laboratoriefynd som ej klassificeras annorstädes	6
Tumörer (C00-D48)	176
Total	200

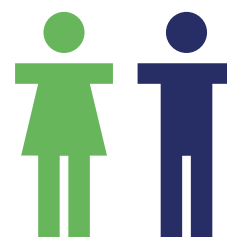
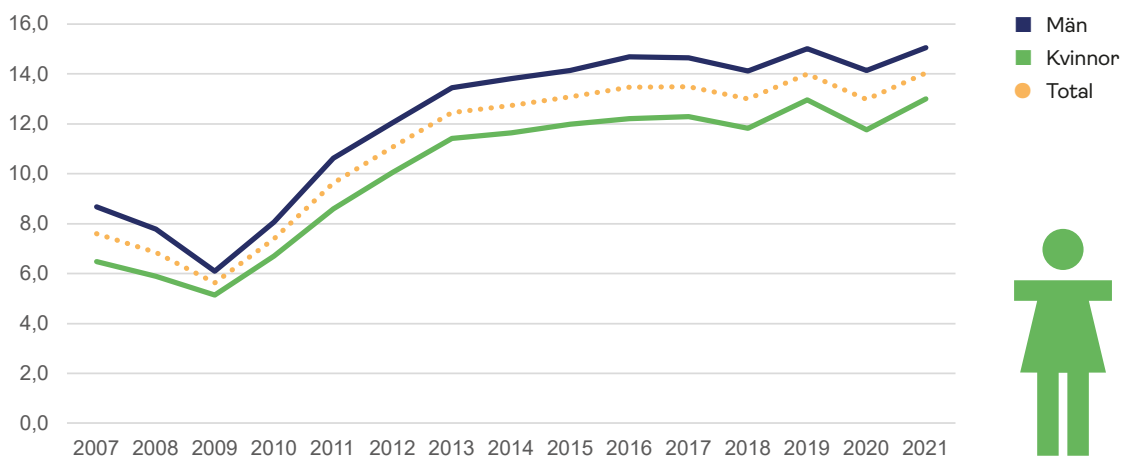
Bilaga 2b – Tabell 33

Arbetssjukdomar som orsakat dödsfall 2011–2021, efter yrkesgrupp.

Yrkesgrupp	Antal
Metall- och övrigt industriellt arbete	58
Betong-, bygg- och anläggningsarbete	29
Isolerings- och VVS-montörer	20
Elektriskt arbete	16
Byggnadsträarbetare	15
Byggnadsmålare	8
Chefsyrken	8
Ingenjörer och tekniker	7
Yrkesförare	5
Brandpersonal	3
Försäljare inom handel, m.m.	3
Fastighetsskötare, expeditionsvakter, renhållningsarbetare, m.fl.	3
Godshanterings- och lagerarbete, m. m.	3
Poliser	2
Undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl.	2
Lärare och skolledare	2
Fastighetsmäklare, fastighetsförvaltare, m.fl.	2
Sjuksköterskor och barnmorskor	1
Däckpersonal, lotsar och fartygsbefäl	1
Träindustriarbete	1
Läkare	1
Gruv- och bergarbete, stenhuggare	1
Övriga tjänstemän	9
Samtliga yrkesgrupper	200

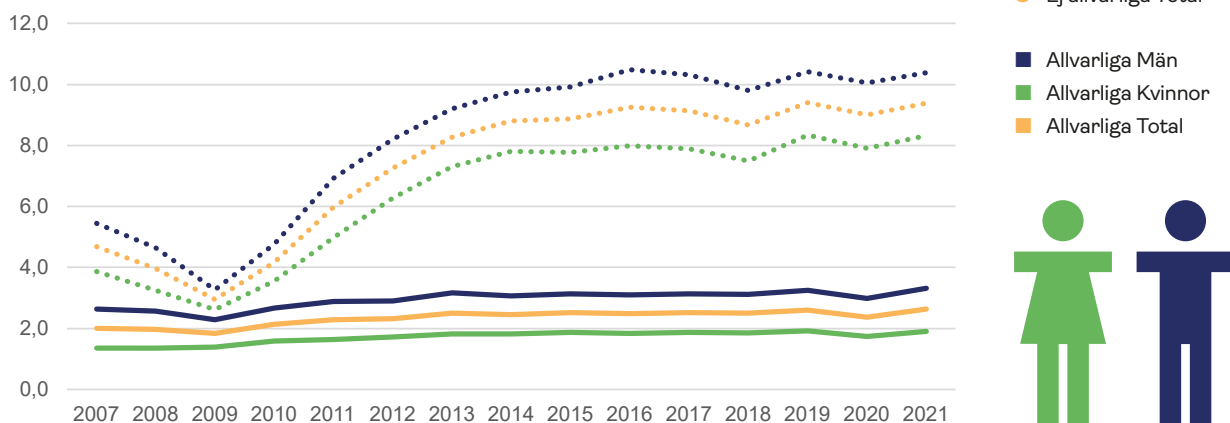
Bilaga 3a – Diagram 39

Antal godkända arbetsskador, det vill säga färdolyckor, arbetsolyckor och arbetssjukdomar per 1 000 sysselsatta, total och per kön.

Bilaga 3b – Diagram 40

Antal allvarliga och ej allvarliga arbetsolycksfall per 1 000 sysselsatta, totaler och per kön.

Varje skadeår är avläst 31 december året efter. Ökningen av antalet arbetsskador per 1 000 sysselsatta från och med 2010 har flera förklaringar, ökad sysselsättning med fler arbetade timmar, ändrade försäkringsvillkor, som gjorde att fler blev berättigade till ersättning, 2012 samt införandet av webbanmälan 2012.

Ökningen har till största del utgjorts av ej allvarliga olyckor, detta illustreras i **diagram 40**, där det framgår att utvecklingen av allvarliga olycksfall har varit relativt jämn.

Bilaga 4a – Tabell 34

Antal nya sjukfall med mer än 14 dagars sjukfrånvaro, Kommuner och regioner.

Sjukklass	Kön	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
15-90 sjukdagar*	Kvinnor	426	435	542	516	434	416	401	362	321	294	238
	Män	270	243	298	270	256	225	211	188	176	183	128
	Total	696	678	840	786	690	641	612	550	497	477	366
Mer än 90 sjukdagar	Kvinnor	21 640	22 724	26 092	29 220	31 557	31 126	27 659	26 952	24 953	24 146	24 229
	Män	3 168	3 326	3 549	3 982	4 324	4 130	3 719	3 585	3 432	3 335	3 369
	Total	24 808	26 050	29 641	33 202	35 881	35 256	31 378	30 537	28 385	27 481	27 598
Månadsersättning	Kvinnor	1 556	1 693	2 328	1 915	1 224	543	363	269	211	114	52
	Män	336	363	419	330	266	138	99	65	57	42	18
	Total	1 892	2 056	2 747	2 245	1 490	681	462	334	268	156	70
Total		27 396	28 784	33 228	36 233	38 061	36 578	32 452	31 421	29 150	28 114	28 034

*I Kommuner och regioner lämnas ersättning för korta sjukfall endast för timanställda.

Bilaga 4b – Tabell 35

Antal nya sjukfall med mer än 14 dagars sjukfrånvaro, Svenskt Näringsliv/LO.

Sjukklass	Kön	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
15-90 sjukdagar	Kvinnor	13 797	13 375	13 851	13 819	13 571	14 612	14 209	12 976	12 491	14 498	11 791
	Män	22 029	21 676	22 269	22 297	21 769	23 390	23 140	20 982	20 140	24 573	20 044
	Total	35 826	35 051	36 120	36 116	35 340	38 002	37 349	33 958	32 631	39 071	31 835
Mer än 90 sjukdagar	Kvinnor	8 851	9 261	11 033	12 472	13 196	12 547	10 912	10 597	9 774	9 126	9 299
	Män	13 327	14 451	16 146	17 359	18 461	17 969	15 888	15 710	15 136	14 377	14 581
	Total	22 178	23 712	27 179	29 831	31 657	30 516	26 800	26 307	24 910	23 503	23 880
Månadsersättning	Kvinnor	729	871	1 234	1 051	653	339	173	153	95	62	35
	Män	1 054	1 240	1 460	1 429	963	544	321	271	154	116	79
	Total	1 783	2 111	2 694	2 480	1 616	883	494	424	249	178	114
Total		59 787	60 874	65 993	68 427	68 613	69 401	64 643	60 689	57 790	62 752	55 829

I **bilaga 4b** redovisas både långa och korta sjukfall inom avtalsområdet Svenskt Näringsliv/LO. Det totala antalet sjukfall minskade mellan 2020 och 2021. Det beror på att

antalet kortvariga sjukfall som varat mellan 15–90 dagar minskade markant. Det i sin tur förklaras av en minskad sjukfrånvaro på grund av covid-19.

Bilaga 5a – Tabell 36

Nya sjukfall mer än 90 dagars sjukfrånvaro eller månadsersättning 2020 och 2021.
De vanligaste diagnoserna uppdelade efter kön, Kommuner och regioner.

Diagnos	Kvinnor	Andel av alla diagnoser för kvinnor	Män	Andel av alla diagnoser för män	Total	Andel av alla diagnoser
Andningsorganens sjukdomar	625	1,3%	90	1,3%	715	1,3%
Cirkulationsorganens sjukdomar	1 036	2,1%	377	5,6%	1 413	2,6%
Akut hjärtinfarkt	55	0,1%	31	0,5%	86	0,2%
Andra former av hjärtsjukdom	256	0,5%	95	1,4%	351	0,6%
Sjukdomar i hjärnans kärl	476	1,0%	169	2,5%	645	1,2%
Covid-19	1 235	2,5%	226	3,3%	1 461	2,6%
Endokrina sjukdomar, nutritionsrubbingar och ämnesomsättningssjukdomar	332	0,7%	54	0,8%	386	0,7%
Faktorer av betydelse för hälsotillståndet och för kontakter med hälso- och sjukvården	293	0,6%	61	0,9%	354	0,6%
Graviditet, förlossning och barnsängstid	1 544	3,2%			1 544	2,8%
Hudens och underhudens sjukdomar	185	0,4%	33	0,5%	218	0,4%
Matsmältningsorganens sjukdomar	482	1,0%	99	1,5%	581	1,1%
Psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar	21 814	44,9%	2 761	40,8%	24 575	44,4%
Anpassningsstörningar och reaktion på svår stress	13 402	27,6%	1 334	19,7%	14 736	26,6%
Förstämmningssyndrom	5 006	10,3%	839	12,4%	5 845	10,6%
Ångestsyndrom	2 632	5,4%	400	5,9%	3 032	5,5%
Sjukdomar i blod och blodbildande organ samt vissa rubbningar i immunsystemet	107	0,2%	10	0,1%	117	0,2%
Sjukdomar i muskuloskeletala systemet och bindväven	10 194	21,0%	1 373	20,3%	11 567	20,9%
Ledsjukdomar	3 673	7,6%	503	7,4%	4 176	7,6%
Ryggsjukdomar	3 622	7,5%	590	8,7%	4 212	7,6%
Sjukdomar i mjukvävnader	2 434	5,0%	223	3,3%	2 657	4,8%
Sjukdomar i nervsystemet	1 578	3,3%	205	3,0%	1 783	3,2%
Sjukdomar i urin- och könsorganen	266	0,5%	46	0,7%	312	0,6%
Sjukdomar i ögat och närliggande organ	105	0,2%	31	0,5%	136	0,2%
Sjukdomar i örat och mastoidutskottet	190	0,4%	36	0,5%	226	0,4%
Skador, förgiftningar och vissa andra följder av yttre orsaker	3 077	6,3%	558	8,2%	3 635	6,6%
Symtom, sjukdomstecken och onormala kliniska fynd och laboratoriefynd som ej klassificeras på annan plats	1 426	2,9%	182	2,7%	1 608	2,9%
Tumörer	3 276	6,7%	501	7,4%	3 777	6,8%
Vissa infektionssjukdomar och parasitsjukdomar	225	0,5%	33	0,5%	258	0,5%
Övriga diagnoser och saknade värden	552		88		640	
Total	48 542		6 764		55 306	

Bilaga 5b – Tabell 37

Nya sjukfall mer än 90 dagars sjukfrånvaro eller månadsersättning 2020 och 2021.
De vanligaste diagnoserna uppdelade efter kön, Svenskt Näringsliv/LO.

Diagnos	Kvinnor	Andel av alla diagnoser för kvinnor	Män	Andel av alla diagnoser för män	Total	Andel av alla diagnoser
Andningsorganens sjukdomar	247	1,3%	380	1,3%	627	1,3%
Cirkulationsorganens sjukdomar	366	2,0%	1 691	5,8%	2 057	4,3%
Akut hjärtinfarkt	22	0,1%	176	0,6%	198	0,4%
Andra former av hjärtsjukdom	101	0,5%	532	1,8%	633	1,3%
Sjukdomar i hjärnans kärl	148	0,8%	583	2,0%	731	1,5%
Covid-19	303	1,6%	703	2,4%	1 006	2,1%
Endokrina sjukdomar, nutritionsrubbingar och ämnesomsättningssjukdomar	127	0,7%	185	0,6%	312	0,7%
Faktorer av betydelse för hälsotillståndet och för kontakter med hälso- och sjukvården	121	0,7%	256	0,9%	377	0,8%
Graviditet, förlossning och barnsängstid	1 139	6,1%			1 139	2,4%
Hudens och underhudens sjukdomar	74	0,4%	193	0,7%	267	0,6%
Matsmältningsorganens sjukdomar	213	1,1%	541	1,9%	754	1,6%
Psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar	6 314	34,1%	6 146	21,1%	12 460	26,1%
Anpassningsstörningar och reaktion på svår stress	2 840	15,3%	2 154	7,4%	4 994	10,5%
Förstämningssyndrom	1 870	10,1%	2 187	7,5%	4 057	8,5%
Ångestsyndrom	1 182	6,4%	1 086	3,7%	2 268	4,8%
Sjukdomar i blod och blodbildande organ samt vissa rubbningar i immunsystemet	42	0,2%	62	0,2%	104	0,2%
Sjukdomar i muskuloskeletala systemet och bindväven	5 302	28,6%	10 706	36,7%	16 008	33,6%
Ledsjukdomar	1 684	9,1%	3 678	12,6%	5 362	11,2%
Ryggsjukdomar	1 851	10,0%	4 260	14,6%	6 111	12,8%
Sjukdomar i mjukvävnader	1 573	8,5%	2 360	8,1%	3 933	8,2%
Sjukdomar i nervsystemet	667	3,6%	998	3,4%	1 665	3,5%
Sjukdomar i urin- och könsorganen	96	0,5%	196	0,7%	292	0,6%
Sjukdomar i ögat och närliggande organ	42	0,2%	151	0,5%	193	0,4%
Sjukdomar i örat och mastoidutskottet	46	0,2%	88	0,3%	134	0,3%
Skador, förgiftningar och vissa andra följder av yttre orsaker	1 502	8,1%	3 795	13,0%	5 297	11,1%
Symtom, sjukdomstecken och onormala kliniska fynd och laboratoriefynd som ej klassificeras på annan plats	605	3,3%	852	2,9%	1 457	3,1%
Tumörer	937	5,1%	1 548	5,3%	2 485	5,2%
Vissa infektionssjukdomar och parasitsjukdomar	90	0,5%	160	0,5%	250	0,5%
Övriga diagnoser och saknade värden	289		502		791	
Total	18 522		29 153		47 675	

Bilaga 6a – Tabell 38

Mediansjukfrånvarotid i dagar för de vanligaste diagnoserna 2020–2021, Kommuner och regioner.

Diagnos	Kvinnor	Män
Andningsorganens sjukdomar	196	206
Cirkulationsorganens sjukdomar	322	256
Varav akut hjärtinfarkt	185	195
Andra former av hjärtsjukdom	260	221
Sjukdomar i hjärnans kärl	360	360
Covid-19	258	260
Endokrina sjukdomar, nutritionsrubbingar och ämnesomsättningssjukdomar	218	245
Faktorer av betydelse för hälsotillståndet och för kontakter med hälso- och sjukvården	221	148
Graviditet, förlossning och barnsängstid	145	
Hudens och underhudens sjukdomar	229	221
Matsmältningsorganens sjukdomar	222	204
Psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar	259	248
Varav anpassningsstörningar och reaktion på svår stress	259	246
Förstämmningssyndrom	263	253
Ångestsyndrom	237	224
Sjukdomar i blod och blodbildande organ samt vissa rubbingar i immunsystemet	220	356
Sjukdomar i muskuloskeletala systemet och bindväven	213	200
Varav ledsjukdomar	201	181
Ryggsjukdomar	231	221
Sjukdomar i mjukvävnader	214	190
Sjukdomar i nervsystemet	296	329
Sjukdomar i urin- och könsorganen	294	360
Sjukdomar i ögat och närliggande organ	296	192
Sjukdomar i örat och mastoidutskottet	278	305
Skador, förgiftningar och vissa andra följder av yttre orsaker	175	174
Symtom, sjukdomstecken och onormala kliniska fynd och laboratoriefynd som ej klassificeras på annan plats	252	233
Tumörer	360	323
Vissa infektionssjukdomar och parasitsjukdomar	215	224
Total	241	230

Bilaga 6b – Tabell 39

Mediansjukfrånvarotid i dagar för de vanligaste diagnoserna 2020–2021, Svenskt Näringsliv/LO.

Diagnos	Kvinnor	Män
Andningsorganens sjukdomar	163	180
Cirkulationsorganens sjukdomar	285	200
Varav akut hjärtinfarkt	130	149
Andra former av hjärtsjukdom	206	180
Sjukdomar i hjärnans kärl	360	342
Covid-19	187	189
Endokrina sjukdomar, nutritionsrubbingar och ämnesomsättningssjukdomar	190	192
Faktorer av betydelse för hälsotillståndet och för kontakter med hälso- och sjukvården	244	165
Graviditet, förlossning och barnsängstid	134	
Hudens och underhudens sjukdomar	203	190
Matsmältningsorganens sjukdomar	181	179
Psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar	222	214
Varav anpassningsstörningar och reaktion på svår stress	222	208
Förstämmningssyndrom	228	219
Ångestsyndrom	198	196
Sjukdomar i blod och blodbildande organ samt vissa rubbingar i immunsystemet	208	187
Sjukdomar i muskuloskeletala systemet och bindväven	186	180
Varav ledsjukdomar	180	163
Ryggsjukdomar	197	191
Sjukdomar i mjukvävnader	183	180
Sjukdomar i nervsystemet	210	224
Sjukdomar i urin- och könsorganen	180	279
Sjukdomar i ögat och närliggande organ	221	180
Sjukdomar i örat och mastoidutskottet	176	189
Skador, förgiftningar och vissa andra följder av yttre orsaker	154	147
Symtom, sjukdomstecken och onormala kliniska fynd och laboratoriefynd som ej klassificeras på annan plats	214	196
Tumörer	344	303
Vissa infektionssjukdomar och parasitsjukdomar	177	189
Total	195	187

Bilaga 7a – Tabell 40

Risk (antal långa sjukfall per 1 000 sysselsatta) efter ålder och avtalsområde, Kommuner och regioner.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
16–25 år	4,1	4,5	5,3	7,5	8,1	8,5	8,5	9,0	7,5	6,7	5,8
26–35 år	13,8	15,6	18,4	20,8	22,2	23,4	21,8	20,7	18,9	17,3	17,4
36–45 år	20,5	22,5	26,7	29,2	30,6	29,3	25,1	23,7	22,4	21,1	21,4
46–55 år	27,8	28,7	32,4	36,0	37,5	34,5	29,3	28,0	26,0	25,6	27,9
56–64 år	33,7	34,7	38,9	41,2	43,0	39,4	34,3	33,3	30,9	30,9	32,1
Total	23,2	24,4	27,8	30,3	31,5	29,6	25,9	24,9	23,1	22,3	23,2

Bilaga 7b – Tabell 41

Risk (antal långa sjukfall per 1 000 sysselsatta) efter ålder och avtalsområde, Svenskt Näringsliv/LO.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
16–25 år	4,9	6,0	7,6	8,7	8,5	8,8	7,8	7,8	7,0	6,2	5,7
26–35 år	10,2	11,1	13,1	16,4	16,9	16,4	14,3	14,2	13,0	12,9	12,8
36–45 år	17,0	18,0	21,5	24,6	24,7	23,1	19,0	17,6	17,0	16,1	17,1
46–55 år	23,8	25,1	28,3	33,4	32,4	30,9	26,0	24,6	22,6	23,0	24,0
56–64 år	33,1	35,2	39,1	45,1	45,4	41,5	36,1	34,6	32,4	31,9	34,7
Total	16,7	17,9	20,7	24,1	23,9	22,7	19,4	18,6	17,5	17,2	17,9

Bilaga 7c – Tabell 42

Risk (antal långa sjukfall per 1 000 sysselsatta) efter ålder och avtalsområde, totalt.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
16–25 år	4,7	5,6	7,0	8,3	8,4	8,7	8,0	8,1	7,1	6,4	5,7
26–35 år	11,6	12,8	15,1	18,1	19,0	19,2	17,3	16,8	15,4	14,7	14,7
36–45 år	18,6	20,1	23,9	26,9	27,7	26,2	22,1	20,7	19,7	18,6	19,3
46–55 år	25,9	27,0	30,4	34,7	35,0	32,8	27,7	26,4	24,4	24,4	26,1
56–64 år	33,4	34,9	39,0	42,8	44,0	40,2	35,1	33,9	31,6	31,3	33,2
Total	19,6	20,8	23,9	27,0	27,4	25,9	22,4	21,5	20,1	19,7	20,4

Bilaga 8a - Tabell 43

Ålderstandardiserad risk och risk (antal långa sjukfall per 1 000 sysselsatta) 2021 efter kön, Kommuner och regioner.

	Ålderstandardiserad risk	Risk
Kvinnor	25,7	27,2
Män	10,6	11,4

Bilaga 8b - Tabell 44

Ålderstandardiserad risk och risk (antal långa sjukfall per 1 000 sysselsatta) 2021 efter kön, Svenskt Näringsliv/LO.

	Ålderstandardiserad risk	Risk
Kvinnor	27,3	23,2
Män	16,0	15,6

Yrkesgrupper

Yrkesgrupperna i rapporten baseras på standard för svensk yrkesklassificering, SSYK.

Banktjänstemän

Barnskötare och fritidsledare, m.fl.

Betong-, bygg- och anläggningsarbete

Betongarbete, anläggningsarbete, takmontörer, glasmästare, maskinoperatörer, maskinförare, kranförare, dykare, montörer, golvläggare, murare, m.fl. och grovplåtslagare

Brandpersonal

Brevbärare och tidningsdistributörer, m.fl.

Byggnadsmålare

Byggnadsträarbetare

Däckspersonal, lotsar och fartygsbefäl

Elektriskt arbete

Installationselektriker, elmontörer och reparatörer, tele- och elektronikreparatörer, distributionselektriker, montörer av el- och teleutrustning

Fastighetsskötare, expeditionsvakter, renhållningsarbetare, m.fl.

Fastighetsskötare, skorstensfejare och saneringsarbete, vaktmästare, mätaravläsning, renhållnings- och återvinningsarbete, övrig säkerhetspersonal

Förskollärare och fritidspedagoger

Försäljare inom handel, m.m.

Godshanterings- och lagerarbete, m.fl.

Speditörer, lagerassistenter, truckförare, godshanterare och expressbud

Grafiskt arbete

Etsare och gravörer, tryckare, bokbinderiarbetare, maskinoperatörer

Gruv- och bergarbete och stenhuggare

Ingenjörer och tekniker

Isolerings- och VVS-montörer

Jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsarbete

Växtodlare inom jordbruk och trädgård, trädgårdsanläggare, Djuruppfödare och djurskötare, växtodlare och djuruppfödare (blandad drift), skogsbrukare, maskinförare, fiskodlare, jägare och fiskare

Kriminalvårdare

Livsmedelsarbete

Slaktare, styckare, bagare, konditorer, provsmakare, maskinoperatör

Läkare

Lärare och skolledare

Metall- och övrigt industriellt arbete

Mekaniker, operatörer, montörer, tråddragare, maskinbefäl, gjutare, svetsare, tunnplåtslagare, riggare och kabelsplitsare, smeder, verktygsmakare, slipare, lackerare, glashyttearbetare, glasgravörer, dekorationsmålare, processoperatörer, maskinoperatörer, handpaketerare

Militärt arbete (endast anställda)

Pappers- och pappersmassearbete

Poliser, tullbevakningspersonal

Restaurang- och storköksarbete

Sjuksköterskor och barnmorskor

Socialt arbete

Behandlingsassistenter, chefer för mindre enheter inom vård och omsorg, psykologer, socialsekreterare och kuratorer.

Städare och fönsterputsare

Tandvårdsarbete

Tandläkare, tandhygienister tandsköterskor

Textil-, skinn- och läderindustriarbete

Maskinoperatörer, blekning, färgning och tvättning, övriga maskinoperatörer, textil-, skinn- och läderindustri, skräddare och ateljésömmerskor m.fl., sömmare, läderhantverkare och skomakare, tapetsereare

Träindustriarbete

Träbearbetningsarbete (möbelsnickare, maskinoperatörer, korgmakare, montörer), sågverksarbete

Undersköterskor, vårdbiträden och personliga assistenter, m.fl.

Väktare, ordningsvakter

Yrkesförare

Lastbils-, långtradar-, buss-, lok-, spårvagns- och taxiförare

Övrigt hälso-, sjukvårds-, vård- och omsorgsarbete

Apotekare, arbetsterapeuter, dietister, djursjukvårdare, logoped, receptarier, sjukgymnaster

Begrepp

Nedan förklarar vi de vanligaste begreppen i rapporten. Godkänd arbetsskada, godkänt arbetsolycksfall eller godkänd arbetssjukdom används i de flesta av tabellrubrikerna i avsnittet om arbetsskador. Med det vill vi understryka att det som redovisas är godkända fall enligt försäkringsvillkoren och inte samtliga anmälda fall.

Arbetsskada

Arbetsolycksfall, arbetssjukdom och färdolycksfall.

Arbetsolycksfall

Olycksfall som inträffar i arbetet.

Allvarliga arbetsolycksfall

Arbetsolycksfall som leder till sjukfrånvaro i mer än 30 dagar (eller motsvarande läkningstid utan sjukfrånvaro) och/eller medicinsk invaliditet eller dödsfall.

Arbetssjukdom

Sjukdom som uppkommit eller försämrats till följd av arbetet eller arbetsförhållandena. För att en arbetssjukdom ska ge ersättning från TFA eller TFA-KL måste den vara godkänd av Försäkringskassan eller finnas i den så kallade ILO-förteckningen av arbetssjukdomar. Besvären måste också kvarstå i minst 180 dagar efter den dag då sjukdomen visade sig.

Diagnos för arbetssjukdom

Diagnos sätts efter läkarintyg/läkarutlåtande eller motsvarande.

Diagnos för sjukfall/sjukfrånvaro

Diagnos sätts efter läkarintyg/läkarutlåtande eller motsvarande. Till och med december 2003 kodades diagnoser med utgångspunkt från klassificeringsstandarden ICD-9 (Socialstyrelsen 1987). Därefter kodas diagnoser enligt ICD-10 (Socialstyrelsen 2022).

Efterskydd

Efterskydd finns i sjukförsäkringen (AGS, AGS-KL) och innebär att försäkringen kan fortsätta att gälla under 720 dagar efter att en anställning eller en verksamhet har upphört. Arbetslösa kan därför omfattas av sjukförsäkringen. Reglerna om efterskydd gäller även vid längre tids frånvaro, till exempel tjänstledighet.

Färdolycksfall

Olycksfall som inträffar vid färd till eller från arbetet.

Insjuknandeår

Det år sjukfallet påbörjas.

Långa sjukfall/långvarig sjukfrånvaro

Sjukfall som leder till mer än 90 dagars sjukfrånvaro eller månadsersättning.

Medicinsk invaliditet

Försäkringsmedicinskt mått som anges i procent (%). Det är ett mått på den bestående kroppsliga funktionsnedsättningen till följd av arbetsskadan. Den medicinska invaliditetsgraden avgörs först då skadan har nått ett varaktigt tillstånd och inga förändringar är att vänta. Fram till dess görs en preliminär uppskattning av skadans svårighetsgrad.

Månadsersättning:

Afa Försäkring betalar ut månadsersättning till personer med beviljad sjuk- och aktivitetsersättning från Försäkringskassan, som omfattas av AGS eller AGS-KL.

Risk

I denna rapport beräknas risk som antal fall per 1 000 sysselsatta. Antal fall kan till exempel vara antal allvarliga arbetsolycksfall eller antal långa sjukfall.

Samsjuklighet

Med samsjuklighet menas att en person uppfyller diagnostiska kriterier för flera sjukdomar.

Skadeår/visandeår

Det år ett olycksfall inträffade eller en arbetssjukdom visade sig. En arbetssjukdom anses ha visat sig vid första läkarbesöket eller första dagen med sjukfrånvaro med anledning av skadan.

Referenser

Statistiska centralbyrån (2012)

Mis 2012:11 SSYK 2012 Standard för svensk yrkesklassificering 2012.
Örebro: Statistiska centralbyrån.

Socialstyrelsen (2022)

"Internationell statistisk klassifikation av sjukdomar och relaterade hälsoproblem
– Systematisk förteckning, svensk version 2018".

Afa Försäkring (2022)

"Allvarliga arbetsskador och långvarig sjukfrånvaro, 2020", Stockholm.

Uppgifter i vårt skaderegister – metod och urval

Händelseförlopp – hur gick arbetsolyckan till?

För varje arbetsolycksfall registreras information om hur olyckan gått till och hur skadan uppstått. Vid anmälan får den skadade svara på tre frågor:

- 1 Vad sysslade du med när olyckan inträffade?
- 2 Vad orsakade olyckan?
- 3 Vad gjorde du dig illa på (hur uppstod skadan)?

Den skadade får möjlighet att med egna ord svara på frågorna i fritext. En fritextbeskrivning av händelseförloppet ger goda möjligheter att specificera detaljer som är viktiga för att veta vilka praktiska skadeförebyggande åtgärder man kan ta till för att olycksfall ska kunna undvikas i framtiden. Sedan 2005 registreras svaren som löpande fritext. I rapporten har händelseförloppen klassificerats direkt med ledning av de fritextbaserade svaren.

Beräkning av risk

För att identifiera de yrkesgrupper i arbetslivet som oftare råkar ut för arbetsskada och/eller långvarig sjukfrånvaro har vi beräknat hur många fall som inträffar per 1 000 sysselsatta i åldrarna 16–64 år och per år. Uppgift om antal sysselsatta fördelat på kön, åldersgrupp, näringsgren, yrkeskod och sektor kommer från Statistiska centralbyrån, SCB:s, yrkesregister.¹

Ålderstandardisering av risk

Förekomsten av sjukdomar påverkas av ålder och ser olika ut för kvinnor och män. Även risken för att drabbas av olika typer av arbetsolyckor kan påverkas av ålder och ser olika ut för könen. Den som vill jämföra sjukdomsfrekvensen mellan yrkesgrupper behöver ta hänsyn till eventuella skillnader i ålder och kön mellan grupperna. I rapporten har vi beräknat en ålderstandardiserad risk för olika yrkesgrupper och kön att drabbas av långvarig sjukfrånvaro. Vi har också beräknat risken att drabbas av olika typer av arbetsolycksfall i förhållande till genomsnittet för olika åldersgrupper och kön. I exemplet nedan beräknas den risken i förhållande till genomsnittet för kvinnor i åldersgruppen 26–35 år.

¹ Yrkesregistret baseras på SCB:s befolkningsregister (RTB), sysselsättningsregister (SREG), aktivitetsregister (AREG) samt register över befolkningens utbildning (UREG). Yrkesuppgiften kommer från ett tjugotal källor, men i första hand hämtas uppgifter för anställda från SCB:s årliga officiella lönestrukturstatistik.

Exempel

(Fiktiva siffror)

- ▶ Totalt antal sysselsatta kvinnor är 100 000
- ▶ I åldersgruppen 26–35 år finns det 20 000 sysselsatta kvinnor
- ▶ Antal olycksfall som kvinnor i alla åldrar råkar ut för är 1 500
- ▶ Antal olycksfall för kvinnor i åldersgruppen 26–35 år är 600

A Risken för kvinnor att drabbas av ett olycksfall:

$$\frac{\text{Antal olycksfall för kvinnor i alla åldrar}}{\text{Antal sysselsatta kvinnor i alla åldrar}} = \frac{1\,500}{100\,000} = 0,015$$

B Risken för kvinnor i åldern 26–35 år att drabbas av ett olycksfall:

$$\frac{\text{Antal olycksfall för kvinnor i åldern 26–35 år}}{\text{Antal sysselsatta kvinnor i åldern 26–35 år}} = \frac{600}{20\,000} = 0,03$$

Risken för kvinnor i åldern 26–35 år att drabbas av ett olycksfall:

$$\frac{\text{B}}{\text{A}} = \frac{0,03}{0,015} = 2,0$$

Med liknande räkneexempel för kvinnor i genomsnitt (alla åldrar) blir risken 1,0 att drabbas av ett olycksfall. Detta betraktas då som ett normalvärde. Risken för kvinnor i åldrarna 26–35 år är alltså dubbelt så hög som för kvinnor generellt (normalvärde).

Länsuppgifter

I de tabeller där vi redovisar länsstatistik är det efter uppgift om var den skadade bor, inte efter var skadan inträffade.

Afa Försäkrings skaderegister

Afa Försäkring har det senaste året förändrat sitt data-lager där alla uppgifter om skador är lagrade. Detta medför att uppgifter från tidigare år i denna rapport inte kan jämföras med motsvarande uppgifter i tidigare rapporter som Afa Försäkring har gett ut.

Preliminära uppgifter

Om inte annat anges utgår statistikbearbetningarna i årets rapport från de ärenden som rapporterats in och godkänts av Afa Försäkring till och med december 2021. Statistiken redovisas per det år då olycksfallet eller sjukskrivningen inträffade. Arbetssjukdomarna redovisas för det år sjukdomen visade sig. Uppgifterna för de senaste åren är ofullständiga, då det finns viss eftersläpning i inflödet av våra ärenden.

Dessutom sker det, särskilt när det gäller de senaste åren, en viss förskjutning av skadornas allvarlighet. Det kan i en del fall dröja flera år innan det står klart vilka medicinska, ekonomiska och individuella konsekvenser en viss skada eller sjukdom kommer att medföra. Detta försvårar jämförelser av skadeutvecklingen över tid. I slutet av varje avsnitt redovisar vi ett antal tidsserier där varje år har avlästs ett eller två år efter det att skadan/sjukskrivningen inträffade.

Publikation av Afa Försäkrings analysavdelning, kontakt:
analys@afaforsakring.se

Afa Försäkring • 106 27 Stockholm • 0771-88 00 99 • afaforsakring.se

afa
FÖRSÄKRING